

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Problematika obce Prameny

The Case of the Municipality of Prameny

STUDIJNÍ PROGRAM

Řízení rozvojových projektů

STUDIJNÍ OBOR

Řízení regionálních projektů

VEDOUcí PRÁCE

Ing. Jiří Macháček, Ph.D.

STŘELKOVÁ

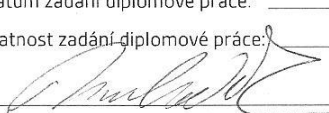
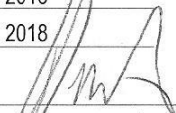
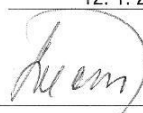
KATKA

2018

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení:	<u>Štřelková</u>	Jméno:	<u>Katka</u>	Osobní číslo:	<u>412235</u>
Fakulta/ústav:	<u>Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)</u>				
Zadávací katedra/ústav:	<u>Oddělení veřejné správy a regionálních studií</u>				
Studijní program:	<u>Řízení rozvojových projektů</u>				
Studijní obor:	<u>Řízení regionálních projektů</u>				

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:	<u>Problematika obce Prameny</u>		
Název diplomové práce anglicky:	<u>The Case of the Municipality of Prameny</u>		
Pokyny pro vypracování:	<p>CÍL: Cílem DP je analyzovat vývoj událostí v obci Prameny, zjištění příčin a důsledků zadlužení a následné zhodnocení možností budoucího vývoje a opatření umožňující těmto komplikacím předcházet.</p> <p>Přínos: Přínosem práce je poukázání na chyby obce sloužící jako varování pro jiné jiné obce a její obyvatele</p> <p>OSNOVA : 1. Úvod 2. Teoretická část - Veřejná správa, Obec a její orgány, Financování a majetek obce, Zadluženost obcí</p> <p>3. Praktická část - Charakteristika obce, Formování orgánů místní samosprávy, Vývoj finanční situace, Socioekonomická analýza, Možný vývoj a řešení situace 4. Závěr</p>		
Seznam doporučené literatury:	<p>BERNARD, Josef. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011</p> <p>BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada).</p> <p>KOUDELKA, Zdeněk. Samospráva. Praha: Linde, 2007</p> <p>PROVAZŇÍKOVÁ, Romana.: Financování měst, obcí a regionů. vyd. Praha: Grada Publishing. 2007</p>		
Jméno a pracoviště vedoucí(ho) diplomové práce:	<u>Ing. Jiří Macháček, Oddělení veřejné správy a regionálních studií</u>		
Jméno a pracoviště konzultanta(ky) diplomové práce:			
Datum zadání diplomové práce:	<u>5. 12. 2016</u>	Termín odevzdání diplomové práce:	<u>12. 1. 2018</u>
Platnost zadání diplomové práce:	<u>31. 8. 2018</u>		
 Podpis vedoucí(ho) práce	 Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry	 Podpis děkana(ky)	

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

<u>8. 1. 2018</u> Datum převzetí zadání	<u>Štřelková</u> Podpis studenta(ky)
--	---

STŘELKOVÁ, Katka. *Problematika obce Prameny*. Praha: ČVUT 2018. Diplomová práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 05. 01. 2018

Podpis:

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především vedoucímu práce Ing. Jířímu Macháčkovi, Ph. D. za jeho čas, cenné připomínky i rady. Dále také starostce obce Prameny Michale Málkové za čas, který mi ochotně věnovala i informace, které mi k dokončení práce poskytla.

Abstrakt

Náplní této práce je problematika zadlužené obce Prameny, se zaměřením na příčiny, vývoj a následky jejího zadlužení. V teoretické části je nejprve ze širší perspektivy charakterizována veřejná správa, na což navazuje samotná problematika obcí, jejich orgánů a pravomocí jejich představitelů. Dále je nastíněna finanční stránka obce s důrazem na obecní rozpočet a majetek obce. Závěr teoretické části je věnován problematice malých obcí, zadluženosti a možnostem její regulace.

V praktické části je představena samotná obec Prameny. Zpočátku je nastíněn historický vývoj obce a její základní charakteristika. Dále se práce zabývá problematičtým formováním zastupitelstva obce a vývojem zadlužení až po současnost. Pozornost je věnována i socioekonomické analýze obce a komparaci se zadluženou obcí Bublava. Závěrem jsou nastíněny možnosti budoucího vývoje i možnosti eliminace vzniku obdobných problémů v dalších obcích České republiky. Ke sběru dat jsou použity techniky analýzy dokumentů a polostrukturovaného rozhovoru.

Klíčová slova

obec, zadluženost, komunální volby, Prameny, zastupitelstvo

Abstract

The content of this thesis is the case of the indebted municipality of Prameny, focusing on the reasons, the development and the consequences of its indebtedness. In the theoretical part, at first, the public administration is characterized by a wider perspective and followed by the issues of municipalities, their parts and the powers of their representatives. The financial side of the municipality is outlined, with an emphasis on the municipal budget and property of the municipality. The conclusion of the theoretical part is devoted to the problems of small municipalities, their indebtedness and the possibilities of their regulation.

The Prameny village itself is introduced in the practical part. Initially, the historical development of the village and its basic characteristics are outlined. Furthermore, the thesis deals with the problematic formation of the municipal council and the development of debt to the present. Attention is also paid to the socio-economic analysis of the municipality and to the comparison with the indebted municipality of Bublava. In conclusion, the possibilities of future development are outlined as well as possibilities of eliminating similar problems in other municipalities of the Czech Republic. Document analysis techniques and semi-structured interview are used to collect data.

Key words

municipality, indebtedness, municipal elections, Prameny, council

Obsah

Úvod.....	1
1. Úvod do veřejné správy	3
1.1 Samospráva	3
1.1.1 Územní samospráva.....	4
2. Obec a její orgány	5
2.1 Historický vývoj obecní samosprávy v ČR.....	6
2.2 Orgány obce	8
2.2.1 Zastupitelstvo.....	8
2.2.2 Rada obce.....	11
2.2.3 Starosta.....	12
2.2.4 Obecní úřad.....	12
2.2.5 Výbory	13
2.2.6 Komise	13
2.2.7 Správce.....	14
3. Financování a majetek obce.....	15
3.1 Rozpočet.....	15
3.1.1 Příjmy a výdaje	16
3.1.2 Rozpočtový proces.....	21
3.2 Majetek obce	22
4. Problematika malých obcí	23
5. Zadluženost obcí	25
5.1 Regulace zadluženosti.....	26
5.2 Příčiny a dopady zadlužení	30
PRAKTICKÁ ČÁST	31
6. Charakteristika obce Prameny	32
6.1 Historie.....	33
7. Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny.....	37
7.1 Komunální volby před rokem 2000	37
7.2 Komunální volby v roce 2002 a 2006	39
7.3 Mimořádné volby v roce 2009	40
7.4 Situace po roce 2009	42

7.5	Mimořádné volby v roce 2012	44
7.6	Komunální volby v roce 2014.....	45
7.7	Mimořádné volby v roce 2015	46
8.	Zadlužení obce a vývoj	48
8.1	Aktuální situace.....	52
9.	Socioekonomická analýza.....	55
9.1	Obyvatelstvo a hospodářská činnost	55
9.2	Občanská vybavenost.....	61
9.2.1	Občanské sdružení Obnova obce Prameny.....	61
9.3	Infrastruktura.....	63
9.4	Hospodaření obce.....	64
9.4.1	Monitoring hospodaření obcí.....	67
9.5	SWOT analýza	68
10.	Komparace s obdobně zadluženou obcí.....	68
11.	Možný vývoj a řešení situace v obci Prameny	72
11.1	Prevence	74
	Závěr	77
	Seznam použité literatury	79
	Akademické práce.....	81
	Zákony	81
	Internetové zdroje	82
	Rozhovory.....	94
	Seznam obrázků.....	94
	Seznam tabulek	94
	Seznam grafů	95
	Přílohy.....	96
	Rozhovor s Michalou Málkovou	96

Úvod

Výsadou obecní samosprávy je samostatné rozhodování v otázkách chodu a hospodaření obce. Za svá rozhodnutí však nese obec, stejně jako podnikatel provozující samostatnou činnost, určitou zodpovědnost. Problematika hospodaření a nakládání s veřejnými prostředky je nelehkým úkolem každého zastupitelstva, jehož členové by měli rozhodovat v souladu se zákony dané země a se zájmy místních občanů. Ovšem ne vždy dobře míněná myšlenka znamená i dobrý konec.

Obec Prameny v Karlovarském kraji je nechvalně známým případem extrémního zadlužení, z důvodu nesprávně vyhodnocených okolností a špatných rozhodnutí osob stojících v čele samosprávy. Členové bývalého zastupitelstva se s vidinou vysokých příjmů střemhlav pustili do projektu, který měl v důsledku pro obec fatální následky. Obec se tak dostala do těžké finanční situace, která se mnohdy zdá být až neřešitelná, a bez pomoci věřitelů a státu může její zadlužení přetrvávat ještě desítky let.

Příčiny zadluženosti obcí však často pramení ze společných problémů malých obcí, které se zoufale snaží vyniknout a stát se prosperujícím a atraktivním místem lákajícím nové obyvatele i turisty. Vzhledem k tomu, že Česká republika je charakteristická vysokým počtem malých obcí (kolem 80 % z celkového počtu), lze absenci pracovních příležitostí, nedostatečnou občanskou vybavenost, omezenou dostupnost a kvalitu služeb, problematické formování zastupitelstva, a především nedostatek financí považovat za problémy, se kterými se potýká každá druhá obec. Na rozvoj nemá většina obcí finanční prostředky, a tak buď v této otázce rezignuje, nebo je ve snaze něco zlepšit, nucena financovat investiční aktivity formou cizích zdrojů. S myšlenkou zlepšení kvality života místních obyvatel se tak zástupci pouštějí do projektů, u kterých často přehlížejí jejich rizika a dostávají obec do potíží.

Výstupem této práce by měla být komplexní analýza vývoje a fungování zadlužené obce Prameny, jejímž cílem je odpovědět na otázky: Jak a proč se obec dostala do tak vysokých dluhů? Co byly zásadní chyby? Jak se zadlužení projevilo na chodu obce a životech občanů? Zvýšila se participace občanů na chodu obce? Jak se dalo celé situaci předejít?

Na základě zjištěných poznatků se poté pokusím zhodnotit možnosti budoucího vývoje obce a navrhnout, jakým způsobem by se dala eliminovat možnost vzniku obdobné situace v některé z dalších obcí. Součástí práce by měla být i komparace s obdobně zadluženou obcí a formování vedoucích orgánů této obce.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Úvod do veřejné správy

*Pojem veřejná správa je součástí pojmu veřejná moc, což je schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů.*¹ Nositelem veřejné moci je stát, který má v tomto případě monopolní postavení a uskutečňuje ji prostřednictvím svých orgánů. Jakákoliv veřejná moc, vykonávána mimo oblast moci soudní a zákonodárné, je považována za výkon veřejné správy.²

Veřejná správa tedy zahrnuje veškeré činnosti spojené s vykonáváním věcí veřejných ve veřejném zájmu. Pod veřejným zájmem si lze představit všeobecný blahobyt ve společnosti, který by měl být vždy nadřazen zájmu soukromému a zároveň by měl vyjadřovat jakýsi smysl existence veřejné správy.³

Obecně lze veřejnou správu rozdělit na dvě hlavní složky, a to na státní správu a samosprávu. Státní správa je vykonávána prostřednictvím státních orgánů, které se v případě České Republiky dělí na:

- ústřední orgány státní správy (ministerstva, ČSÚ,..)
- územní orgány státní správy (katastrální úřady, úřady práce,..)
- ostatní státní orgány (státní fondy,..)⁴

Hlavní odlišnost státní správy od samosprávy spočívá v omezenosti jejího výkonu, výkon státní správy je upraven zákony a musí být jednotný na celém území státu, státní správa tedy může vykonávat pouze to, co je jí zákonem přímo dovoleno.

1.1 Samospráva

Naopak samospráva je považována za jeden ze znaků moderní demokracie a umožňuje spravovat si své záležitosti samostatně, čímž je podporována dělba moci ve státě a zabraňuje se tak soustředění moci v jediném mocenském centru.⁵ Decentralizace správy je pak do jisté míry i aplikací principu subsidiarity, podle kterého by rozhodování o veřejných záležitostech mělo probíhat co nejbližší občanům, tj. na nejnižším stupni veřejné správy. Výkon samospráv

---

¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 8072016652.

² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

³ HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3779-9.

⁴ HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa v České republice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav fyziky, 2014. ISBN 978-80-7248-944-2.

⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 8072016652.

však musí být v rozsahu, který nepřekračuje zákony dané země a v otázkách zákonitosti a financování z veřejných zdrojů musí i samospráva podléhat jistému státnímu dozoru.⁶

Právo na samosprávu (samostatnou působnost) je zaručeno Ústavou ČR: „*stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.*“⁷

Pro samosprávu jsou typické následující charakteristiky:

- *je vykonávána vlastním jménem*
- *na vlastní odpovědnost*
- *vlastními prostředky.*⁸

Samospráva, stejně jako veřejná správa, lze dále dělit do dvou odlišných oblastí, a to na zájmovou (profesní) a územní. Zájmová (profesní) samospráva se týká určité skupiny obyvatel, která má společný zájem či profesi. Do této skupiny se řadí například Česká lékařská komora. Územní samospráva se pak týká obyvatel žijících společně na určitém území.

1.1.1 Územní samospráva

„Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“⁹

Územně samosprávné celky tedy reprezentují obce a kraje, jež mohou v mezích zákona spravovat své záležitosti samostatně. V samostatné působnosti hospodaří dle vlastního rozpočtu, mohou vlastnit majetek a jsou spravovány zastupitelstvy, jejichž členy si volí sami obyvatelé daného území.

Vznik obcí je spojen s přirozeným osídlením daných oblastí, naopak kraje jsou výsledkem rozhodnutí o spojení občanů daných oblastí na základě společných geografických, jazykových či jiných charakteristik.

V České republice je dle územně administrativního členění 14 krajů (13 krajů a Hlavní město Praha), označovaných jako NUTS 3. Obcí, které jsou označené jako LAU 2, je v současné době dle Českého statistického úřadu 6 253.

---

⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-002-8.

⁷ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb, Ústava ČR, článek 101

⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 8072016652.

⁹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb, Ústava ČR, článek 99

Výkon samospráv může být zajišťován v podobě samostatné či přenesené působnosti. Pro účely této práce se dále zaměřím pouze kompetence nižších samosprávných celků. Za výkon v samostatné působnosti obce jsou považovány veškeré činnosti, které jsou v zájmu obce a občanů, které nejsou v kompetenci krajů a které nepředstavují zákonem svěřené činnosti.¹⁰ Obecně je výkon samosprávy závislý na potřebách a možnostech každé obce.

Mezi typické činnosti vykonávané v samostatné působnosti obce spadá:

- a) schvalování programů rozvoje obce,
- b) schvalování rozpočtů,
- c) vydávání obecně platných vyhlášek,
- d) zřizování či rušení výborů, organizací, obecní policie apod.¹¹

V případě přenesené působnosti obce vykonávají státní správu jménem státu. Za výkon v přenesené působnosti dostávají obce od státu příspěvky ze státního rozpočtu. Tyto příspěvky ovšem ve většině případů nepokryjí skutečné náklady na tyto činnosti a obce jsou tedy nuceny spolufinancovat výkon státní správy ze svých zdrojů.¹² V přenesené působnosti jsou nejčastěji vydávány nařízení obce a správní nařízení. Výkon těchto činností je vždy upraven zákony či jinými právními předpisy.

Dle rozsahu výkonu státní správy se rozlišují 3 typy obcí:

- obce I. typu – se základním rozsahem výkonu státní správy (přes 6 000 obcí)
- obce II. typu – s pověřenými obecními úřady (přes 380 obcí)
- obce III. typu – s rozšířenou působností (přes 200 obcí)¹³

2. Obec a její orgány

Dle zákona 128/2000 Sb. je obec veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem. Území, jenž obci připadá je ohraničeno hranicemi a místní samospráva má působnost uvnitř těchto hranic. Každá obec se může skládat z jednoho či více katastrálních území.¹⁴

---

¹⁰ JELÍNKOVÁ, Jitka. *Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2017. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0508-3.

¹¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, § 84

¹² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

¹³ JELÍNKOVÁ, Jitka. *Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2017. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0508-3.

¹⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení)

Obdobně jako podnikatel vystupuje obec pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Mezi stěžejní úkoly obce se řadí územní rozvoj dané obce, péče o potřeby jejích občanů a ochrana veřejného zájmu. Jejimi občany jsou fyzické osoby, které mají státní občanství České republiky a mají v obci hlášený trvalý pobyt. Občané mají právo se aktivně podílet na rozvoji své obce.

Obecně platí, že každé město je obcí, ale ne každá obec může být městem. Aby se obec mohla stát městem, musí podat návrh vládě a splnit podmínku minimálně 3 000 obyvatel. Po odsouhlasení vládou se obec stává městem po ustanovení předsedou Poslanecké sněmovny.¹⁵ Zároveň platí pravidlo, že i přes to, že dalších letech obec nesplní podmínku minimálního počtu 3000 obyvatel, statut města jí bude náležet i nadále.

2.1 Historický vývoj obecní samosprávy v ČR

Aktuální podoba a fungování územních samosprávných celků na území České Republiky je z velké části ovlivněna samotným historickým vývojem. Vznik obecní samosprávy bývá spojován s revolučním rokem 1848, kdy došlo ke zrušení poddanství a vznikla tak potřeba přechodu na novou organizaci samosprávy osob, čímž byly položeny základy pro vznik územní samosprávy.¹⁶

V roce 1849 bylo vydáno Stadionovo prozatímní obecní zřízení, v němž byly vymezeny základní samosprávné principy, druhy obcí i jejich působnost. Heslem tohoto dokumentu se stala zásada „*základem svobodného státu je svobodná obec*“.¹⁷ O rok později proběhly první volby do obecních výborů a představenstva a poprvé v historii začaly fungovat obecní a krajské úřady. V následujícím roce však došlo k návratu k absolutistickému režimu, ústava byla zrušena a samospráva zůstala zachována pouze v místních obcích. Nové volby do obecních výborů byly vypsány až v roce 1860.¹⁸

Stadionovo obecné zřízení bylo posléze nahrazeno říšským zákonem o obecním zřízení. Obyvatelstvo se tehdy dělilo na občany a přesporní, přičemž výsadou občanů bylo právo volit. Hlavní orgány obce byly tehdy tvořeny obecním výborem a představenstvem, které se skládalo ze starosty a radních. Obecní výbor i představenstvo se volilo na 3 roky a volby

---

¹⁵ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 3

¹⁶ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4.

¹⁷ Prozatímní obecní zákon č. 170/1849 ř.z. ze dne 17.3.1849

¹⁸ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

probíhaly na základě tzv. trojtřídního systému, který rozdělval voliče dle výše placených daní.¹⁹

Již tehdy se v obcích začaly objevovat problémy s nedostatkem financí. Na zabezpečení všech úkolů v rámci jejich působnosti nebylo dostatek peněz a výkon v přenesené působnosti musely obce krýt ze zdrojů, původně určených na výkon činností v samostatné působnosti. Koncem 19. stol situace vyústila ve finanční krizi, kterou zapříčily právě zmíněné problémy v oblasti výkonu veřejné správy v přenesené působnosti. Povinnosti obcí se v průběhu let neustále rozrůstaly bez toho, aniž by byly adekvátně navýšeny příspěvky na výkon těchto činností, a to i přes fakt, že již dříve zdroje na krytí těchto výdajů nebyly dostatečné. Obce se to tehdy snažily řešit přírůžkou k přímým daním, ale ve výsledku však ani tento krok nepomohl.²⁰

Se vznikem první republiky došlo k novelizaci některých zákonů a poprvé v historii získaly volební právo i ženy. Během následujících let došlo k vydání několika finančních novel, ale žádné z nich se nepodařilo vyřešit nedostatečný objem financí, se kterými obce hospodařily. V letech hospodářské krize se pak situace ještě zhoršila, jelikož značně poklesla přírůžková základna a obce tak nebyly schopné splácet dluhy, čímž začaly ohrožovat i finanční zájmy bank.²¹

S počátkem 2. světové války samosprávné obecní zřízení úplně zaniklo a po roce 1945 již nebylo obnoveno. Po válce byl zaveden centrálně řízený hierarchický systém národních výborů, což znamenalo konec oddělení státní správy a samosprávy. Národní výbory byly podřízeny vládě a nižší výbory vyšším a obce tak prakticky vykonávaly pouze přenesenou působnost. Veškerý dosavadní majetek obcí byl znárodněn, některá zastupitelstva byla rozpuštěna a značně poklesl i počet politických stran. Přechod k demokracii odstartoval až ústavní zákon č. 14 z roku 1990. V témže roce došlo k návratu ke dvoukolejnému systému státní správy a odstranění národních výborů.²²

---

¹⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

²⁰ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

²¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

²² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

2.2 Orgány obce

Obec je spravována prostřednictvím svých orgánů. Klíčovým orgánem obce je zastupitelstvo, které je považováno za nejvyšší orgán obce. Mezi další orgány lze zařadit: radu obce, starostu, obecní úřad, obecní policii a zvláštní orgány.

2.2.1 Zastupitelstvo

Jak již bylo zmíněno, zastupitelstvo je nejvýznamnějším vedoucím orgánem obce, na kterém závisí chod dané obce (bez zastupitelstva nemůže obec nic rozhodovat). Jednotlivé zástupce obce si volí sami občané z řad svých členů ve volbách do obecního zastupitelstva. Komunální volby se v obcích standardně konají každé 4 roky. Kandidát do obecního zastupitelstva musí primárně splňovat podmínku trvalého pobytu na území dané obce a dále požadavky na státní občanství ČR a minimální věkovou hranici 18 let, a to nejpozději druhý den voleb.²³

Volby do zastupitelstva jsou přímou demokratickou volbou občanů. Probíhají tajným hlasováním dle principu poměrného zastoupení. Počet členů, kteří budou zvoleni do zastupitelstva, je určen velikostí obvodu a počtem obyvatel. O počtu členů musí být rozhodnuto minimálně 85 dní před konáním voleb a rozhoduje o něm zastupitelstvo, které končí svůj mandát. Dle zákona o obcích je stanoven minimální a maximální počet zástupců v závislosti na velikosti obce a počtu jejích obyvatel. Počet zástupců musí být vždy lichý.²⁴

Tabulka 1: Minimální a maximální počet členů obecního zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
Nad 500 do 3000 obyvatel	7 až 15 členů
Nad 3000 do 10000 obyvatel	11 až 25 členů
Nad 10000 do 50000 obyvatel	15 až 35 členů
Nad 50000 do 150000 obyvatel	25 až 45 členů
Nad 150000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 68

²³ Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, § 4, 5

²⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 67, 68

Člen zastupitelstva získává mandát zvolením, ale práv a povinností nabývá až po složení slibu (na první schůzi zastupitelstva). Zastupitelstvo je usnášeníschopné v případě přítomnosti nadpoloviční většina všech členů. Pokud zastupitelstvo není usnášeníschopné po dobu 6 měsíců, je Ministerstvem vnitra rozpuštěno.²⁵

Schůze zastupitelstva se konají dle potřeby, musí být však minimálně jednou za 3 měsíce. Schůzi svolává a řídí starosta obce. Jednotliví členové zastupitelstva mají právo předkládat návrhy, vznášet dotazy a připomínky a v poslední řadě mají také právo na informace související s výkonem jejich funkce. Jednotlivá zasedání jsou veřejně přístupná a je z nich také pořizován veřejný zápis.²⁶

Zastupitelstvo v samostatné působnosti může:

- a) schvalovat program rozvoje obce,
- b) schvalovat rozpočet, závěrečný účet a účetní závěrku obce,
- c) zřizovat peněžní fondy obce,
- d) zřizovat / rušit příspěvkové organizace, výbory, obecní policii či jiné organizační složky obce
- e) rozhodovat o založení / zrušení právnických osob včetně schvalování listin, společenské smlouvy a stanov,
- f) delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních spol., v nichž má obec majetkovou účast
- g) vydávat obecně platné vyhlášky (v případě, že není zřízena rada obce i nařízení)
- h) rozhodovat o vyhlášení místního referenda
- i) navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce,
- j) schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- k) volit / odvolávat z funkce členy zastupitelstva obce, starostu, místostarostu a další
- l) stanovit počet členů rady obce (i počet dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstva),
- m) volit / odvolávat předsedy výborů a další členy,
- n) stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- o) rozhodovat o spolupráci s jinými obcemi.²⁷

---

²⁵ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 92

²⁶ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 69, 92

²⁷ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 84

Dále je zastupitelstvu obce vyhrazeno rozhodování o:

- a) nabytí a převodu nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí, převodu bytů a nebytových prostorů z majetku obce,
- b) poskytování věcných darů v hodnotě nad 20 000 Kč
- c) poskytování peněžitých darů ve výši nad 20 000 Kč v jednom kalendářním roce,
- d) poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50 000 Kč fyzickým / právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí,
- e) uzavření smlouvy o společnosti a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o společnosti, jejíž je obec společníkem,
- f) peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob,
- g) vzdání se práva a prominutí dluhu vyšší než 20 000 Kč,
- h) zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 20 000 Kč,
- i) dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců,
- j) postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč,
- k) uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo zápůjčky, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti,
- l) zastavení nemovitých věcí,
- m) vydání komunálních dluhopisů.²⁸

Mezi povinnosti členů zastupitelstva spadá především plnění úkolů od orgánů obce, účastnění se jednotlivých zasedání a hájení zájmů občanů. V případě, že by projednávání záležitosti mohlo znamenat výhodu nebo naopak škodu pro něj samotného či osobu blízkou je povinen tuto skutečnost oznámit ještě před začátkem jednání, aby se vyvaroval střetu zájmů.

Výkon funkce je odlišný pro tzv. uvolněné a neuvolněné členy zastupitelstva. Být uvolněným členem znamená být dlouhodobě uvolněn ze svého pracovního poměru, kvůli výkonu funkce v obecním zastupitelstvu. Zá výkon této funkce mu náleží měsíční odměna (obdoba platu). O tom, zda bude daný člen uvolněný či nikoliv se rozhoduje hlasováním. Standardně však v malých obcích uvolnění členové nebývají. Funkce jednotlivých členů zaniká dnem konání nových komunálních voleb, případně i úmrtím člena, písemnou rezignací, zánikem obce apod.²⁹

---

²⁸ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 85

²⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014 [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. 2014. ISBN 978-80-905421-2-9.

2.2.2 Rada obce

Výkonným orgánem obce je rada, která je za svou činnost odpovědná zastupitelstvu. Rada není v každé obci, podmínkou pro její zřízení je minimální počet 15 členů v zastupitelstvu, jinak tuto funkci zastává starosta obce. Počet členů je vždy lichý a nachází se v rozmezí od 5 do 11, v závislosti na potřebách a velikosti obce. Počet členů nesmí nikdy přesáhnout více než 1/3 členů zastupitelstva. Mezi členy rady se řadí starosta, popřípadě i místostarosta a ostatní zvolení radní.³⁰

Na rozdíl od zastupitelstva, rada obce nemá povinnost se scházet, schůze se konají dle potřeby a jsou neveřejné. Rada se však může rozhodnout přizvat člena zastupitelstva či jiné osoby. Aby byla rada usnášeníschopná, musí být přítomna nadpoloviční většina všech členů. Do 7 dnů od konání schůze rady musí být vyhotoven zápis, se všemi podrobnostmi o proběhlé schůzi, který je uložen na obecním úřadě k nahlédnutí ostatním členům zastupitelstva.³¹

Dle zákona o obcích 128/2000 Sb. rada obce v samostatné působnosti:

- a) zabezpečuje hospodaření obce dle rozpočtu a provádí rozpočtová opatření
- b) plní úkoly od zastupitelstva a jím zřízenými složkami obce s výjimkou obecní policie
- c) rozhoduje ve věcech obce
- d) vydává nařízení obce
- e) projedná a řeší návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce
- f) zřizuje a ruší odbory a oddělení obecního úřadu, stanovuje rozdělení pravomocí
- g) určuje celkový počet zaměstnanců obce
- h) zřizuje/ ruší komise, jmenuje a odvolává z funkce jejich předsedy a členy
- i) kontroluje, jak plní své úkoly komise a obecní úřad
- j) ukládá pokuty ve věcech samostatné působnosti obce
- k) přezkoumává opatření přijatá obecním úřadem a komisemi
- l) stanovuje pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností
- m) schvaluje organizační řád obecního úřadu
- n) rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce apod.³²

---

³⁰ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 99

³¹ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 101

³² Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 102

2.2.3 Starosta

Starostou je nazývána funkce osoby, jež stojí v čele obce a obecního úřadu. Starosta je volen zastupitelstvem a za výkon své funkce je i zastupitelstvu odpovědný. V případě, že v obci existuje i rada obce, stává se starosta automaticky jejím členem. V některých obcích může být zvolen i tzv. místostarosta, který zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti či vykonává část jeho úkolů i v době kdy je fyzicky přítomen. Místostarostů může být ve větších obcích dle potřeby zvoleno i více.³³

Jedním z hlavních úkolů starosty je zastupování obce navenek. Další úlohou, patřící do jeho kompetencí, je svolávání a řízení zasedání zastupitelstva, popřípadě i rady obce. Dále pak starosta odpovídá kupříkladu za včasné přezkoumání hospodaření obce, informování veřejnosti o činnostech obce, uzavírání a ukončování pracovních poměrů se zaměstnanci obce včetně stanovení výše jejich platů.³⁴

Stejně jako v případě zastupitelstva může být starosta uvolněný (pracuje pouze jako starosta) či neuvolněný (vykonává ještě jinou profesi, ale je povinen účastnit se zasedání 1 x měsíčně, v malé obci pak 4 x do roka).

2.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad musí existovat v každé obci bez ohledu na její velikost. Je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu (pokud je tato funkce zřízena) a ostatními zaměstnanci obce. Obecní úřad může mít různé odbory a oddělení skládající se z řad zaměstnanců úřadu. V čele celého úřadu stojí starosta obce.³⁵

V samostatné působnosti obecní úřad plní úkony, které mu byly uloženy ostatními orgány obce a zároveň působí i jako pomocný orgán, který ze své funkce napomáhá výborům a komisím při výkonu jejich práce. V případě, že se v obci nachází pověřený obecní úřad či úřad s rozšířenou působností, je zpravidla zřízena i funkce tajemníka.

Tajemník není orgánem obce, ale zastává v obci funkci ředitele obecního úřadu, který je odpovědný za plnění úkolů, které mu zadalo zastupitelstvo, rada či starosta obce. Z této funkce je odpovědný starostovi obce. Tajemník se účastní zasedání rady i zastupitelstva, ale

---

³³ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 103, 104

³⁴ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

³⁵ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 109

má pouze poradní hlas. Osoba vykonávající funkci tajemníka, nesmí působit v žádných politických stranách a hnutích.³⁶

2.2.5 Výbory

Výbory se obecně rozdělují na obligatorní (povinné) a fakultativní (dobrovolné). Výbory představují kontrolní a iniciativní orgány obce, které předkládají zastupitelstvu různé návrhy a stanoviska ohledně fungování obce. V zásadě výbory plní úkoly od zastupitelstva, za které jsou také zastupitelstvu odpovědní. Počet členů musí být stejně jako u zastupitelstva a rady obce lichý.³⁷

V každé obci jsou zřízeny dva povinné výbory, finanční a kontrolní. Výjimečným případem je pak výbor pro národnostní menšiny, který musí být povinně zřízen v každé obci, kde je alespoň 10 % obyvatelstva s jinou národností než českou, pokud je o to písemně požádáno ze strany zastupitelů zájmů národnostních menšin.³⁸

Hlavní náplní práce povinného finančního výboru je kontrola hospodaření obce. Členem finančního výboru nesmí být starosta, místostarosta, tajemník ani nikdo ze zaměstnanců obce, kdo se podílí na rozpočtovém procesu či účetnictví v rámci dané obce. Kontrolní výbor se zabývá problematikou kontroly dodržování právních předpisů, plnění usnesení zastupitelstva a jiných úkolů, kterými byl výbor pověřen zastupitelstvem. Závěrem kontroly je zápis, kde je uvedeno, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly během kontroly zjištěny a jak lze tyto skutečnosti napravit či zmírnit.³⁹

Mezi další výbory, které mohou být v obcích zřízeny patří například výbor pro bytovou politiku, zahraniční vztahy, dopravní obslužnost či osadní výbor. Ve většině případů je předsedou jednotlivých výborů některý ze členů zastupitelstva. Stejně jako v případě rady obce, se výbory scházejí dle potřeb obce.⁴⁰

2.2.6 Komise

Rada obce disponuje právem na zřízení poradních orgánů nazývaných komise. Zřízení komise je dobrovolné a komise se vždy zabývá konkrétní problematikou, proto je i jejím

---

³⁶ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 109,110

³⁷ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 117, 118

³⁸ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 117

³⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014 [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. 2014. ISBN 978-80-905421-2-9.

⁴⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014 [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. 2014. ISBN 978-80-905421-2-9.

předsedou zpravidla odborník v dané oblasti. Příkladem komise může být povodňová komise či komise pro projednávání přestupků. Komisím může být svěřena i část povinností spadajících do přenesené působnosti obce, v takovém případě je však komise odpovědná přímo starostovi obce, nikoliv radě.⁴¹

2.2.7 Správce

Ve výjimečných případech může dojít k situaci, kdy je potřeba do obce dosadit tzv. správce. K tomu dochází pouze z následujících důvodů:

- Nejsou-li uskutečněny vyhlášené volby z důvodu nedostatečného počtu kandidátů či z důvodu neustavení okrskové volební komise
- Zastupitelstvo bylo rozpuštěno z důvodu nezasedání po dobu 6 a více měsíců
- Zastupitelstvo nerespektuje výsledky místního referenda
- Starosta obce nebyl jmenován více než 6 měsíců
- Skončil-li mandát všech členů bez existence jejich náhrady
- Dojde-li ke sloučení obcí či oddělení části obce k 1.lednu⁴²

Správce obce je od roku 2006 jeden ze zaměstnanců státu, konkrétně Ministerstva vnitra, které je rovněž povinno hradit veškeré náklady spojené s výkonem jeho funkce. Zároveň je jeho činnost ministerstvem kontrolována a ze své funkce může být odvolán a nahrazen správcem jiným.⁴³

Některé funkce správce jsou obdobné jako v případě starosty, správce zastupuje obec na venek a stojí v čele obecního úřadu. Odlišnosti pak spočívají v tom, že správce na rozdíl od starosty není oprávněn uzavírat smlouvy o úvěru či dohody o splátkách na dobu delší než 18 měsíců a nemůže ani jednat s věřiteli o oddlužení obce. V případě, že je správce dosazen do předlužené obce, jeho působení se týká převážně činností evidenčního charakteru, jako je například výběr poplatků. Dále je správci vyhraněno snižovat náklady obce – v jeho kompetenci je tedy například omezení veřejného osvětlení a služeb.⁴⁴ Ze své kompetence má taktéž právo stanovit pravidla rozpočtového provizoria.

---

⁴¹ BŘEŇ, Jan. Komise rady obce. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press s.r.o., 2014. [10.5.2017].

Dostupné z: <http://moderniobec.cz/komise-rady-obce/>

⁴² BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 250 s. Politologie. ISBN 978-80-247-2908-4.

⁴³ HAMPLOVÁ, Jana. Kdo platí a kontroluje práci správce obce. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press s.r.o., 2007. [10.5.2017]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/kdo-plati-a-kontroluje-praci-spravce-obce/>

⁴⁴ ROTHANZL, Lukáš, BRÚNA, Miroslav. Správce obec neoddluží. In: *Ministerstvo Vnitřní ČR* [online]. Ministerstvo Vnitřní ČR, 2010. [10.5.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravce-obce-obec-neoddluzi-437655.aspx>

Státem dosazený správce působí v dané obci až do doby, kdy je zvolen nový starosta či je ustanoveno zastupitelstvo obce. Na ustanovujícím zasedání zastupitelstva pak předá novým zastupitelům veškeré potřebné informace související s jeho působením v obci ohledně hospodaření, majetku obce apod.⁴⁵

3. Financování a majetek obce

Zajištění dostatečných zdrojů na fungování a rozvoj obce je jedním z hlavních úkolů obecního zastupitelstva. Financování je zabezpečováno prostřednictvím rozpočtů jednotlivých obcí, pomocí nichž obec financuje nejen vlastní činnosti spadající do oblasti samosprávy, ale i výkon v přenesené působnosti.

3.1 Rozpočet

„Pro obce, stejně jako pro ostatní vládní úroveň a organizace, je rozpočtování nejdůležitějším rozhodovacím procesem a rozpočet je jejich nejdůležitějším dokumentem.“⁴⁶

Rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů a současně i finanční plán obce. Mimo jiné ho lze vnímat i jako nástroj k prosazování cílů veřejné politiky, ve kterém je zachycena strategie obce.⁴⁷

Plánovaný rozpočet se sestavuje na jeden kalendářní rok a je předkládán starostou obce zastupitelstvu ke schválení. Vzhledem k tomu, že je se jedná pouze o plán operativní, pro strategické plánování obce je sám o sobě nedostatečný. Z hlediska střednědobého finančního plánování by měl být podložen i tzv. rozpočtovým výhledem, jedním z pomocných nástrojů řízení územně samosprávních celků, který se sestavuje na 2-5 let a umožňuje obcím lépe reagovat na změny při sestavování rozpočtů v následujících letech.⁴⁸

„Klíčovou charakteristikou rozpočtu je jeho vyrovnanost: schválit a realizovat lze jen takové výdaje, pro které existuje rozpočtové krytí.“⁴⁹ Obecně by tedy měl být rozpočet sestavován jako vyrovnaný, kdy jsou běžné příjmy rovny běžným výdajům. V případě, že běžné příjmy převyšují běžné výdaje, jedná se o rozpočet přebytkový, opakem je pak rozpočet schodkový.

---

⁴⁵ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 198

⁴⁶ SEMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

⁴⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

⁴⁸ CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

⁴⁹ SEMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

Účel rozpočtu spočívá v zabezpečení funkcí plánování, řízení a kontroly. Dominantní funkcí je kontrola, jelikož je nutné, aby byl zajištěn soulad mezi schváleným rozpočtem a skutečným plněním rozpočtu. Prostřednictvím kontroly lze zjistit, že zdroje byly opravdu použity na akce, které byly předem v rozpočtu schváleny.⁵⁰ Obecně by se municipality měly při alokaci zdrojů a plnění cílů řídit zásadou 3 E:

- A) efektivita (efficiency) – správný směr, vyvarování se nadbytečným aktivitám
- B) hospodárnost (economy) – odpovídající kvalita výstupů za co nejmenší náklady
- C) účelnost (effectiveness) - zajištění účelnosti konaných aktivit při dosahování cílů⁵¹

Jednou z povinností obce je i vést své účetnictví. Obec jakožto účetní jednotka je dle zákona o účetnictví povinna vést účetnictví správně, úplně, průkazně, srozumitelně, přehledně a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.⁵² Součástí účetní povinnosti obce je i inventarizace majetku, kterou se zjišťuje, zda skutečný stav majetku a závazků souhlasí se stavem uvedeném v účetnictvím. „*Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace u veškerého majetku a závazků po dobu 5 let po jejím provedení.*“⁵³

3.1.1 Příjmy a výdaje

3.1.1.1 Příjmy

Příjmy představují klíčovou položku pro zachování běžného chodu každé obce a uspokojení potřeb jejích obyvatel. V případě veřejného rozpočtu je položka příjmů primárně zajišťována obyvateli, a to ve formě daní a poplatků. Paradoxně však o tom, na co budou přijaté položky použity, rozhoduje ze své kompetence zastupitelstvo, nikoliv běžní obyvatelé, kteří daně platí. Ačkoliv běžný občan nemá možnost rozhodnout, na co konkrétně budou peníze vynaloženy, ze zákona má alespoň právo vyjádřit se k návrhu daného rozpočtu.⁵⁴

Příjmy jsou zdrojem krytí obecních výdajů. Do kategorie příjmů obecního rozpočtu se řadí veškeré nenávratně i návratně přijaté finanční prostředky, ať už ve formě daní a poplatků, přijatých darů a dotací, případně půjček a jiných forem financování cizím kapitálem.⁵⁵

⁵⁰ SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

⁵¹ OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H.Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.

⁵² Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, §8

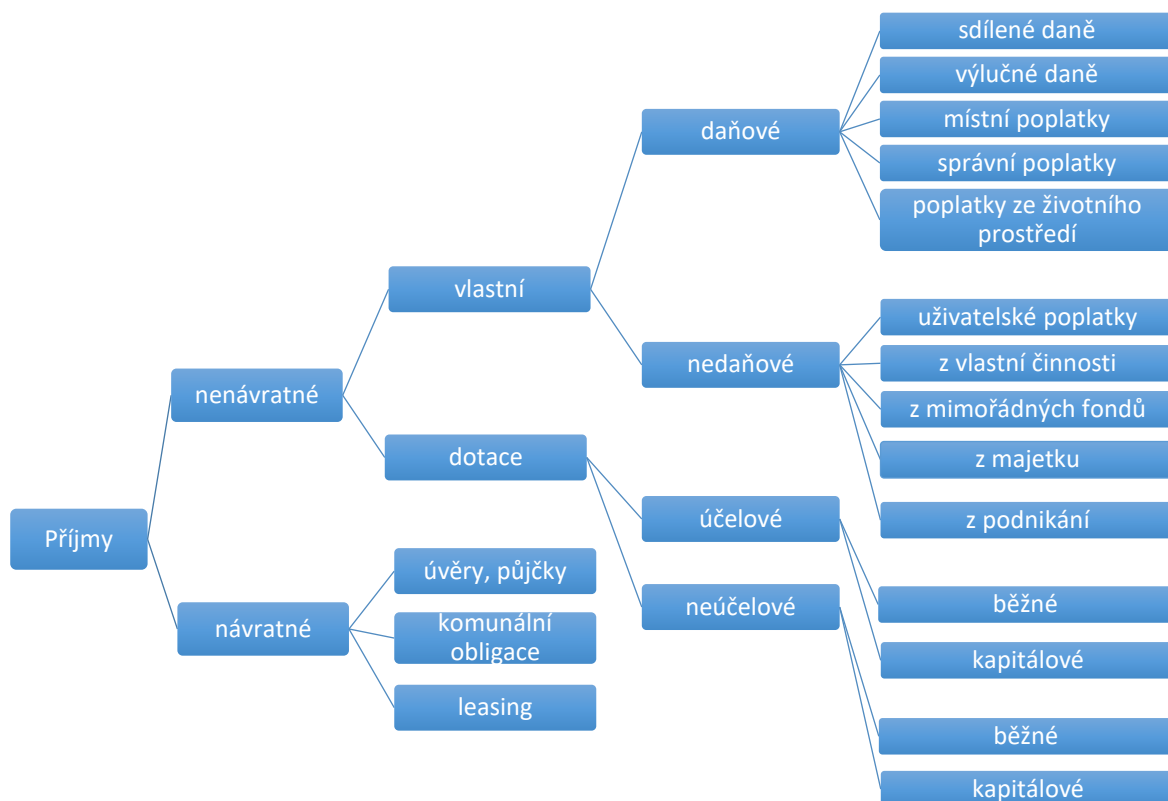
⁵³ Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, §29

⁵⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení), § 16

⁵⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-049-1.

Největší příjmovou položku tvoří daňové příjmy státního rozpočtu přerozdělené jednotlivým obcím na základě rozpočtového určení daní. Celkový přehled dělení příjmů obecního rozpočtu je znázorněn níže.

Obrázek 1: Příjmy obecního rozpočtu

Zdroj: Vlastní tvorba dle Peková, J., Hospodaření a finance územní samosprávy, s. 252

Daňové příjmy

Rozpočtové určení daní je v České Republice upraveno zákonem č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Zákon se zabývá především daňovými příjmy rozpočtů obcí a krajů. Pro účely této práce se podrobněji zaměříme jen na rozpočty obcí.

V případě daňových příjmů se rozlišují daně výlučné a sdílené, kdy v prvním případě náleží místním rozpočtům celý výnos daně daně a v druhém pouze určitá procentuální část.⁵⁶

⁵⁶ CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

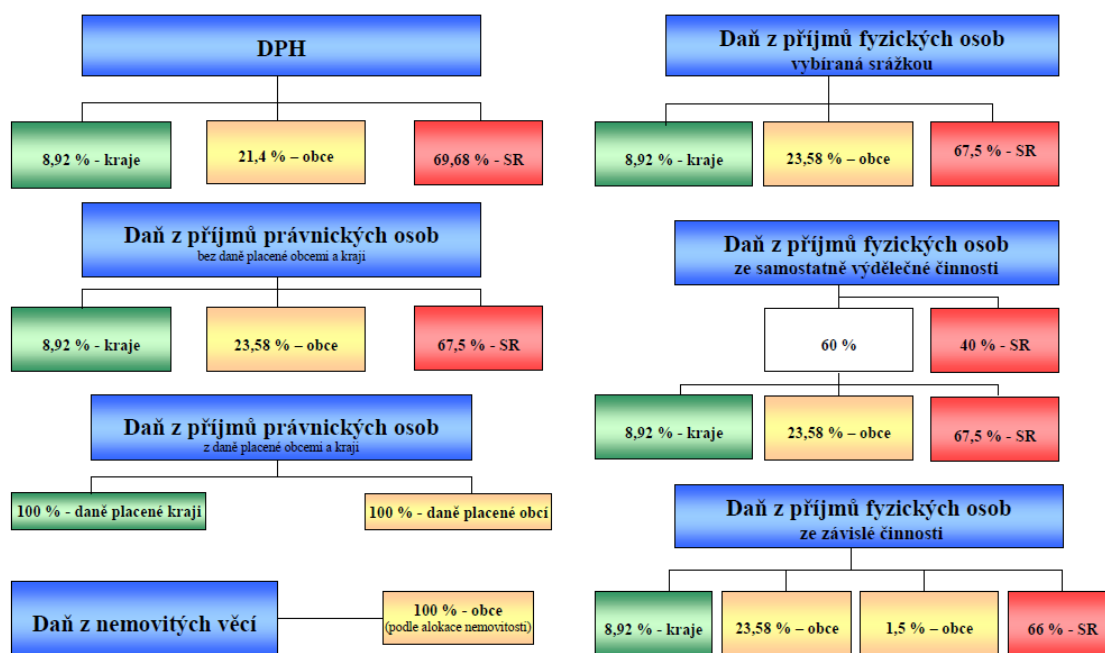
Daňové příjmy rozpočtů obcí jsou tvořeny:

- a) výnosy daně z nemovitých věcí (týká se obce, na jejímž území se nemovitost nachází)
- b) podílem na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty (k 1. 1. 2017 navýšeno novelou zákona o rozpočtovém určení daní z původních 20,83%)
- c) podílem na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem,
- d) podílem na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby (s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- e) podílem na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- f) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v h) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- g) daní z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby
- h) podílem na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.⁵⁷

---

⁵⁷ Zákon 243/2000 Sb. O rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), § 4

Obrázek 2: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2017

Zdroj: Finanční správa⁵⁸

Mezi daňové příjmy obcí se dále řadí místní a správní poplatky a poplatky ze životního prostředí. Mezi místní poplatky, které mohou obce vybírat se řadí například:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

⁵⁸ Schéma rozpočtového určení daní 2017. In: *Finanční správa* [online]. Finanční správa, 2016. [20. 5. 2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>

Dotace

Další kategorie příjmů se týká dotací. Dotací se rozumí nenávratně přijaté peněžní prostředky, které pro obce i ostatní subjekty všech různých sektorů představují významný zdroj financování investičních i neinvestičních aktivit. Po daňových příjmech se jedná dokonce o druhý nejvýznamnější zdroj příjmů obcí.⁵⁹

Dotace lze rozdělit na nárokové a nenárokové. Nárokové dotace jsou spojeny s výkonem veřejné správy a jsou povinně vypláceny vládou. Výše příspěvku se odvíjí od rozsahu výkonu státní správy. Do této skupiny patří i dotace účelového charakteru, které se po skončení rozpočtového období vyúčtují a nevyčerpaná část se vrací zpět do státního rozpočtu. Může se jednat například o příspěvky na školství.⁶⁰

Nenárokové dotace jsou poskytovány obcím za účelem zlepšení života obyvatel, dopravní infrastruktury, životního prostředí apod. Jejich získání je podmíněno splněním předpokladů a rozhodnutím příslušných autorit. Primárním poskytovatelem nenárokových dotací jsou evropské fondy, obce však mohou žádat i o dotace z rozpočtů krajů, státu či ze státních fondů. Se získáním dotace ze strukturálních fondů EU je spojena vysoká administrativní a fiskální náročnost, což je jeden z parametrů, který snižuje šance na jejich získání.⁶¹

Nedaňové příjmy

Mezi příjmy nedaňového charakteru se řadí příjmy z prodeje a pronájmu vlastního majetku, příjmy z vlastního podnikání či příjmy z majetkových práv. Patří sem i příjmy z hospodářské činnosti právnických osob zřízených obcí např. příspěvkové organizace, obecně prospěšné společnosti atd.

3.1.1.2 Výdaje

Opakem příjmů jsou nenávratně vynaložené prostředky neboli výdaje, které jsou majoritně vynaloženy na služby obyvatelstvu. Struktura a výše výdajů jednotlivých obcí se liší v závislosti na velikosti obce a preferencích jejích obyvatel. Obvykle se rozlišují dvě hlavní kategorie výdajů, běžné a kapitálové.⁶² Jak již název napovídá, běžné výdaje slouží

---

⁵⁹ CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

⁶⁰ CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

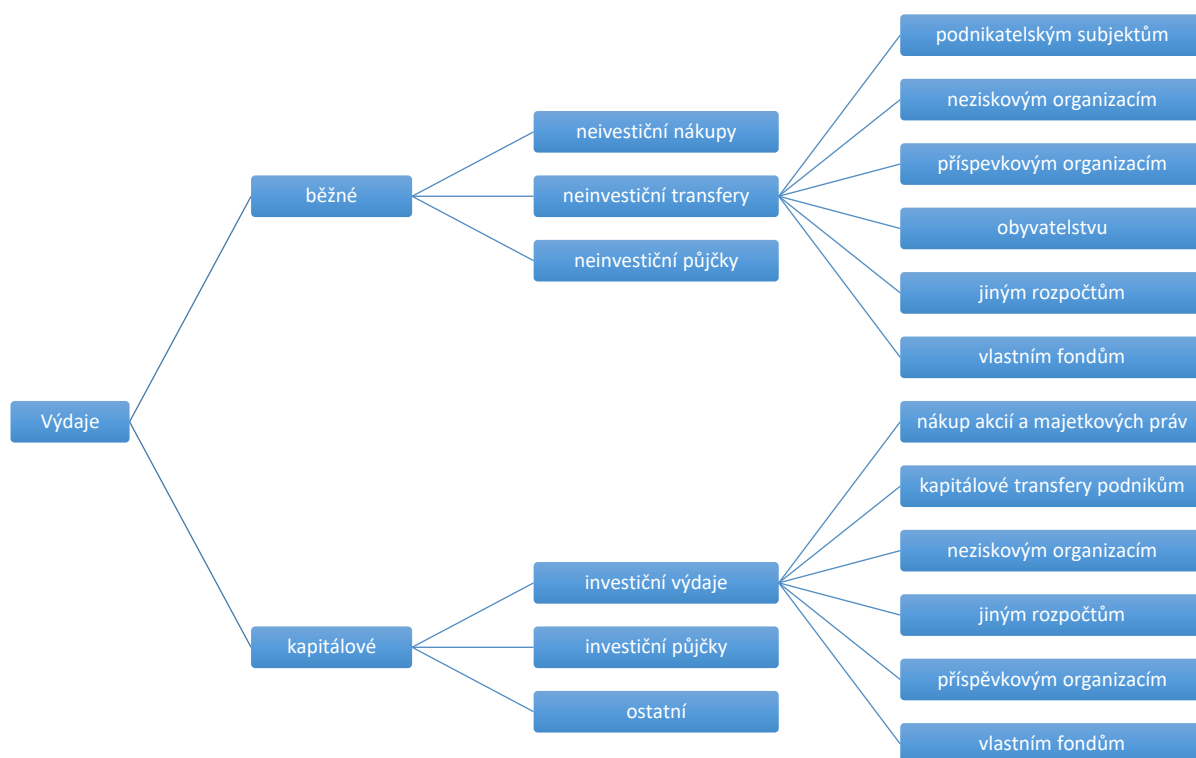
⁶¹ CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

⁶² PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-049-1.

k zajištění každodenního chodu obce, tzn. výdaje na provoz škol, obecního úřadu, údržbu silnic, ulic a veřejných prostranství, obecní policie, platy zaměstnanců obecního úřadu apod.

Naopak kapitálové výdaje se týkají dlouhodobých investičních aktivit obce, které přesahují délku rozpočtového období. Může se jednat o investice v oblastech nemovitostí, staveb či pozemků, ale lze sem zařadit i nákup akcií, různé finanční vklady či splátky úvěrů.⁶³

Obrázek 3: Výdaje obecního rozpočtu

Zdroj: Vlastní tvorba dle Peková, J., Hospodaření a finance územní samosprávy, s. 334

Zvláštní kategorií je pak samotná kapitola financování, která slouží ke krytí rozdílů mezi příjmy a výdaji obce. Obec výdaje jsou obvykle kryty formou přebytků minulých let, půjčkou od soukromých osob, úvěry od bankovních institucí či plánovanými příjmy dle rozpočtu daného roku.

3.1.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces představuje soubor činností počínající sestavením návrhu rozpočtu, který je posléze projednáván, a pokud je schválen následuje jeho plnění a kontrola.⁶⁴ „Celý

⁶³ PEKOVÁ, Jitka. Veřejné finance: úvod do problematiky. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-049-1.

⁶⁴ KRBOVÁ, Jana. Územní aspekty veřejných financí: studijní distanční opora. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0742-0.

rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, tj. nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce.“⁶⁵

Od 20. stol. je rozpočet sestavován v tzv. položkovém třídění, které usnadňuje kontrolu vynakládaných prostředků. Příjmy a výdaje jsou děleny na běžné a kapitálové tak, aby se přehledně oddělily běžné, pravidelně opakující se položky a jednorázové akce. Při sestavování rozpočtu se vychází ze zkušeností a vývoje příjmů a výdajů v minulých letech, ale i ze současného roku (rozpočet je obvykle sestavován ve třetím čtvrtletí roku). Pro co nejpřesnější odhad budoucnosti se musí počítat i s inflací, změnami v oblasti daní a dalšími faktory, které by mohly výši jednotlivých položek v rozpočtu ovlivnit.⁶⁶

Návrh rozpočtu musí být zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů, až poté může být projednáván v zastupitelstvu. V případě, že rozpočet není zastupitelstvem obce schválen do 1.1., hospodaří obec dle pravidel rozpočtového provizoria stanovených zastupitelstvem.⁶⁷ Po uplynutí rozpočtového období, musí být sestaven závěrečný účet, který představuje jakýsi přehled o tom, jak byl rozpočet skutečně plněn.

3.2 Majetek obce

Právo vlastnit majetek je jedním ze základních atributů územní samosprávy a také jedním z předpokladů její existence. Majetek jakožto souhrn všeho, co obci patří, je i důležitým předpokladem pro získání úvěru a následného financování rozvoje dané obce. Každá obec by měla mít přiměřenou strukturu, druh i objem majetku, tak aby mohla zajišťovat běžný chod obce a byla schopná uspokojit potřeby svých občanů. Zároveň by měl každý zastupitel obce znát příjmy a výdaje obce a jeho vazby na obecní majetek, tak aby si uvědomoval dopady rozhodnutí zastupitelstva.⁶⁸ Struktura majetku i jeho objem se liší dle velikosti obce i dle kompetencí, které má obec na základě zákona vykonávat.

Klíčovým orgánem, který rozhoduje o pořízení či prodeji majetku obce je zastupitelstvo. To, jak je zastupitelstvo schopné hospodařit s majetkem obce významně ovlivňuje příjmy i výdaje dané obce. S vlastnictvím majetku je totiž spojené nejen právo s ním disponovat, ale

⁶⁵ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

⁶⁶ KRBOVÁ, Jana. *Územní aspekty veřejných financí: studijní distanční opora*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0742-0.

⁶⁷ PETEROVÁ, Helena. In: *Deník veřejné správy[online]*. TRIADA, spol. s. r. o., 2012. [10.6.2017]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6544273>

⁶⁸ PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. Manažer. ISBN 978-80-247-5256-3.

také povinnost o něj pečovat (zastupitelstvo má povinnost nakládat s majetkem obce s péčí řádného hospodáře).⁶⁹ Další zásady, kterými by se v oblasti financování a nakládání s veřejnými prostředky měly samosprávy řídit upravuje Evropská charta místní samosprávy z roku 1985.

Majetek byl důležitým zdrojem příjmů již v době vzniku obcí. V roce 1949 byl však veškerý majetek municipalit znárodněn a zůstal pouze ve správě jednotlivých obcí, což se negativně podepsalo na jeho stavu. K navrácení majetku došlo až po roce 1989, ale spory ohledně stavu a vlastnictví mnohdy trvají dodnes.

Dle funkce, lze majetek obce dělit na:

- a) Majetek zajišťující výkon veřejné správy – budovy úřadů apod.
- b) Majetek sloužící veřejným účelům – komunikace, parky, veřejné osvětlení apod.
- c) Majetek určený k podnikatelské činnosti obce

Dále lze majetek dělit dle charakteru na:

- a) Nemovitosti – půda, budovy, lomy, vodní plochy
- b) Movité věci – zařízení a stroje
- c) Majetková práva – pohledávky⁷⁰

4. Problematika malých obcí

Z hlediska vývoje počtu obcí na našem území lze konstatovat, že zastoupení malých obcí bylo v minulosti téměř dvakrát vyšší, než je tomu nyní. V období mezi roky 1918 a 1928 bylo na našem území evidováno více než 11 000 obcí a z toho cca 83 % bylo do 1000 obyvatel. Po druhé světové válce to bylo dokonce necelých 89 %.⁷¹

Poté se v důsledku státem organizovaného slučování obcí jejich počet snižoval, a to až do roku 1989, kdy k 1.1. 1990 počet obcí klesl na 4100. V tomto bodě však došlo ke zvratu a nastal dezintegrační proces. V prvním roce nového demokratického režimu vzniklo dokonce 1668 obcí, v dalších letech jich též přibývalo, ale přírůstek již nebyl tak intenzivní. V té době

⁶⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014 [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2014. ISBN 978-80-905421-2-9.

⁷⁰ KRBOVÁ, Jana. *Územní aspekty veřejných financí: studijní distanční opora*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0742-0. str. 54

⁷¹ GaREP. Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím, *In: Ministerstvo vnitra ČR [online]*. Ministerstvo vnitra ČR, 2007. [27.6.2017] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/identifikace-kompetenci-zatezujících-vykon-verejne-spravy-se-zvláštím-přihlédnutím-k-malým-obcím-zaverecna-zprava.aspx>

se také začaly projevovat problémy s nedostatečnými zkušenostmi osob působících v řídicích orgánech obcí, a tak i hospodařením jednotlivých obcí. Proces nekontrolovatelného růstu počtu nových obcí byl v podstatě zastaven až zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., který stanovil přísnější podmínky vzniku.⁷²

Jedním z typických znaků sídelní struktury České Republiky je vedle prohlubujících se disparit i velký počet obcí, jejichž počet obyvatel je nižší než 1000. K 1.1.2016 Český statistický úřad evidoval celkem 6265 obcí, z toho přes 4800 obcí nedosahuje hranice 1000 obyvatel, procentuálně se tedy jedná o necelých 80 % obcí ČR. Obyvatelé těchto obcí se většinou potýkají s nedostatečnou občanskou vybaveností, špatnou dopravní obsluhou i nedostatkem pracovních příležitostí. Kvůli nedostatku potřebných financí obce často rezignují na rozvoj a dostatečně neplní přání a potřeby svých občanů. Většina malých obcí nemá dostatek financí na zřízení obecní policie, a tedy zajištění bezpečnosti jejích obyvatel, stejně tak si nemohou dovolit zřídit pečovatelský dům, zdravotnické zařízení, sportovní areály či základní a mateřské školy.⁷³

Obecně lze v malých obcích pozorovat několik společných trendů:

A. Nevyrovnaná věková struktura obyvatelstva

Ačkoliv stárnutí populace je globálním problémem, v malých obcích ČR je tento trend navíc způsoben i tím, že mladší generace preferují život v městech, kde je více možností, jak z hlediska vzdělání, tak i z hlediska pracovních příležitostí a možností trávení volného času. Rodiny s dětmi či mladí lidé se tedy z obcí často stěhují, aby nemuseli denně dojíždět za vzděláním či prací a v obci pak často zůstává jen starší, konzervativní část obyvatel, kteří si již na život v malé obci zvykli a možnosti vyšší životní úrovně je tolik nelákají.⁷⁴

B. Omezené pracovní možnosti a nízká úroveň vzdělanosti

Nedostatek pracovních příležitostí je jedním z velkých problémů každé malé obce. Problém je méně významný u obcí, které se nacházejí v blízkosti většího města, kam lze do zaměstnání dojíždět. Obecně však platí, že nedostatek pracovních míst představuje negativní faktor, a i pro případné nové obyvatele se tak obec stává neatraktivním místem pro život.

---

⁷² GaREP. Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlédnutím k malým obcím, *In: Ministerstvo vnitra ČR [online]*. Ministerstvo vnitra ČR, 2007. [27.6.2017] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/identifikace-kompetenci-zatezujících-vykon-verejne-spravy-se-zvlastnim-prihlednutim-k-malym-obcim-zaverecna-zprava.aspx>

⁷³ BERNARD, Josef. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.

⁷⁴ HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠTÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, Regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: ČZU v Praze, PEF, 2010. ISBN 978-80-213-1413-9.

V malých obcích také žije minimum vysokoškolsky vzdělaných lidí, což se často odráží i na kvalitě fungování místní samosprávy.

C. Nedostatek finančních prostředků

Hlavním společným problémem malých obcí ČR je však nedostatečná finanční podpora státu, a tedy nedostatečný objem finančních prostředků na chod, a především rozvoj obce. Obecní rozpočty jakž takž pokryjí zajištění každodenních potřeb obce, ale na rozsáhlejší investice již obec v rozpočtu peníze nemají. Místní obyvatelé se tedy často potýkají se špatným stavem komunikací, zanedbaným veřejným prostranstvím, špatnou úrovní dopravní obslužnosti, omezená dostupností a kvalitou služeb apod. V malých obcích proto také převažuje obytná a rekreační funkce nad funkcemi ekonomickými a obslužnými.

Celkově lze konstatovat, že malé obce mají nízký přírůstek obyvatel a nízkou ekonomickou aktivitu. Naopak je patrný vysoký podíl občanů vyjíždějících do zaměstnání mimo obec a relativně vysoká nezaměstnanost. Dále lze pozorovat nízký index vzdělanosti a s tím související vysoký počet občanů pracujících v zemědělství, lesnictví či rybolovu. V poslední řadě pak horší stav infrastruktury, na jejíž rozvoj mají omezené finance a nereálný provoz některých služeb obyvatelstvu.⁷⁵

5. Zadluženost obcí

Problematika zadluženosti obcí úzce souvisí s již zmíněnými rozvojovými potřebami (zanedbanou infrastrukturou a dalšími zásadními oblastmi občanských potřeb). Samostatnost a suverenita obcí v rozhodování a možnostech samostatně nakládat s veřejnými prostředky však motivovala obce k nevídané podnikavosti, a tak se mnohé z nich dostaly do dluhové pasti.⁷⁶

Dluhem obce se rozumí celkový souhrn jejích závazků vůči věřitelům. Ke konci roku 2015 dluh obcí na území České republiky představoval 86,9 mld. Kč. Zadluženost vykázalo 3255 obcí, což je více než polovina obcí z celkového počtu.⁷⁷ Oproti předchozímu roku se sice jedná o více než 2% pokles a za posledních 5 let se jedná dokonce o nejnižší zadlužení, ale

---

⁷⁵ STŘELEČEK, F., ZDENĚK, R. Vybrané problémy malých obcí. In: *Sborník abstraktů z mezinárodní vědecké konference: Venkov je náš svět, Countryside - our World, Český Krumlov*, 2006. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. ISBN 80-213-1539-3

⁷⁶ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

⁷⁷ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

hlavním důvodem pro snížení dluhu je především celkové oživení české ekonomiky, a tedy vyšší příjem obcí na daních.

Obrázek 4: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2004–2015 (v mld. Kč)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Úvěry	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	55,8	59,9	60,9	68,3	68,8	67,7	66,1
Komunální dluhopisy	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	14,7	15,8	14	13,8	15	11,8	10,7
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	12,4	11,8	10,9	9,9	10	10,1	7,6	7,5	7,9	8,4	9,4	10,1
Celkem	74,8	79	80,9	79,2	80,1	80,6	83,3	82,4	90	92,2	88,9	86,9

Zdroj: Ministerstvo financí ČR⁷⁸

Do zadluženosti obcí spadají veškeré bankovní úvěry od peněžních ústavů a jiných subjektů, emitované komunální dluhopisy a přijaté finanční výpomoci včetně půjček ze státních fondů. Nejčastější formou, kterou obce využívají k financování svých investičních aktivit jsou úvěry.⁷⁹

Příčinou zadluženosti obcí jsou obvykle projekty, často neziskového charakteru, které v budoucnu nepřinesou obci žádné peněžní prostředky, které by pomohly se splácením dluhu. Problémové jsou i dotace, jelikož jednou z podmínek pro jejich získání je ve většině případů spoluúčast obce na realizaci daného investičního záměru. V případě financování projektů ze strukturálních fondů EU, je dotace často vyplácena zpětně čili obec je nucena si finanční prostředky nejprve opatřit formou půjčky apod. Do finančních problémů se může obec dostat i v případě nedodržení podmínek čerpání dotace, a tak může být i posléze požadováno její plné či částečné navrácení.

5.1 Regulace zadluženosti

Do roku 2008 se stát snažil o regulaci zadluženosti obcí pomocí ukazatele dluhové služby. Každé obci Ministerstvo financí vypočítalo ukazatel dluhové služby a v případě jeho překročení o 30 % byla obec informována dopisem s apelováním na opatření potřebná ke

⁷⁸ Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2004–2015 (v mld. Kč). In: *Ministerstvo financí* [online]. Ministerstvo financí ČR. 2016. [2. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2015/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-26255>

⁷⁹ ODBOR 12 (sekce 06). Zadluženost územních rozpočtů v roce 2015. In: *Ministerstvo financí* [online]. Ministerstvo financí ČR., 2016. [2. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2015/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-26255>

splnění minimální hranice v příštím období.⁸⁰ Ukazatel dluhové služby se však postupem času ukázal jako nedostatečný, a to hlavně z důvodu omezení se pouze na položky rozpočtové skladby (příjmy a výdaje) nikoliv však na závazky. Další nevýhoda spočívala ve zkreslení hodnoty ukazatele v případě dřívějšího splacení úvěru.⁸¹ Ministerstvo financí proto přišlo s novým komplexnějším systémem ukazatelů ke sledování hospodaření obcí.

SIMU neboli soustava informačních a monitorujících ukazatelů představuje 18 ukazatelů, které dohromady vytvářejí komplexní přehled o hospodaření jednotlivých obcí. Šestnáct ukazatelů tvoří ukazatele informativního charakteru, zbylé dva jsou monitorovací. Ministerstvo financí každoročně provede výpočet všech ukazatelů za všechny obce a jimi zřízené příspěvkové organizace a výsledky vyhodnotí. Data jsou sbírána z účetních a finančních výkazů obcí, samotné obce se tedy nemusí v této záležitosti nikterak angažovat.

A. Informativní ukazatele

- Počet obyvatel
- Příjem celkem (po konsolidaci)
- Úroky
- Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
- Dluhová služba celkem
- Ukazatel dluhové služby (v %)
- Aktiva celkem
- Cizí zdroje
- Stav na bankovních účtech celkem
- Úvěry a komunální dluhopisy
- Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy
- Zadluženost celkem
- Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)
- Cizí zdroje na 1 obyvatele
- Oběžná aktiva
- Krátkodobé závazky

---

⁸⁰ KOTRBA, Rudolf. Regulace zadluženosti obcí a krajů. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press s.r.o., 2004. [2.7.2017] Dostupné z: <http://moderniobec.cz/regulace-zadluzenosti-obci-a-kraju/>

⁸¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

B. Monitorující ukazatele

- Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
- Celková (běžná) likvidita⁸²

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vyjadřuje míru zadlužení majetku (aktiv) obce, tzn. jaký podíl aktiv je kryt cizím kapitálem. Ukazatel celkové likvidity pak vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Pokud je tento ukazatel nižší než jedna, obec není schopná splácet své závazky a ocitá se v platební neschopnosti. Výše tohoto ukazatele by proto měla být vždy minimálně 1, tak aby obec nebyla nucena krýt krátkodobé závazky bankovními úvěry apod.

V případě, že hodnota ukazatele celkové likvidity obce se nachází v intervalu $<0,1>$ a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům je vyšší než 25 %, je obec požádána o vysvětlení a stanovisko zastupitelstva. Jakmile má ministerstvo od obce vyjádření, informuje vládu. U obcí, kde se problém vyskytuje opakovaně a kde jsou identifikovány vážné problémy, je Ministerstvem vnitra nabídnuta pomoc s analýzou problému a návrhy na jejich řešení. V podstatě se však jedná pouze o sledování hospodaření obcí, nikoliv o regulaci zadluženosti ze strany státu. V naší legislativě též chybí otázka bankrotu obcí, jež by stejně jako podnikům umožňovala vyhlášení insolvenčního řízení. O možnostech úpadku obcí se již dlouhá léta diskutuje, nicméně stále nebyl schválen žádný zákon, který by tuto konkrétní problematiku upravoval a dokázal pomoci obcím s extrémním zadlužením.

Na počátku roku 2017 vyšel v účinnost zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, jenž udává, že v případě, že překročí dluh územně samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.⁸³ Pokud není tato podmínka splněna k následujícímu rozvahovému dni, dojde dle rozpočtového určení daní k pozastavení převodu podílu na výnosu daní.

---

⁸² ODDĚLENÍ 1202 (odbor 12), Monitoring hospodaření obcí – SIMU rok 2011. In: *Ministerstvo financí ČR* [online]. Ministerstvo financí ČR. 2010. [2.7.2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2010/monitoring-hospodareni-obci-simu-2011-13782>

⁸³ Zákon č. 27/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Další zásadní změnou platnou od 1.1.2014 je zvýšená majetková odpovědnost zastupitelů, kdy starosta ručí za svá rozhodnutí celým svým majetkem.⁸⁴

V Maďarsku od roku 1996 funguje zákon o bankrotu obcí a v některých dalších zemích Evropy stát nastavil určitá pravidla, tak aby zadluženost obcí byla alespoň částečně regulována:

1) Velká Británie

Každý rok vláda stanoví maximální objem, který si obce mohou vypůjčit, předmětem regulace je i úroveň jejich kapitálových výdajů.

2) Dánsko

Obec si v zásadě nemůže vypůjčit (s výjimkou projektů, které generují zisky, z nichž je pak dluh splácen), financování obecních výdajů, včetně kapitálových, je možné pouze z příjmů získaných v daném roce, rozpočet obcí musí být vyrovnaný

3) Německo

Jednotlivé spolkové země mají limit na objem peněz, které si obce mohou v daném období půjčit, a navíc každá půjčka obce podléhá schválení.

4) Srbsko, Chorvatsko a Slovinsko

Státní instituce uplatňují velmi přísnou regulaci zadlužování obcí a za důležité projekty obcí financované úvěrem se musí zaručit stát.

5) Irsko

Každou půjčku obce musí schválit nadřízený orgán, který řeší nejenom to, zda je obec schopna splatit půjčku, ale i to, zda ji, resp. jí financovaný projekt, skutečně potřebuje.⁸⁵

---

⁸⁴ ŠTROSOVÁ, Ilona. Odpovědnost starosty jako statutárního orgánu. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press, s. r. o. [2.7.2017] Dostupné z: <http://moderniobec.cz/odpovednost-starosty-jako-statutarniho-organu>

⁸⁵ KAMENÍČKOVÁ, Věra. Bankrot obcí a zahraniční zkušenosti. In: *Deník veřejné správy* [online]. TRIADA, spol. s.r.o., 2012. [2.7.2017]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6566427>

5.2 Příčiny a dopady zadlužení

Ministerstvo financí ČR shrnulo hlavní příčiny zadlužení do 5 kategorií, přičemž kategorie 3 a 4 jsou nejrizikovější:

- 1) *povinné předfinancování a financování projektů podpořených z evropských fondů nebo národních dotačních titulů;*
- 2) *investiční projekty pro rozvoj obce (pořízení majetku, rekonstrukce infrastruktury, bytových jednotek apod.) dotačně nepodpořené;*
- 3) *investiční rozhodnutí na základě chybných předpokladů, smluvně neošetřených;*
- 4) *porušení rozpočtové kázně – neplnění podmínek poskytnutí dotace;*
- 5) *chybné účtování.*⁸⁶

V případech, kdy se obce dostanou do potíží, které již nejsou schopny vyřešit samostatně, měly by následovat konzultace s Ministerstvem financí případně s krajským úřadem o možných postupech při řešení krize. Tento proces by měl předcházet situaci, kdy se majetek obce dostává do exekuce, a tedy již na záchranu situace bývá pozdě. Následkem zadlužení dochází k omezení běžného chodu obce ve smyslu vypnutí veřejného osvětlení, zastavení údržby místních komunikací a zeleně, zastavení odvozu komunálního odpadu atd.

V případě, že obec není ani nadále schopná dostát svým závazkům přichází na řadu exekuce obecního majetku, obstarání účtu obce a většinou i odstoupení řídicích orgánů obce.⁸⁷ Logicky tedy klesá i zájem občanů kandidovat do volených orgánů a do nefunkční obce musí být dosazen správce. Možným řešením takto nepříznivé situace by bylo sloučení se sousední obcí. V takovém případě však musí být splněna podmínka souhlasu druhé obce, což představuje zásadní problém, jelikož žádná obec nemá zájem na tom se spojit s jinou předluženou obcí.

---

⁸⁶ *Ministerstvo financí ČR* [online]. Ministerstvo financí ČR. [2.7.2017]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Informace-zadost-106_Pr-001_2014-10-08_Info-106-99-MF-66220-2014-21-1224IK.pdf.

⁸⁷ KAMENÍČKOVÁ, Věra. Bankrot obcí a zahraniční zkušenosti. In: *Deník veřejné správy*[online]. TRIADA, spol. s.r.o., 2012. [2.7.2017]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6566427>

PRAKTICKÁ ČÁST

6. Charakteristika obce Prameny

Obec Prameny se nachází na západním cípu České republiky a vzhledem k poloze v blízkosti německých hranic se lze setkat i s původním německým názvem Bad Sangerberg. Obec se rozkládá na území Karlovarského kraje a spadá do okresu Cheb, přičemž celé území je součástí chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. V blízkosti Pramenů se nachází například národní přírodní rezervace Kladské rašeliny či přírodní památka Křížky. Obce a města v této oblasti jsou známé především díky lázeňství, který zde má dlouhou historii.

Samotná obec Prameny se nachází v nadmořské výšce 725 m. n. m., v blízkosti města Mariánské Lázně, kam také většina obyvatel dojíždí za prací a které je pro Prameny obcí s rozšířenou působností. V Mariánských Lázních je občanům k dispozici úřad práce, matrika, finanční, živnostenský i stavební úřad. Katastrální úřad, pozemkový úřad a hygienická stanice jsou občanům k dispozici v Chebu a policie ČR má stanici v obci Lázně Kynžvart.⁸⁸ V porovnání s Mariánskými Lázněmi jsou Prameny zhruba 2 x menší, jejich katastrální výměra činí 2462 ha.⁸⁹ V současné době je k trvalému pobytu v obci hlášeno celkem 109 obyvatel.⁹⁰

Obrázek 5: Obec Prameny

Zdroj: Vlastní

⁸⁸ *Informační portál Karlovarského kraje* [online]. Karlovarský kraj, [13.7.2017]. Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/obcan/obec.htm?id=88>

⁸⁹ *Místopisný průvodce* [online]. WANET s.r.o. [13. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/95/prameny/historie/>

⁹⁰ *Regionální informační servis* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [13. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obec/detail?Zuj=539538>

6.1 Historie

První zmínka o Pramenech (tehdy Sangerbergu) pochází ze 14. století, z roku 1357. Vznik je často spojován s hornickou činností, původně totiž obec sloužila jako hornické sídliště a farní ves.⁹¹ Těžba znamenala pro obec ještě dlouho velmi významný zdroj příjmů, pozastavena byla pouze v období husitských válek, kdy bylo zničeno mnoho šachet a celá obec i její okolí se nevyhnuli rozsáhlým škodám. Později však byla objevena nová ložiska stříbra, což vedlo k zakládání dalších dolů a celá obec i její obyvatelé tedy znovu bohatli. Výnosy z dolů byly dokonce natolik vydatné, že si klášter mohl dovolit opravit a vyzdobit celý areál.⁹²

Již tehdy obec nebyla zcela bezproblémová, docházelo zde ke sporům ohledně vlastnictví pozemků mezi správou kláštera a pány z Rýzmburka. Tehdejší panovník Karel IV. se rozhodl situaci vyřešit rozdělením obce na dvě poloviny, přičemž za hranicí určil Pramenský potok, který vedl středem obce. První část obce zůstala pod správou kláštera v Teplé a byla nazývána "Abtei" (německý název pro klášter). Druhá, východní část, připadla pánům z Rýzmburka a říkalo se jí Starý nebo také Velký Sangerberg. Později bylo k této části připojeno nové území obce nazývané jako Neu Sangerberg (Nové Prameny).⁹³

Rozdělení obce mezi dva majitele mělo za následek, že se každá část vyvíjela odlišně v závislosti na preferencích svých pánů. Zatímco klášterní část byla katolická, východní část byla především evangelická, a tak v případě sňatků lidí z odlišných částí obce muselo dojít k vykoupení, tak, aby mohl jeden z partnerů získat povolení přejít do druhého panství.⁹⁴

Roku 1380 obec získala Žlutnické městské právo od Boreše z Rýzmburka, který významně podporoval místní těžbu a velmi se zasloužil o rozvoj této oblasti. Při podpisu Žlutnického práva byl současně sjednán i smír mezi oběma stranami obce a obec taktéž obdržela svůj znak symbolizující hornickou činnost.⁹⁵

⁹¹ *Místopisný průvodce* [online]. WANET s.r.o. [15. 7. 2017].

Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/95/prameny/historie/>

⁹² *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

⁹³ *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

⁹⁴ *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

⁹⁵ KRULIŠ, Jan. Prameny (Sangerberg) - Z historie města. In: *Zaniklé obce a objekty* [online]. Pavel Beran. 2007. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=1442791>

V roce 1597 došlo k povýšení obce do městského stavu, jelikož s prosperitou obce se zvyšoval i počet jejích obyvatel. Na severovýchodním okraji města byla částí obyvatelstva založena městská část zvaná Větrný kopeček, kde žili nejchudší obyvatelé. Zajímavostí je, že se zde rodilo mnoho dementních dětí, což bylo způsobeno příbuzenským vztahem jejich rodičů. (Z této části města se totiž stala oddělená komunita obyvatel, jenž se stýkali jen mezi sebou).⁹⁶

Roku 1495 převzal celé panství Šebestián Pluh z Rabštejna. Po prohrané bitvě u Mühlbergu však ztratili Pluhové veškerou nadvládu a pro město to znamenalo konec rozvoje. Většina obyvatel z města uprchla, došlo k poklesu těžby a všeobecnému úpadku území. Z toho důvodu byl také zrušen městský stav a od konce 16. století byl Sangerberg uváděn pouze jako obec.⁹⁷

Když se bídná situace začala mírně zlepšovat přišla třicetiletá válka, která ještě více prohloubila tehdejší krizi a Sangerberg se stejně jako další obce se nevyhnuly opakovanému loupení a drancování. Třicetiletá válka v důsledku znamenala pro obec katastrofální následky. Mnoho lidí přišlo o život, doly byly nenávratně poškozeny a těžbu už se nikdy nepodařilo zcela obnovit. Místním lidem nezbylo nic jiného než dřít na polích a v lesích, což se ani zdaleka nevyrovnalo dřívějším příjmům. Většina obyvatel tedy postupně začala dojíždět do okolních měst za lepší prací. Ačkoliv se ještě mnohokrát místní snažili těžbu obnovit, všechny pokusy nakonec skončily neúspěchem. V dolech opakovaně docházelo k průsakům minerálních vod i zemního plynu, což definitivně ukončilo veškeré snažení o návrat k hutnickým kořenům.⁹⁸

Zlom v nepříznivém rozvoji obce nastal až když se místním podnikatelům podařilo rozjet velmi výnosné obchody se solí, chmelem a dobyt看kem. Později se začali specializovat pouze na obchody s tehdejší nejvýnosnější komoditou, tedy s chmelem. V této souvislosti bylo v obci založeno několik velkých firem a obec se tak znovu začala ožívat. V té době v sousedních Mariánských Lázních propukla “lázeňská horečka”, což tehdejšího barona přivedlo k nápadu minerální prameny využít také v Sangerbergu. Od poloviny 19. století tedy propuklo nadšení pro lázeňství i v Sangerbergu a v roce 1870 byl vybudován lázeňský

---

⁹⁶ *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

⁹⁷ *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

⁹⁸ *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

komplex a město obdrželo i přídomek Bad (lázně). Vodoléčebný ústav Alžbětiných lázní využíval 3 prameny – Rudolfův, Giselin a Vincentův, které na území obce dodnes vyvěrají. Lidé se zde léčili především s chudokrevností, zažívacími a nervovými obtížemi a díky zdejšímu horskému vzduchu i s dýchacími obtížemi.

Obrázek 6: Léčebný pavilon v roce 1906

Zdroj: Webové stránky Slavkovského lesa⁹⁹

Roku 1873 došlo ke spojení částí města a opětovné obdržení městského statutu a nového městského symbolu s chmelem. Postupně však začala situace ve městě stagnovat (také vlivem malé podpory státu) a pomalu začala růst i nezaměstnanost, s čímž souvisí i úbytek obyvatel, kteří z města postupně prchali za prací.

Hlavním důvodem úpadku zájmu o obec byla však absence železnice. Tehdejší podnikatelé se několikrát snažili železnici do města přivést, tak aby jim usnadnila obchodování a přivedla do města více návštěvníků. Pokusy ovšem dopadly vždy neúspěšně, a jelikož pro návštěvníky byla ostatní lázeňská města lépe dostupná, zájem dojíždět do Sangerbergu postupně opadal. Poslední pokus o obnovení projektu byl po konci 1. světové války, ale návrh byl zamítnut.¹⁰⁰

⁹⁹ Léčebný dřevěný pavilon za lázněmi v roce 1906. In: *Slavkovský les*[online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/lazne-v-sangerbergu/>

¹⁰⁰ PRZECZEK, Petr. Zadlužené Prameny zažily lázeňskou slávu i několik strmých pádů. In: *iDNES.cz*[online]. MAFRA a. s., 2017. [15. 7. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/historie-mesto-prameny-lazne-dj6-vary-zpravy.aspx?c=A170112_2298235_vary-zpravy_ba

Další rána byla Sangerbergu zasažena po druhé světové válce, německy mluvící obyvatelstvo bylo zcela vysídleno a zbytek byl odstěhován do Mariánských Lázní. Obec tak zůstala v podstatě liduprázdná a období prosperujícího lázeňského městečka tím definitivně skončilo. V roce 1946 byl změněn historický název obce Sangerberg na český název Prameny.

Poté bylo území obce využíváno pro vojenské účely pod názvem “Vojenský újezd Prameny”, který v důsledku znamenal totální likvidaci obce, z 275 domů se jich zachovalo pouze 27. Obec nenávratně ztratila přes 200 domů, několik kaplí i kostel, a zachovala se pouze historický budova radnice a socha sv. Jana Nepomuckého.¹⁰¹ *Ještě v roce 1880 měl ale Sangerberg 2600 obyvatel, 270 popisných čísel, školu, faru a ve zvonici kostela tři zvony, ulité z místního stříbra. Ve městě byly tři hotely, dvacet hostinců a dokonce bankovní dům Tanzer, který měl od c.k. ministerstva financí povoleno tisknout vlastní bankovky.*¹⁰²

Obrázek 7: Náměstí v roce 1928 (uprostřed radnice, napravo kostel)

Zdroj: Webové stránky Slavkovského lesa¹⁰³

Vojenský újezd zde však nepůsobil dlouho, kvůli těžbě uranu, která byla tehdy prioritou, a byl přesunut do jiné obce. Zdevastovaná oblast byla poté obsazena těžaři a obec se tak na pár let stala opětovně hornickým sídlištěm. Z bývalého lázeňského domu se stala ubytovna

¹⁰¹ *Oživme prameny* [online]. Jan Lebl. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.ozivmeprameny.cz/obec-prameny>

¹⁰² *Slavkovský les* [online]. Seznam.cz. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://slavkovskyles.sweb.cz/pages/prameny.html>

¹⁰³ Náměstí v Pramenech v roce 1928. In: *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. 2009. [15. 7. 2017].

Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny>

a do zbytku opuštěných domů se opět začali stěhovat lidé. V roce 1958 byl již však uran vytěžen a do Pramenů se tak znovu vrátila bída. O rok později se situace mírně zlepšila díky Miroslavu Šimáčkovi a jeho úspěchům v oblasti zemědělství, ale bývalá sláva se obci už nikdy nevrátila. Naopak se situace ještě zhoršila, když v roce 1983 vyhořela bývalá lázeňská budova, která tehdy sloužila jako domov důchodců a při pokusu o obnovení lázeňství v Pramenech se obec dostala do obrovských dluhů.^{104 105}

Obrázek 8: Dnešní podoba Pramenů (historická budova radnice vpravo, okály vlevo)

Zdroj: MF DNES¹⁰⁶

7. Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny

7.1 Komunální volby před rokem 2000

Nejstarší dochované, avšak neúplné záznamy z voleb do obecního zastupitelstva pocházejí z roku 1990, kdy na území ČR proběhly první samostatné volby. Tehdy bylo v obci 80 zapsaných voličů a volební účast byla přes 81 %. S převahou necelých 80 % hlasů vyhrálo tehdejší občanské fórum a starostou se stal Ing. Václav Brenner.¹⁰⁷

¹⁰⁴ *Obnova obce Prameny* [online]. Jan Lebl. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://obnovaobceprameny.webnode.cz/obec-prameny-sangerberg/>

¹⁰⁵ PRZECZEK, Petr. Zadlužené Prameny zažily lázeňskou slávu i několik strmých pádů. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2017. [15. 7. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/historie-mesto-prameny-lazne-dj6-/vary-zpravy.aspx?c=A170112_2298235_vary-zpravy_ba

¹⁰⁶ Nejzadluženější obec v ČR Prameny musela v dražbě prodat i budovu obecního úřadu. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2017. [15. 7. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/obcanske-sdruzeni-se-pustilo-do-obnovy-pramenu-na-chebsku-p37-/vary-zpravy.aspx?c=A130423_1920415_vary-zpravy_pl

¹⁰⁷ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/kv1990/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=7&xnumnuts=3402>

V následujících komunálních volbách v roce 1994 se volilo ze 7 nezávislých kandidátů. Volební účast v obci byla 79,01 %, voleb se tehdy zúčastnilo 64 oprávněných voličů z celkového počtu 81. Zvoleno bylo celkem 6 zastupitelů a starostou se opět stal Ing. Brenner.¹⁰⁸

V té době nikdo o vedení obce příliš nevěděl, ale všichni byli nadšeni myšlenkou podílet se na chodu i rozvoji, zastupitelstvo bylo celistvé a jeho členové vzájemně spolupracovali. Občané obce měli ve starostu a zastupitelstvo důvěru a všichni věřili v úspěch projektu stáčírny minerálních vod, který se v té době usilovně připravoval.¹⁰⁹ (více o problematice projektu v následující kapitole)

Tabulka 2: Komunální volby v obci Prameny v roce 1994

Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
Příjmení, jméno	Titul				abs.	v %	
Baroch František			NK	BEZPP	8	2,63	0
Brenner Václav	Ing.	41	NK	BEZPP	58	19,08	1
Šplíchalová Vlasta		34	NK	BEZPP	40	13,16	1
Bartůněk Jiří		40	NK	BEZPP	51	16,78	1
Šmíd Václav		39	NK	BEZPP	52	17,11	1
Přívratský Jiří		32	NK	BEZPP	48	15,79	1
Brtník Jaroslav		46	NK	BEZPP	47	15,46	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹¹⁰

O 4 roky později byla situace obdobná, taktéž se volilo z jednoho volebního obvodu a bylo zvoleno 6 zastupitelů. Volební účast v roce 1998 byla však podstatně nižší, voleb se tehdy zúčastnilo pouze 36 občanů z celkového počtu 89 zapsaných voličů. Procentuálně tedy byla volební účast ve srovnání s předchozím obdobím zhruba poloviční.¹¹¹

Nižší zájem o volby byl pravděpodobně dán tím, že kandidátní listiny se od předchozích voleb příliš nelišily. Jedinou změnou byla kandidatura Jaroslava Rangla, který nahradil místo Václava Šmída, který se rozhodl znovu nekandidovat z důvodu nesouhlasu s některými názory tehdejšího starosty. Starostou byl nicméně posléze opětovně zvolen Ing. Brenner a v zastupitelstvu postupně začalo docházet k menším, avšak zanedbatelným sporům. Občané obce zároveň zastupitelstvu vytýkali rozhodování bez jejich spoluúčasti, tedy možné účasti

¹⁰⁸ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1994/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=7&xnumnuts=3402>

¹⁰⁹ MICHALÍKOVÁ, Klára. *Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny*. Praha, 2015. Bakalářská práce. ČZU. Vedoucí práce Ing. Jan Čopík PhD. Str. 28

¹¹⁰ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1994/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=3402&xobec=539538&xstrana=0>

¹¹¹ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1998/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=7&xnumnuts=4101>

na jejich zasedáních. Vzhledem k výborným přesvědčovacím schopnostem tehdejšího starosty však zastupitelstvo stále rozhodovalo a navenek i působilo jednotně.¹¹²

Tabulka 3: Komunální volby v obci Prameny v roce 1998

Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
Příjmení, jméno	Titul				abs.	v %	
Rangl Jaroslav		51	NK	BEZPP	26	15,03	1
Bartůněk Jiří		44	NK	BEZPP	30	17,34	1
Přívratký Jiří		36	NK	BEZPP	30	17,34	1
Brenner Václav	Ing.	45	NK	BEZPP	30	17,34	1
Brtník Jaroslav		50	NK	BEZPP	28	16,18	1
Šplíchalová Vlasta		38	NK	BEZPP	29	16,76	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹¹³

7.2 Komunální volby v roce 2002 a 2006

V roce 2002 byla volební účast přesně poloviční, voleb se zúčastnilo 48 občanů z 96 právoplatných voličů. Zvoleni byli všichni kandidující, celkem tedy 5 zastupitelů ve stejném složení jako v předchozím roce, avšak již bez Vlasty Šplíchalové. Důvodem pro její nezájem znovu kandidovat byl projekt stáčírny minerálních vod, který s odstupem času začala považovat za špatný nápad. Nicméně její odchod ze zastupitelstva byl zcela dobrovolný a nebyl zapříčiněn žádnými konflikty. Starostou byl znovu zvolen Ing. Brenner, který z plánu na realizaci projektu nechtěl ustoupit, a společným cílem zastupitelstva tedy bylo projekt zrealizovat.¹¹⁴

Tabulka 4: Komunální volby v obci Prameny v roce 2002

Kandidát		Věk	Navrh. strana	Polit. přísl.	Hlasy		Mandát
Příjmení, jméno	Titul				abs.	v %	
Bartůněk Jiří		48	NK	BEZPP	23	19,33	1
Rangl Jaroslav		55	NK	BEZPP	20	16,81	1
Brtník Jaroslav		54	NK	BEZPP	19	15,97	1
Brenner Václav	Ing.	49	NK	BEZPP	31	26,5	1
Přívratký Jiří		40	NK	BEZPP	26	21,85	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹¹⁵

¹¹² MICHALÍKOVÁ, Klára. *Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny*. Praha, 2015. Bakalářská práce. ČZU. Vedoucí práce Ing. Jan Čopík PhD. Str. 29

¹¹³ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv1998/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

¹¹⁴ MICHALÍKOVÁ, Klára. *Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny*. Praha, 2015. Bakalářská práce. ČZU. Vedoucí práce Ing. Jan Čopík PhD. Str. 30

¹¹⁵ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2002/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0>

Další volby se konaly na podzim roku 2006, kdy lidé měli na výběr ze 6 kandidátů a bylo zvoleno 5 zastupitelů. Do zastupitelstva se nedostal pouze Ján Melník, který od voličů dostal nejméně hlasů. Volební účast v tomto roce byla o něco vyšší, celkem k volbám přišlo 60,53 % oprávněných voličů a bylo odevzdáno 256 platných hlasů.

Vyšší účast ve volbách lze přičíst změnám v kandidátních listinách. Nově se objevili na kandidátkách jména Jaroslav Formánek, Ján Melník a Ladislav Poslušný. Z kandidátek naopak zmizela jména Jiří Přívratský a Jaroslav Brtník, kteří stejně jako v předchozím období Šplíchalová nechtěli znovu kandidovat kvůli nedůvěře v projekt stáčírny, a to především kvůli investorům, od kterých se dosud dočkali pouze příslibů, nikoliv financí.¹¹⁶

Tabulka 5: Komunální volby v obci Prameny v roce 2006

Kandidát Příjmení, jméno	Věk	Navrh. Strana	Polit.	Hlasy		Mandát
			přísl.	abs.	v %	
Jiří Bartůněk	52	NK	BEZPP	48	18,75	1
Ladislav Poslušný	43	NK	BEZPP	43	16,8	1
Jaroslav Formánek	49	NK	BEZPP	50	19,53	1
Jaroslav Rangl	59	NK	BEZPP	43	16,8	1
Ján Melník	-	NK	BEZPP	23	8,98	0
Ing. Václav Brenner	53	NK	BEZPP	49	19,14	1

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹¹⁷

Nově složené zastupitelstvo již zdaleka nebylo tak celistvé, jako tomu bylo na počátku. Zvolení zastupitelé se rozcházel v názorech na budoucí fungování obce a tehdy se navíc objevil problém s Pozemkovým fondem a exekutory (podrobněji rozepsáno v následující kapitole). Část členů ze zvoleného zastupitelstva se vzdala svého mandátu a zastupitelstvo se rozpadlo. V lednu roku 2009 tedy musely být vyhlášeny mimořádné volby.¹¹⁸

7.3 Mimořádné volby v roce 2009

Ke konci roku 2008 vzniklo sdružení nezávislých kandidátů „Za Prameny bez dluhů“, jejichž záměrem bylo odstoupit od projektu stáčírny a pokusit se snížit dluhy obce prodejem obecního majetku. V mimořádných volbách v lednu 2009 se tedy volilo ze dvou kandidátek, přičemž na jedné straně stál dosavadní starosta Ing. Brenner a jeho SNK, jejichž cílem bylo

¹¹⁶ MICHALÍKOVÁ, Klára. *Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny*. Praha, 2015. Bakalářská práce. ČZU. Vedoucí práce Ing. Jan Čopík PhD. Str. 31

¹¹⁷ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0>

¹¹⁸ NAVARA, Luděk. 1. český protektorát: Obec Prameny už nebude řídit starosta, ale státní úředník. . In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2009. [24. 8. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/1-cesky-protektorat-obec-prameny-uz-nebude-ridit-starosta-ale-statni-urednik-1sd-/zpr_archiv.aspx?c=A091124_100921_kavarna_bos

najít nové investory a dokončit projekt stáčírny i obnovy lázní. Opozici tvořilo již zmíněné sdružení kandidátů Za Prameny bez dluhů, které chtělo situaci řešit jinak.¹¹⁹

Tabulka 6: Kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů

Kandidát	Příjmení, jméno	Počet hlasů		Pořadí
		abs.	v %	
1	Brenner Václav Ing.	50	20	2
2	Formánek Jaroslav	55	22	1
3	Rangl Jaroslav	42	16,8	2
4	Poslušný Ladislav	46	18,4	1
5	Šnorbert Vladimír	47	18,8	3
6	Oláh Viktor	10	4	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹²⁰

Tabulka 7: Kandidátní listina SNK „Prameny bez dluhů“

Kandidát	Příjmení, jméno	Počet hlasů		Pořadí
		abs.	v %	
1	Pavel Jiří	50	22,83	1
2	Dvořáček Jiří	44	20,09	2
3	Janošťáková Jaromíra	41	18,72	1
4	Pagáč Josef	39	17,8	2
5	Langer Miroslav	38	17,35	3
6	Bartůněk Jiří	7	3,19	4

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹²¹

Tyto volby rozdělily obyvatele na dva tábory. Část obyvatel stála za starostou, druhá část naopak chtěla od projektu upustit a zbavit obec dluhů. V těsném hlasování nakonec lidé podpořili stranu Václava Brennera, který se odmítal vzdát myšlenky na dokončení projektu a občany nadále přesvědčoval, že má vše pod kontrolou.¹²² Pro mnohé to byla jasná volba také proto, aby je ze situace, za kterou byl odpovědný dostal a pravděpodobně více důvěřovali jeho zkušenostem s vedením obce než nově složenému uskupení.

Podle nynější starostky někteří lidé ani netušili, že obec již dluží 30 milionů. Starosta byl v obci oblíbený, každému pomáhal a nikoho by ani nenapadlo, do jakých problémů obec

¹¹⁹ HOUDEK, Michal. Obci bude šéfovat vnitro, poprvé v historii ČR se nenašel starosta. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2009. [24. 8. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/obci-bude-sefovat-vnitro-poprve-v-historii-cr-se-nenasel-starosta-p97-/domaci.aspx?c=A091012_135353_domaci_lpo

¹²⁰ *Volby.cz* [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv111111?xjazyk=CZ&xid=13&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xobecnaz=prameny&xstrana=901&xstat=0&xvyber=0>

¹²¹ *Volby.cz* [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv111111?xjazyk=CZ&xid=13&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xobecnaz=prameny&xstrana=902&xstat=0&xvyber=0>

¹²² HOUDEK, Michal. Obci bude šéfovat vnitro, poprvé v historii ČR se nenašel starosta. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2009. [24. 8. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/obci-bude-sefovat-vnitro-poprve-v-historii-cr-se-nenasel-starosta-p97-/domaci.aspx?c=A091012_135353_domaci_lpo

dostal.¹²³ Většina obyvatel si tedy nebyla plně vědoma potíží, s jakými se obec v danou chvíli potýkala nebo naopak necítila potřebu řešit problém, který nezavinila.¹²⁴

Tabulka 8: Mimořádné volby v obci Prameny v roce 2009

Název	Příjmení, jméno	věk	Navrhující strana	Hlasy		Pořadí zvolení
				abs.	v %	
SNK "Za Prameny bez dluhů"	Pavel Jiří	58	NK	50	22,83	1
SNK "Za Prameny bez dluhů"	Dvořáček Jiří	53	NK	44	20,09	2
Sdruž.nezáv.kand.	Formánek Jaroslav	52	NK	55	22	1
Sdruž.nezáv.kand.	Brenner Václav Ing.	55	NK	50	20	2
Sdruž.nezáv.kand.	Šnorbert Vladimír	49	NK	47	18,8	3

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹²⁵

Volební účast v mimořádných volbách byla rekordní, celkově se voleb zúčastnilo přes 82 % voličů a kandidovalo celkem 12 občanů obce, což bylo v dosavadní historii obce nejvíce. Post starosty obhájil Ing. Brenner a post místostarosty obsadil Jaroslav Formánek. Nově složené zastupitelstvo však od začátku tvořilo dvě strany s naprosto rozdílnými názory na budoucí chod obce.

Ačkoliv se může zdát, že situace již nemůže být horší, starosta se dostal do dlouhodobé pracovní neschopnosti a ostatní zastupitelé nebyli schopni se dohodnout na společném postupu ohledně budoucího chodu obce. Již po 3 měsících fungování to část zastupitelů vzdala, a jelikož se do zastupitelstva nehrnul ani nikdo z náhradníků, počet členů klesl pod zákonem stanovené minimum.¹²⁶

7.4 Situace po roce 2009

V prosinci 2009 tedy byly vyhlášeny mimořádné volby. Do voleb se však nikdo nepřihlásil a kvůli nedostatku kandidátů se tedy vůbec neuskutečnily. Tentokrát nekandidoval ani Ing. Brenner, který již žil o 30 km dál a s Prameny již nechtěl mít nic společného. Nepříznivou finanční situaci a neúspěch projektu mu všichni vyčítali, ačkoliv úspěchu tenkrát všichni věřili stejně.¹²⁷

¹²³ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹²⁴ WEGNEROVÁ, Kateřina. Prameny. Obci s největšími dluhy v zemi nechce nikdo vládnout. In: *E15.cz* [online]. CN Invest, a.s. a dodavatelé obsahu, 2012. [24.8.2017]. Dostupné z: <http://magazin.e15.cz/regiony/prameny-obci-s-nejvetsimi-dluhy-v-zemi-nechce-nikdo-vladnout-835974>

¹²⁵ *Volby.cz* [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=13&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

¹²⁶ HOUDEK, Michal. Obci bude šéfovat vnitro, poprvé v historii ČR se nenašel starosta. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2009. [24.8. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/obci-bude-sefovat-vnitro-poprve-v-historii-cr-se-nenasel-starosta-p97-/domaci.aspx?c=A091012_135353_domaci_lpo

¹²⁷ SVOBODOVÁ, Ivana. Prameny jistoty. In: *Respekt* [online], 2015, č.6, str.35-37. ISSN 0862-6545

Následně bylo vyhlášeno celkem 6 komunálních voleb, do kterých nikdo z místních obyvatel nechtěl kandidovat. V roce 2011 se sice přihlásilo 5 kandidátů, ale ani jeden neměl v obci trvalé bydliště, a tak hlasy, které dostaly nebyly započítány.¹²⁸ Rozhádanou a zadluženou obec tedy následujících několik let vedl státem dosazený správce.

První státem dosazený správce byl Jan Murin, který zastával funkci správce od prosince roku 2009.¹²⁹ Během následujícího roku byl Jan Murin nahrazen Josefem Novosadem, jelikož již bylo jasné, že problém bude dlouhodobější a do voleb se jen tak někdo nepřihlásí. Správce však dle současných zákonů nemá takové pravomoci jako zastupitelstvo, a tak pouze činil opatření k minimalizaci nákladů. „*Správce nemůže nakládat s obecním majetkem. Takže nikdo jiný než zvolené zastupitelstvo obec neoddluží,*“¹³⁰ V kompetenci správce není vyjednávat s věřiteli ani možnost sloučit obec s jinou.¹³¹

Jelikož se situace s nezájmem o volby ještě několikrát opakovala, vystřídali se postupně v obci 3 správci, kteří obec vedli po dobu 3 let. Posledním zvoleným správcem obce byla určena Arnoštka Aubrechtová, za kterou museli v případě potřeby obyvatelé dojet do Mariánských Lázní. Zrekonstruovaná budova úřadu, kam se ani starosta nestihl přestěhovat, byla již zabavena exekutory a prodána.¹³²

V obci postupně došlo k rozprodání veškerého majetku. Historická budova radnice byla vydražena za 375 tisíc korun, byl omezen provoz veřejného osvětlení a zablokován účet obce. Proběhla i dražba domů, které měli lidé v pronájmu, někteří tedy přišli o svůj dosavadní domov, jelikož se našli zájemci ochotní za dům zaplatit více než si tehdejší nájemníci mohli dovolit.¹³³

---

¹²⁸ SFO, ČTK. V Pramenech vyrazili lidé k volbám, zastupitelstvo tu přesto nevznikne. In: *iDNES .cz* [online]. MAFRA, a. s., 2011. [12. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/v-pramenech-se-uskutecnily-volby-zastupitelstvo-tu-presto-nevznikne-lz0-/vary-zpravy.aspx?c=A111210_111420_vary-zpravy_sfo

¹²⁹ ČT24. Zadluženou obec Prameny už nechce nikdo řídit. In: *ct24* [online]. Česká televize. 2009. [24. 7. 2017].

Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1380678-zadluzenou-obec-prameny-uz-nechce-nikdo-ridit>

¹³⁰ KALENSKÝ, Jakub, SVOZÍLEK, Martin. Vesnice bez signálu a bez starosty. Kvůli dluhům nikdo nekandiduje. In: *Hospodářské noviny* [online]. Economia, a. s., 2010. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-47014290-vesnice-bez-signalu-a-bez-starosty-kvuli-dluhum-nikdo-nekandiduje>

¹³¹ PAS, ČTK. Zadlužené Prameny dostanou opět správce. Jsou bez starosty. In: *Parlamentní listy* [online].

OUR MEDIA, a. s., 2010. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/kraje/karlovarsky/Zadluzene-Prameny-dostanou-opet-spravce-Jsou-bez-starosty-182559>

¹³² KALENSKÝ, Jakub, SVOZÍLEK, Martin. Vesnice bez signálu a bez starosty. Kvůli dluhům nikdo nekandiduje. In: *Hospodářské noviny* [online]. Economia, a. s., 2010. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-47014290-vesnice-bez-signalu-a-bez-starosty-kvuli-dluhum-nikdo-nekandiduje>

¹³³ ČERNÝ, Filip. Reportéři ČT [video]. *Česká televize* [online]. Česká televize. 2009. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/209452801240046/obsah/95058-vesnice-prameny-chtela-luxus-ale-ma-bankro>

Tyto zásahy pokryly alespoň část dluhů, na pokrytí celého duhu to však nestačilo. Obci by tenkrát velmi pomohlo sestavení nového zastupitelstva tak, aby někdo mohl vyjednávat s věřiteli i se státem a obec z nepříznivé situace pomohl dostat. Jeden z důvodů, proč tak dlouho nikdo nekandidoval je i ten, že se lidé až příliš spoléhali na pomoc státu, která ale nepřišla.¹³⁴ Nové zastupitelstvo se podařilo zvolit až po několika letech, v roce 2012.

7.5 Mimořádné volby v roce 2012

Po 6 neúspěšných pokusech se do voleb se přihlásilo pětičlenné sdružení místních kandidátů. Impulsem pro tento krok byla také situace s nechvalně známým mystifikátorem a podvodníkem Lukášem Kohoutem, který v zimě přijel do Pramenů a lidem oznámil, že bude kandidovat a dělat politiku. To už však byla pro místní „poslední kapka“ a konečně se rozhodli vzít situaci do svých rukou.¹³⁵ Jeden z důvodů, proč se po letech rozhodli kandidovat byl také příslib pomoci od kraje i Ministerstva vnitra a financí.

Byla sestavena 1 kandidátní listina pod názvem Sdružení NK Naše Prameny. I přes to, že se od rozpadu zastupitelstva v roce 2009 nepodařilo sestavit nové, volební účast byla 7.4.2012 pouhých 33,04 %. Ze 112 platných voličů k volbám dorazilo pouze 37 občanů. Nízkou volební účast lze však přikládat faktu, že termín voleb byl v období velikonočních svátků, kdy mnozí obyvatelé odjíždění mimo obec.

Tabulka 9: Kandidátní listina SNK „Naše Prameny“

Kandidát	Příjmení, jméno	Počet hlasů		Pořadí zvolení
		abs.	v %	
1	Málková Michala	30	19,23	1
2	Cholínská Lenka Mgr.	31	19,87	2
3	Jeřábek Václav	30	19,23	3
4	Ceplecha Petr	32	20,51	4
5	Pagáč Josef	33	21,15	5

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹³⁶

Mandát tehdy získalo všech 5 kandidátů, tentokrát i s Josefem Pagáčem, který zkoušel kandidovat již v roce 2009, ale do zastupitelstva se nedostal. Starostkou se po letech bezvládně

¹³⁴ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹³⁵ SMATANA, Lubomír. Nejzadluženější českou obec Prameny hodlá zbavit dluhů kurážná dívka. In: *iROZHLAS* [online]. Český rozhlas. 2012. [12. 9 2017]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/nejzadluzenejsi-ceskou-obec-prameny-hodla-zbavit-dluhu-kurazna-divka_201204070719_jvilis

¹³⁶ *Volby.cz* [online]. Český statistický úřad. [12. 9. 2017]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2010/kv111111?xjazyk=CZ&xid=12&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xobecnaz=prameny&xstrana=901&xstat=0&xvyber=0>

stala tehdy ve 26 letech absolventka hotelové školy Michala Málková, lídr sdružení Naše Prameny, místostarostou obce byl jmenován Václav Jeřábek.

Málková šla do voleb s cílem pomoci Pramenům a vypořádat se s nepříznivou situací. Počítala však s částečnou podporou státu, který před volbami přislíbil Pramenům půjčku, která měla být z části nenávratná. Do dnešního dne, však nebyl tento příslib dodržen a bankovnímu účet obce je stále zablokován exekutory.

Jelikož veškerý majetek obce je včetně obecního úřadu v exekuci nebo byl již vydražen, zřídila si starostka obecní úřad v malé kanceláře rodinného domu, který spoluvlastní. Pro část zastupitelstva však její úřadování „z domova“ posléze začalo být problémem a bylo jí vytýkáno příliš samostatné rozhodování v záležitostech obce, podobně jako tomu bylo za vedení Ing. Brennera. Starostka naopak tvrdí, že zasedání zastupitelstva se zastupitelé účastnili jen zřídka a zajištění chodu obce bylo tedy na ní.¹³⁷ Dlouho očekávané zastupitelstvo tedy nebylo zcela jednotné, a nakonec nevydrželo ani jedno volební období.

7.6 Komunální volby v roce 2014

Dva roky po jeho ustanovení se tedy konaly další volby. Tentokrát lidé mohli vybírat ze dvou kandidátních listin, jedna pod názvem Svobodné Prameny a druhá pod názvem Společné Prameny. Volební účast v těchto volbách byla jedna z nejvyšších, dosáhla 75,24 %, což vypovídá o tom, že napjatá situace v obci přestala být lidem lhostejná.

Proti starostce se ve volbách postavil místostarosta Václav Jeřábek, který se stal lídrem kandidátní listiny Svobodných Pramenů. Václav Jeřábek se rozhodl kandidovat proti z důvodu nesouhlasu s jednáním starostky, nelíbilo se mu především jednání starostky s ruskými investory a nedostatečná informovanost zastupitelstva i občanů. „*Starostka přestala komunikovat se zastupitelstvem. Vlastně ho označila jako pouhou formalitu. Fungování obce v mnohém připomíná předchozí vedení, které dostalo obec do dluhů,*“ argumentoval tehdejší místostarosta Václav Jeřábek.¹³⁸ Spolu s ním kandidovala Kateřina Třešňáková, Jiří Dvořáček, Karel Strejc a Luděk Koryta.

---

¹³⁷ DOLANSKÁ, Jitka, Nikdo nechtěl zadlužené Prameny vést. Teď se o to perou dvě strany. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2014. [12. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/do-voleb-jdou-v-zadluzenych-pramenech-dve-strany-f6e-/vary-zpravy.aspx?c=A140917_2100122_vary-zpravy_ba

¹³⁸ DOLANSKÁ, Jitka, Nikdo nechtěl zadlužené Prameny vést. Teď se o to perou dvě strany. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2014. [13. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/do-voleb-jdou-v-zadluzenych-pramenech-dve-strany-f6e-/vary-zpravy.aspx?c=A140917_2100122_vary-zpravy_ba

Starostka celou situaci ale hodnotila jinak, podle ní naopak místostarosta omezil komunikaci a nechodil na zasedání zastupitelstva. „Dokud jsme byli na dně, nikdo tu odpovědnost převzít nechtěl. Jakmile se věci daly do pohybu, najednou se objeví lidé, co by chtěli Prameny zachránit? Přitom na žádném jednání nebyli, nic nedomlouvali, nemají žádné informace,“ komentovala situaci Málková, která znovu kandidovala za Společné Prameny s Josefem Pagáčem, Petre, Ceplechou, Antonínem Kratochvílem a Petrem Dolanským.¹³⁹

Kromě Josefa Pagáče se jednalo o dosud neznámá jména, nicméně lidé se i tak přiklonili na stranu tehdejší starostky a nové zastupitelstvo bylo složeno především z její strany. Z opozice se podařilo získat mandát pouze iniciátorovi sdružení Václavu Jeřábkoví, který mandát zanedlouho složil a ze zastupitelstva odešel. Jeho náhradníkem se stal Ing. Koryta, který však vydržel pouze 3 měsíce a květnu 2015 muselo být zastupitelstvo znovu rozpuštěno. Důvodem pro jeho odchod bylo, že nechtěl v obci stáčírnou, která ale dle starostky v obci být ani neměla a podle ní tedy odešel na základě dezinformací.¹⁴⁰

Tabulka 10: Komunální volby v obci Prameny roce 2014

Kand. listina	Název	Příjmení, jméno	věk	Navrhující strana	Politická příslušnost	Hlasy		Pořadí zvolení
						abs.	v %	
1	SVOBODNÉ PRAMENY	Jeřábek Václav	48	NK	BEZPP	25	19,68	1
2	Společné Prameny	Málková Michala	29	NK	BEZPP	51	20	1
2	Společné Prameny	Pagáč Josef	57	NK	BEZPP	51	20	2
2	Společné Prameny	Ceplecha Petr	25	NK	BEZPP	51	20	3
2	Společné Prameny	Kratochvíl Antonín	34	NK	BEZPP	51	20	4

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹⁴¹

7.7 Mimořádné volby v roce 2015

Přirozeně tedy následovaly další mimořádné volby, které se konaly 26.9. 2015 a ve kterých se proti sobě opětovně postavili kandidáti ze dvou kandidátních listin, za Společné Prameny

¹³⁹DOLANSKÁ, Jitka, Nikdo nechtěl zadlužené Prameny vést. Teď se o to perou dvě strany. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2014. [13. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/do-voleb-jdou-v-zadluzenych-pramenech-dve-strany-f6e-/vary-zpravy.aspx?c=A140917_2100122_vary-zpravy_ba

¹⁴⁰ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁴¹ *Volby.cz* [online]. Český statistický úřad. [13. 9. 2017]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

a za Svobodné Prameny. Volební účast v těchto volbách dosáhla rekordních 81,55 %, voleb se zúčastnilo 84 právoplatných voličů z celkových 103 zapsaných.¹⁴²

Jména na kandidátních listinách se však znovu trošku pozměnila. Překvapující byla například kandidatura Lenky Cholínské za Svobodné Prameny, přičemž před lety kandidovala za Společné Prameny a také působila v zastupitelstvu na straně starostky. Důvodem pro změnu kandidatury za opoziční stranu jsou dle starostky osobní nesympatie a rozdílné názory na vedení obce.¹⁴³

Za Společné Prameny opět kandidovala Michala Málková s Josefem Pagáčem, Antonínem Kratochvílem a Petrem Dolanským, k nimž se nově připojili dámy Martina Kubíková a Lenka Šátrová. Za Svobodné Prameny kandidovali Aleš Dittert, Jan Lebl, Marta Šmídová, Jiří Pavel a již zmíněná Lenka Cholínská. Lidé v obci chtěli změnu, a tak si mandát v zastupitelstvu kromě starostky vysloužili především nováčci.

Tabulka 11: Mimořádné volby v obci Prameny v roce 2015

Kandidátní listina	Název	Kandidát	Věk	Hlasy		Pořadí zvolení
		Příjmení, jméno		abs.	v %	
1	SPOLEČNÉ PRAMENY	Málková Michala	30	48	20,25	1
1	SPOLEČNÉ PRAMENY	Dolanský Petr	45	48	20,25	2
1	SPOLEČNÉ PRAMENY	Šátrová Lenka	26	47	19,83	3
2	SVOBODNÉ PRAMENY	Dittert Aleš Ing.	57	36	19,88	1
2	SVOBODNÉ PRAMENY	Lebl Jan	23	36	19,88	2

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹⁴⁴

Zastupitelstvo se však v létě 2017 opětovně rozpadlo, a to kvůli plánovanému uzavření smlouvy s ruským investorem. Odstoupili oba zastupitelé (a to i včetně náhradníků) z opoziční strany Svobodné Prameny, kteří s tímto krokem zásadně nesouhlasili a svým odstoupením se podpisu smlouvy snaží zabránit. „Vadí mi, že smlouva, kterou jsme původně měli na zastupitelstvu schvalovat, by nás postavila do nerovného vazalského vztahu vůči společnosti Real Aspekt, která skoupila většinu našich dluhů. Nelíbí se mi, že ve smlouvě, kde se zavážeme splácet 60 milionů, není ani slovo o úročení. A nesouhlasím se změnami

¹⁴² Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [13. 9. 2017]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=6&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstat=0&xvyber=0>

¹⁴³ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁴⁴ Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [13. 9. 2017]. Dostupné z:

<https://volby.cz/pls/kv2014/kv21111?xjazyk=CZ&xid=6&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

územního plánu, které se dějí tak, jak si je společnost Real Aspekt diktuje,“ konstatoval Dittert.¹⁴⁵ Dle starostky šlo však pouze o návrh, na který měla navazovat diskuze místo které však přišla již zmíněná rezignace zastupitelů. Starostka tento krok označila za nepochopitelný.¹⁴⁶ Podle ní za jejich odstoupením stojí něco jiného, opozice má údajně vlastní plán na stáčírnu a ráda by seděla na jejím místě a vyjednávala si projekt se zástupcem společnosti Real Aspekt, panem Vajnerem dle svých požadavků.¹⁴⁷ Nové volby jsou vypsané na 6.1.2018.

8. Zadlužení obce a vývoj

Za obrovské dluhy obce je zodpovědný nevydařený megalomanský projekt stáčírny minerálních vod z 90 let minulého století. Tehdejší zastupitelstvo města v čele se starostou Václavem Brennerem rozhodlo, že by se mělo využít minerálních pramenů, které se na území nacházejí. S vidinou obrovských příjmů obec začala s přípravou projektu, resp. přípravou obce pro investora. Postupně bylo provedeno 17 průzkumných vrtů, přičemž každý přišel zhruba na milion korun.

Obrázek 9: Jeden z nevyužívaných vrtů na území obce

Zdroj: Vlastní

Na stáčírnu by však stačil jeden kvalitní, přesto jich ale obec pro jistotu udělala 17, ačkoliv na to neměla dostatek financí, a tak ve finále zůstal první dluh ve výši 1,5 mil Kč. Na financování vrtů i dalších investic si obec půjčovala od bank i fyzických osob.¹⁴⁸ Nad tím, proč se tehdy udělalo tolik vrtů se lidé začali pozastavovat až když bylo pozdě. Starosta byl

¹⁴⁵DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou zas bez vedení, zastupitelům vadí smlouva s ruským investorem. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2017. [13. 9. 2017]. Dostupné z:

http://vary.idnes.cz/v-zadluzenych-pramenech-se-opet-rozpadlo-zastupitelstvo-pms-/vary-zpravy.aspx?c=A170623_154057_vary-zpravy_ba

¹⁴⁶BEŽÁKOVÁ, Jana. Nad osudem nejzadluženější obce opět visí velký otazník. In: *Chebský deník* [online]. VLTAVA LABE MEDIA, a. s., 2017. [13. 9. 2017]. Dostupné z:

http://chebsky.denik.cz/zpravy_region/nad-osudem-nejzadluzenejsi-obce-opet-visi-velky-otaznik-20170705.html

¹⁴⁷ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁴⁸ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

nicméně přesvědčen, že s každým vrtem hodnota majetku obce narůstala. Celkem údajně jednal se třemi velkými firmami a vybudování stáčírny mělo potencionálního investora přijít na 700-800 mil. Kč.¹⁴⁹

Požadavky investorů se však nestále zvyšovaly, a kromě výdajů na vrty se obec pustila do vykoupení pozemků, kde by se stáčírna dala postavit a zaplatilo se i za licence na vody.¹⁵⁰ Z každého litru minerální vody měla od investora přislíbené čtyři halěře, což celkově mělo přinést kolem 19 milionů ročně do komunálního rozpočtu.¹⁵¹ Pro obci s ročním příjmem cca milion korun to byla nevídaná příležitost, které vedení obce chtělo za každou cenu využít. Postupem času se však z původního plánu na stáčírnu minerálních vod začal projekt rozšiřovat a najednou se z malého projektu stalo megalomanské dílo. Mimo stáčírny byly v plánu také projekty na obnovu lázeňského komplexu s klinikou, sanatoriem, hotelem atd.

Obec tedy dělala vše proto, aby přilákala investory a dohnala ostatní lázeňská města a obce z okolí. Příprava projektu však stála desítky milionů, a navíc se dostali do problému kvůli Státnímu pozemkovému fondu. „*Další finanční prohrou byla pro obec privatizace bytů v rodinných domcích, které obec musela odkoupit od Pozemkového fondu. Zůstali jsme dlužít 3,4 milionů korun, Pozemkový fond pak prodej zablokoval*“ uvedl Brenner.¹⁵² Obec tedy nezaplatila celých 4,5 mil. Kč, ale pouze cca milion, který měla k dispozici a poté začala byty pronajímat občanům. Tím, že smlouvu podepsala však přistoupila na přísné podmínky a sankce při neplnění závazků a dluhy tak nekontrolovatelně rostly. Dle plánu starosty mělo být vše splaceno posléze z investiční akce, a i kdyby ne, tak to měly stále kryté majetkem a starosta se tak problémů příliš neobával.¹⁵³

---

¹⁴⁹ ČERNÝ, Filip. Reportéři ČT [video]. *Česká televize* [online]. Česká televize. 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/209452801240046/obsah/95058-vesnice-prameny-chtela-luxus-ale-ma-bankro>

¹⁵⁰ DOLANSKÁ, Jitka. Vrty, které dostaly Prameny do dluhů, zřejmě skončí zakryté zemí. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2015. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/stavba-stacirny-mineralnich-vod-v-pramenech-fzu-/vary-zpravy.aspx?c=A150112_2130316_vary-zpravy_ba

¹⁵¹ HOUDEK, Michal. Devadesátimilionový dluh zvládneme, věří lidé zachraňující Prameny. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2012. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/verim-ze-dluhy-zvladneme-hlasi-lide-keri-chteji-spasit-prameny-pwm-/vary-zpravy.aspx?c=A120410_113141_vary-zpravy_sou

¹⁵² HOUDEK, Michal. Obci bude šéfovat vnitro, poprvé v historii ČR se nenašel starosta. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/obci-bude-sefovat-vnitro-poprve-v-historii-cr-se-nenasel-starosta-p97-/domaci.aspx?c=A091012_135353_domaci_lpo

¹⁵³ ČERNÝ, Filip. Reportéři ČT [video]. *Česká televize* [online]. Česká televize. 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/209452801240046/obsah/95058-vesnice-prameny-chtela-luxus-ale-ma-bankro>

Aby toho nebylo málo, nechal starosta do obce natáhnout také 6 kilometrový plynovod, na jehož zaplacení obec opětovně neměla prostředky v plné výši a dluhy se tak neustále nabalovaly. Na druhou stranu se ale starostovi podařilo získat stavební povolení, územní rozhodnutí i firmu, která měla celý projekt realizovat. Podle jeho slov tedy nikdo nečekal, že nakonec ani nezačnou stavět. Když bylo vše připraveno, bylo mu údajně telefonicky oznámeno, že se stavba odkládá na dobu neurčitou. Správa CHKO však neměla problém se stavbou jako takovou, nýbrž s tím, jak by se voda měla odvážet. „*Postavte si co chcete, ale neodvezete ani litr*“ komentoval postoj CHKO starosta.¹⁵⁴

Hlavní problém byl se silnicí, která je úzká a není stavěná na takovou zátěž, a s tím, že Prameny se nacházejí na území chráněného Slavkovského lesa. Plánem obce bylo rozšířit silnici tak, aby po ni denně mohli jezdit kamiony s kyselkou, což ale CHKO nikdy nepovolila a ačkoliv Ing. Brenner tvrdil, že to bylo rozhodnutí z „čistého nebe“, zákaz kamionu do oblasti byl již od začátku. To, že je realizace projektu kvůli dopravě v podstatě nereálná se vědělo dávno před tím, než byla stavba stáčírny povolena.¹⁵⁵ Jedna z variant je, že starosta příliš spoléhal na dobré vztahy a své přesvědčovací schopnosti a očekával, že když bude již vše připraveno názor úředníků změní.¹⁵⁶

Možným záložním řešením byla přeprava minerálky malými auty do 3,5 tuny, což ale pro investory nebylo schůdné řešení. Tehdejší hlavní investor si dobře uvědomoval komplikovanost dopravy, a proto také projekt vyhodnotil za příliš rizikový a nereálný. Postupně tedy všichni investoři odstoupili ať už z důvodu přílišné rizikovosti či z důvodu, že je ne bavilo čekat, jak se situace vyřeší. Starosta Brenner tehdy uvedl: „*žádný investor nebude držet 400 milionů a čekat, až se tahanice vyřeší.*“¹⁵⁷

Celkově se tak dostali do dluhu zhruba 30 milionů korun, který s ročními příjmy obce přes milion korun nebyli schopni splácet. Jelikož nebylo dostatek peněz na splácení všemožných dluhů ani na základní platební povinnosti obce (odvody za zaměstnance obce atd.), vyšplhal se dluh díky úrokům a sankcím na více než trojnásobek původní částky. Zatímco v roce 2009

---

¹⁵⁴ ČERNÝ, Filip. Reportéři ČT [video]. *Česká televize* [online]. Česká televize. 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/209452801240046/obsah/95058-vesnice-prameny-chtelaluxus-ale-ma-bankro>

¹⁵⁵ ČERNÝ, Filip. Reportéři ČT [video]. *Česká televize* [online]. Česká televize. 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/209452801240046/obsah/95058-vesnice-prameny-chtelaluxus-ale-ma-bankro>

¹⁵⁶ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁵⁷ HOUDEK, Michal. Obci bude šéfovat vnitro, poprvé v historii ČR se nenašel starosta. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/obci-bude-sefovat-vnitro-poprve-v-historii-cr-senenasel-starosta-p97-/domaci.aspx?c=A091012_135353_domaci_lpo

obec dlužila zhruba 50 milionů, v roce 2012 už dluh činil neuvěřitelných 103 milionů korun.¹⁵⁸

Neuvážené investování však nebylo jediné, nad čím dnes zůstává občanům rozum stát. Starosta tehdy už v obci ani nebydlel, dojížděl pouze v případě potřeby a zaměstnával celkem 3 sekretářky, což je zjevně pro tak malou obec zcela zbytečné. Nikomu to tehdy ovšem divné nepřišlo.¹⁵⁹ Starosta měl dokonce i svého poradce, kterému bezmezně věřil a který mu pomáhal s projektem. O tom, zda jeho úmysly byly čisté lze nyní již jen spekulovat. Celý projekt si tak v podstatě v tichosti řešili po svém a ani ostatní zastupitelé do toho příliš neviděli.¹⁶⁰ Po rozpadu zastupitelstva a dosazení správce byly veškeré podivné okolnosti a nesrovnalosti v účetnictví dokonce vyšetřovány policií. Vše se ale nakonec odložilo a starosta, který dle mnohých názorů celou kauzu zavinil z toho vyvázl bez trestu.¹⁶¹

Když se po letech bezvlády podařilo ustanovit nové zastupitelstvo, obec se již potýkala s dluhem přes 100 milionů korun. Slibovaná pomoc s dluhy měla přijít nejen ze strany státních institucí, ale i od kraje. Plán na odkoupení milionové pohledávky od Státního pozemkového úřadu krajem však nevyšel. Krajští radní z plánu vycouvali po zjištění, že 2 miliony na odkoupení by poskytla soukromá firma Real Aspekt, v jejímž čele figurují jednatelé ruského původu. Jeden z nich má bydliště v Karlových Varech, jeden v Ruské federaci a poslední se před nedávnem přestěhoval do Dalovic. Ministerstvo financí se k situaci vyjádřilo tak, že tato operace je sice možná, ale odpovědnost pak bude ležet na kraji a riziko možných problémů se zákonem krajští radní nechtěli nakonec podstoupit.¹⁶²

Firma Real Aspekt nechtěla pohledávku odkoupit od Státního pozemkového fondu na přímo z důvodu, že cena pro soukromého investora by byla mnohem vyšší, než v případě že by ji odkoupil kraj. Starostka Málková se poté ještě marně snažila ministerstvo přesvědčit, aby změnilo svoje stanovisko a zastupitelům kraje vysvětlit důležitost této situace.

---

¹⁵⁸ LIDOVKY.CZ, ČTK. Nemáme za co svítit: Obec Prameny prosí stát o 33 milionů. In: *LIDOVKY.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2012. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nejzadluzenejsi-obec-v-cr-prameny-prosi-stat-o-pomoc-33-milionu-pbr-/zpravy-domov.aspx?c=A121127_193913_ln_domov_jkz

¹⁵⁹ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁶⁰ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁶¹ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁶² DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou na suchu, plán na jejich oddlužení nevyšel. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2016. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/obec-prameny-ma-financni-potize-d3m/vary-zpravy.aspx?c=A160215_2225600_vary-zpravy_ba

O situaci v obci se zajímal i prezident Miloš Zeman, který obec navštívil a přislíbil starostce pomoc v jednání mezi obcí, krajem i firmou Real Aspekt.¹⁶³ Prezident splnil svůj slib a pozval na Hrad ruského investora i starostku. Ačkoliv investor měl i nadále zájem pohledávku odkoupit, kraj se k tomu postavil odmítavě. „*Hospodaření kraje je z pohledu ministerstva financí každoročně velmi přísně přezkoumáváno a bez rozhodného stanoviska k odkupu pohledávky nemůžeme použít veřejné finance na takovou finanční operaci. Sice by obci Prameny pomohla, ale mohla by vystavit kraj riziku, že nepostupoval v souladu s právem,*“ vysvětlil Martin Havel.¹⁶⁴

O správnosti řešení situace formou odkupu ruským investorem pochybovali i někteří obyvatelé obce. Starostka Málková z nich ovšem strach nemá, podle ní jde firmě pouze o to, aby mohla za obci postavit stáčírnu a realizovat další projekty na dětskou léčebnu a sanatorium pro důchodce. K tomu je ovšem zapotřebí, aby obec byla fungující a mohla tak se společností spolupracovat a dostat dotace od EU. Klíčové je tedy, aby se obci podařilo odblokovat obecní účet.¹⁶⁵ Tento projekt by navíc mohl obci přinést vyšší příjmy z daní i nová pracovní místa.

8.1 Aktuální situace

Díky usilovnému jednání s věřiteli a státem se starostce postupně podařilo dluhy snížit o necelou polovinu. Největším dosavadním úspěchem je odpuštění úroků, pokut a penále u Státního pozemkového fondu, za celkem 21 milionů korun. K odpuštění dluhu došlo počátkem roku 2017 a tento krok je zcela zásadní k tomu, aby dále mohli požádat Ministerstvo financí o bezúročnou půjčku tak, aby mohli zbylé dluhy uhradit. „*My už nepočítáme s tím, že nám ty zbývající dluhy někdo odpustí. Ale chceme se dohodnout na splácení. Pokud se to podaří, bude to první krok k odblokování účtů a majetku,*“ vysvětlila Málková.¹⁶⁶

---

¹⁶³ DOLANSKÁ, Jitka. Věřitelé mohou pozvat na Hrad, přislíbil Zeman pomoc zadluženým Pramenům. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2015. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/zeman-slibil-pomoc-pramenum-dph-/vary-zpravy.aspx?c=A150413_141021_vary-zpravy_ba

¹⁶⁴ PLECHATÁ, Jana. Zeman kritizoval kraj za to, že nepomohl zadluženým Pramenům. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2016. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/prezident-zeman-prameny-navsteva-karlovarskeho-kraje-d6-pamatky-px5-/vary-zpravy.aspx?c=A160308_2230888_vary-zpravy_ba

¹⁶⁵ DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou na suchu, plán na jejich oddlužení nevyšel. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2016. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/obec-prameny-ma-financni-potize-d3m-/vary-zpravy.aspx?c=A160215_2225600_vary-zpravy_ba

¹⁶⁶ DOLANSKÁ, Jitka. Prameny se opět nadechují k životu. Stát jim odpustil velkou část dluhu. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2017. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/stat-odpustil-pramenum-velkou-cast-dluhu-fly-/vary-zpravy.aspx?c=A170518_2326600_vary-zpravy_ba

K dnešnímu dni je největším věřitelem obce firma Real Aspekt. Během uplynulých let se ji skoupit veškeré možné pohledávky od soukromých věřitelů (celkově cca 62 mil. Kč), což se mnohým občanům nelíbí. Starostka však argumentuje tím, že pohledávky mohl koupit kdokoliv a z pozice dlužníka nemůže tuto situaci příliš ovlivnit. Dle jejího názoru je důležité s firmou komunikovat a dohodnout se na vzájemném konsenzu. Prioritou by podle ní však měly zůstat zájmy obce a jích obyvatel.¹⁶⁷ Ona sama by výstavbu stáčírny uprostřed obce nikdy nedovolila, dle nynějších plánů by měla být za obcí, kde by neměla nikomu vadit.¹⁶⁸

Ruský investor Dmitrij Vajner, který před lety představil obyvatelům plán na stáčírnu i dětskou ozdravovnu je mimochodem i zaměstnancem společnosti Vemex (dceřiná společnost ruského státního dodavatele plynu Gazprom). Zdali jeho společník Rinat Iuzeev nepracuje též pro Gazprom se neví. Situace kolem ruských společníků vystupujících pod firmou Real Aspekt je netransparentní a nikdo vlastně neví jejich skutečné záměry. Ve společnosti figuruje ještě jméno Andrei Matynov, který má ve společnosti 30% podíl a o jehož aktivitách a záměrech nejsou žádné informace.¹⁶⁹

O tom, kde se v dané společnosti peníze, které přišly společně s panem Iuzeevem, vzali samozřejmě nechce nikdo mluvit. Později dokonce vyplynulo na povrch, že kromě odkoupení pohledávek se jim i v tichosti podařilo skoupit pozemky, na kterých byly provedeny některé vrty. Jedná se o pozemky, kde jsou i prameny Gisela a Rudolf.¹⁷⁰ Existují dokonce konspirační teorie, s tvrzením, že území obce se snaží prostřednictvím těchto občanů koupit ruský stát.¹⁷¹ Toto mediálně čtivé téma ještě více prohlubuje xenofobní a konzervativní přístup některých občanů obce k celé věci, kteří dle starostky mají strach ze všeho nového.¹⁷²

---

¹⁶⁷ DOLANSKÁ, Jitka. Prameny se opět nadechují k životu. Stát jim odpustil velkou část dluhu. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2017. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/stat-odpustil-pramenum-velkou-cast-dluhu-fly-vary-zpravy.aspx?c=A170518_2326600_vary-zpravy_ba

¹⁶⁸ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁶⁹ *Peníze.cz* [online]. Peníze.cz [26. 9. 2017]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/26388278-real-aspekt-s-r-o>

¹⁷⁰ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁷¹ SVOBODOVÁ, Ivana. Prameny jistoty. In: *Respekt*, 2015, č.6, str.35-37. ISSN 0862-6545

¹⁷² Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

Obrázek 10: Minerální Prameny Gisela a Rudolf

Zdroj: Vlastní

Na druhou stranu vlastnictví hotelů, restaurací a pozemků lidmi s ruským původem není v Karlovarském kraji nic neobvyklého, že by jim patřila celá vesnice se zatím nestalo. Starostce však nepřijdou jejich plány a podmínky nereálné a s dohodou s tímto investorem nemá problém. „*Je to člověk, který tady žije 20 let, manželku má Češku a přijde mi, že je víc možná vlastenec než kdejaký Čech, prostě to tady má rád.*“¹⁷³ Starostka tedy věří, že se společně dohodnou, ideálně i s pomocí státu, který k celému problému ze začátku přistupoval poměrně laxně, i přes několik zdánlivých příslibů.

Na druhou stranu je pochopitelné, že kdyby jim stát vyhověl, ozvou se další obce, které se dostali do obdobných problémů nebo se neuváženě zadluží s vědomím toho, že jim stát pomůže. Ze strany kraje se o Prameny začala zajímat hejtmanka kraje Jana Vildumetzová, která pro obec vyčlenila úředníka s právnickým vzděláním, aby starostce pomáhal s celou problematikou a kauzu trvající desítky let pomohl urychlit.¹⁷⁴

Obec však kromě vysokých dluhů trápí i další problémy, které nejsou bez financí schopni řešit. V obci je stále omezeno veřejné osvětlení, které svítí jen část noci, rozpadají se zde chodníky, nejsou prostředky na sekání bolševníků ani na výměnu starých lamp. V obci

¹⁷³ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁷⁴ DOLANSKÁ, Jitka. Prameny se opět nadechují k životu. Stát jim odpustil velkou část dluhu. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2017. [26. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/stat-odpustil-pramenum-velkou-cast-dluhu-fly-vary-zpravy.aspx?c=A170518_2326600_vary-zpravy_ba

dokonce ani není signál některých mobilních operátorů. Sekání trávy, odklizení sněhu a další funguje v obci pouze na dobrovolné bázi. Největším problémem pro místní obyvatele je však roky rozbitá kanalizace. „Kanalizační stoka je opět ucpaná. Fekálie mi tečou do sklepa a dešťovou stokou i před dům. S tím, že se potrubí periodicky ucpává na jednom místě, už bojujeme tři roky. A nic se neděje,“ stěžoval si Aleš Dittert, bývalý člen zastupitelstva.¹⁷⁵

Jak to bude s Prameny nadále nikdo zatím neví. Vše závisí na dalších jednáních s věřiteli, a především na lednových volbách, kde je pro obec zásadní sestavit nové, a hlavně funkční zastupitelstvo, tak aby se konečně dohodli na společném řešení problémů, odblokovali účet obce a mohli se věnovat dlouho zanedbávanému rozvoji.

9. Socioekonomická analýza

9.1 Obyvatelstvo a hospodářská činnost

V současné době jsou Prameny domovem pro 109 obyvatel, kteří jsou zde hlášeni k trvalému pobytu, ne všichni zde ale skutečně žijí.¹⁷⁶ Z celkového počtu je zde evidován větší počet mužů než žen. Počet mužů byl ke konci roku 66 a počet žen 43 (k 31.12.2016). Průměrný věk obyvatel se aktuálně pohybuje kolem 42 let.¹⁷⁷ Z následující tabulky je patrné, že průměrný věk obyvatelstva se v posledních letech zvyšuje, a tak i obyvatelstvo Pramenů kopíruje celorepublikový trend stárnutí populace.

Tabulka 12: Stav obyvatel k 31.12.

Rok	Počet obyvatel	Pohlaví		Věk			Průměrný věk
		muži	ženy	0-14	15-64	65	
2011	125	72	53	12	104	9	39,1
2012	112	63	49	11	91	10	41,2
2013	118	65	53	12	94	12	40,9
2014	120	69	51	14	93	13	41,1
2015	117	69	48	12	92	13	41,5
2016	109	66	43	10	83	16	42,4

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹⁷⁸

¹⁷⁵ DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou na suchu, plán na jejich oddlužení nevyšel. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2016. [26. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/obec-prameny-ma-financni-potize-d3m-/vary-zpravy.aspx?c=A160215_2225600_vary-zpravy_ba

¹⁷⁶ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁷⁷ Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [26. 9. 2017]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>

¹⁷⁸ Stav obyvatel k 31.12. In: Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [26.9.2017] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__539538#

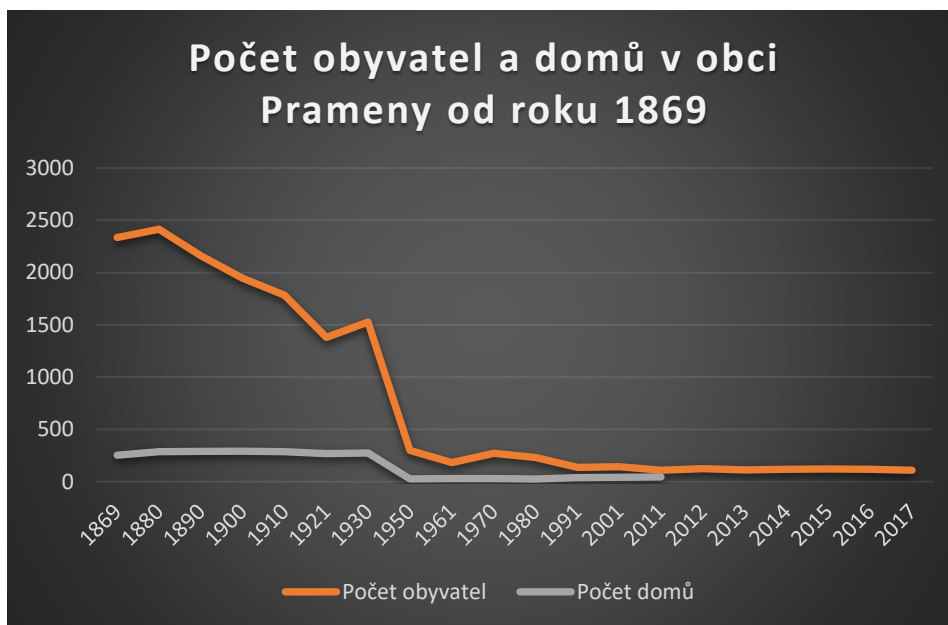

Tabulka 13: Vývoj počtu obyvatel a domů v letech 1880–2011 dle SLBD

Rok	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Obyv.	2415	2161	1947	1784	1381	1527	300	181	271	232	135	144	109
Domy	288	290	291	287	268	274	27	30	30	25	39	42	45

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹⁷⁹

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel a domů v obci Prameny od roku 1869

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ¹⁸⁰

Z výše uvedených tabulek i grafu je zřejmé, že počet obyvatel (i domů) během let rapidně klesal, a to až na současnou hodnotu 109 obyvatel. Obrovský propad byl zaznamenán především mezi roky 1930-1950, který byl způsobem odsunem sudetských Němců i dalšími poválečnými událostmi, jak již bylo uvedeno v části dokumentující historický vývoj obce. Počet obyvatel pak i nadále klesal vlivem absence pracovních příležitostí i napjaté situace, která v obci posledních cca 20 let panuje.

Poslední zaznamenaný údaj o počtu domů je z roku 2011. Od té doby se moc nezměnilo, v obci je stále evidováno 45 domů, z toho aktuálně 10 tvoří okály a zbytek je reprezentován především klasickými rodinnými domy. Téměř veškerý obecní majetek byl již vydražen či rozprodán. Na prodej je i rodinný dům, který dřív sloužil jako radnice a restaurace.¹⁸¹ Historická budova zrekonstruované radnice, kam se tehdejší starosta nestihl přestěhovat byla

¹⁷⁹ Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [11.10.2017]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015

¹⁸⁰ Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [11.10.2017]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015

¹⁸¹ REALITY CHEB [online]. ČESKÝ INTERNET s. r. o. [11. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.reality-cheb.cz/rodinne-domy/mestske-domy/?id=BEN2350049183>

již vydražena. Ve vlastnictví obce nyní zbyly pouze dvě nemovitosti a její majetek lze aktuálně vyčíslit zhruba na 2 mil. Kč.¹⁸²

Obrázek 11: Bývalá radnice s restaurací

Zdroj: Vlastní

Obrázek 12: Historická budova radnice

Zdroj: Vlastní

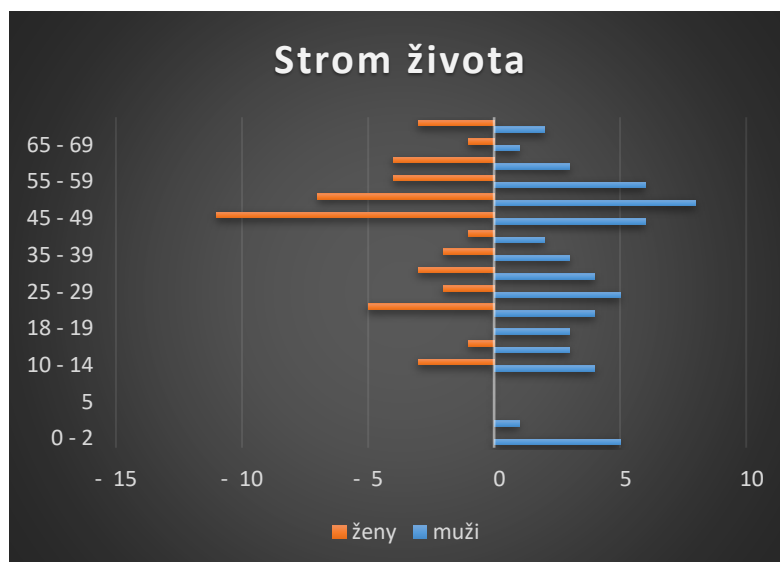
Na následujícím grafu je vyobrazena struktura obyvatelstva dle věku a pohlaví. Poslední detailní sčítání lidu, domů a bytů proběhlo v roce 2011 a tehdy převažoval počet obyvatel

---

¹⁸² Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

v produktivním věku od 45 do 59 let. Jelikož jsou data již několik let stará, nelze jim přiřkládat velkou váhu, nicméně dle tabulky č.12 lze předpokládat, že nyní by převažoval počet obyvatel ve věku 60 a více let, a tedy by se jednalo o stejné obyvatele zahrnuté do statistiky před 6 lety.

Graf 2: Strom života

Zdroj: Vlastní zpracování dle ČSÚ, údaje z roku 2011¹⁸³

Tabulka 14: Pohyb obyvatel v obci Prameny v letech 2011-2016

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Celkový	Stav 31.12.
2011	132	1	-	2	10	1	-8	-7	125
2012	125	-	-	3	16	-	-13	-13	112
2013	112	3	-	6	3	3	3	6	118
2014	118	2	-	7	7	2	-	2	120
2015	120	1	1	9	12	-	-3	-3	117
2016	117	1	1	1	9	-	-8	-8	109

Zdroj: Český statistický úřad¹⁸⁴

Tabulka č. 14 dokumentuje vývoj počtu obyvatel z hlediska přirozeného i migračního přírůstku. Celkový přírůstek obyvatel byl kladný pouze v letech 2013 a 2014. Zatímco v roce 2013 to bylo vlivem přirozeného i migračního přírůstku, o rok později to bylo vlivem narození dvou dětí, počet vystěhovalých i přistěhovalých byl naprosto shodný. Kladné migrační saldo tedy bylo ve všech sledovaných letech zaznamenáno pouze v roce 2013.

¹⁸³ Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci. In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. 2011. [11. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30710&pvo=OTOB112&u=v157__VUZEMI_43__539538

¹⁸⁴ Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2016). In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. 2017. [13. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Záporné migrační saldo v ostatních letech potvrzuje skutečnost, že život v této obci není pro obyvatelstvo atraktivní a lidé tak z obce prchají za lepším životem. V posledním sledovaném roce došlo k emigraci 9 obyvatel.

Jak lze u obyvatelstva žijícího v malé obci předpokládat, převažují i v Pramenech lidé disponující pouze základním vzděláním či středním vzděláním bez maturity a úroveň vzdělanosti tak není na vysoké úrovni.¹⁸⁵ Kromě Lesů ČR tu nezbyl už téměř žádný zaměstnavatel.¹⁸⁶ Mnoho obyvatel tedy pracuje v lesnictví nebo se živí podnikáním. Míra registrované nezaměstnanosti v obci je 2,15 % (údaj z roku 2015).¹⁸⁷ Činnost podnikatelských subjektů v obci dokumentuje následující tabulka. Většina podniků je zde pouze registrovaná, ale nevyvíjí žádnou činnost.

Tabulka 15: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31.12.2016

	Registrované podniky	Aktivní podniky
Zemědělství, lesnictví, rybářství	8	3
Průmysl celkem	3	.
Stavebnictví	6	1
Velkoobchod a maloobchod ...	3	1
Doprava a skladování	2	1
Ubytování, stravování a pohostinství	4	2
Informační a komunikační činnosti	.	.
Peněžnictví a pojišťovnictví	4	.
Činnosti v oblasti nemovitostí	.	.
Profesní, vědecké a ...	3	2
Administrativní a podpůrné činnosti	.	.
Veřejná správa a obrana...	1	1
Vzdělávání	.	.
Zdravotní a sociální péče	.	.
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	.	.
Statní činnosti	7	1

Zdroj: Český statistický úřad¹⁸⁸

¹⁸⁵ Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci. In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. 2011. [13. 10. 2017]. Dostupné z:

https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30710&pvo=OTOB112&u=v157__VUZEMI__43__539538

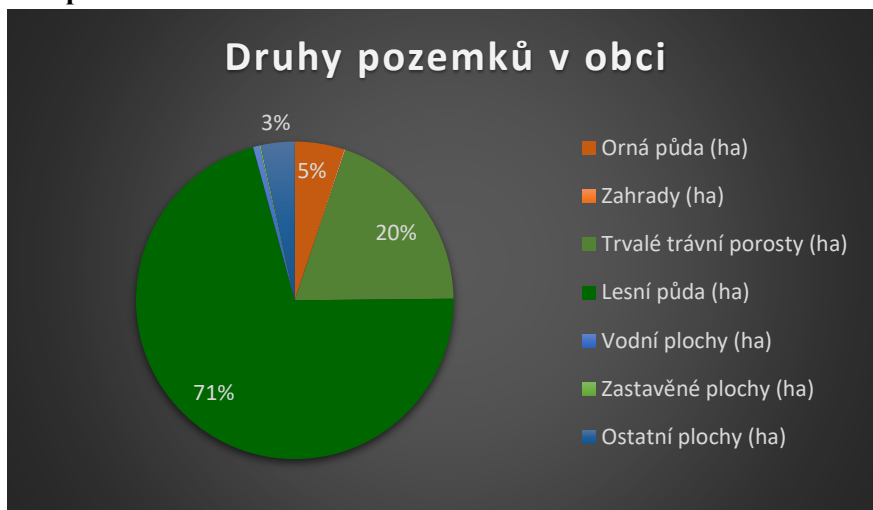
¹⁸⁶ HOLEC, Petr. Pramen zkázy Měla se tady čepovat léčivá minerálka. Místo toho se sama obec léčí z dluhů. In: *Euro.cz* [online]. Mladá Fronta a.s. [13.10.2017]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/archiv/pramen-zkazy-mela-se-tady-cepovat-leciva-mineralka-misto-toho-se-sama-obec-leci-z-dluhu-1082291>

¹⁸⁷ *Regionální informační servis* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [13. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=539538>

¹⁸⁸ Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31.12.2016. In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. 2016. [13. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539538#

Z hlediska struktury pozemků převažuje nezemědělská půda, celkem 71 % území je pokryto lesy a většina obyvatel také pracuje v oblastech spadajících do kategorie zemědělství, lesnictví a rybářství. Zajímavým faktem je, že zastavěná plocha představuje pouze 3 ha, což je méně než 1 % celého území obce.¹⁸⁹

Graf 3: Druhu pozemků v obci

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat ČSÚ¹⁹⁰

Obrázek 13: Les v Pramenech

Zdroj: Vlastní

¹⁸⁹ Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [13. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539538#

¹⁹⁰ Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [13. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__539538#

9.2 Občanská vybavenost

Občanská vybavenost obce je velmi omezená. Aktuálně se zde nenachází škola či školka, zdravotní středisko ani policejní stanice. Místní obyvatelé jsou tedy v případě potřeby odkázáni na dojíždění do okolních měst. Z pohledu starostky však toto není problémem, v obci aktuálně žije pouze pár dětí, takže zřízení školky by pro takto malou obec ani nedávalo smysl. Obdobně je to i s obchody, které tu v minulosti byly, ale obyvatelé Pramenů jsou již zvyklí nakoupit ve městech, kam v podstatě denně dojíždějí za prací, pro děti do školy atp., případných nákupů v obci tedy příliš nevyužijí. V minulosti zde bylo několik pokusů, obchod znovu otevřít, ale nesetkalo se to s úspěchem.¹⁹¹

Z hlediska sportovního vyžití je v obci pouze malé zanedbané hřiště a vedou tu turistické trasy a cyklostezka.¹⁹² Z ostatních služeb zde funguje již pouze penzion, který před nedávnem koupil nový majitel. O nedostatek hostů ale strach nemá, díky běžkařským a turistickým trasám, které tu vedou.¹⁹³ Ostatní penziony, obchod i restaurace, jsou zavřené.¹⁹⁴

9.2.1 Občanské sdružení Obnova obce Prameny

Ačkoliv problémy s dluhy nejsou stále dořešeny a situace není ani zdaleka ideální, někteří lidé v obci se ale nevzdávají šance na normální život a aktivně se snaží zapojovat do obnovy obce. V roce 2013 proto vzniklo občanské sdružení s názvem Obnova obce Prameny. Iniciátorkou sdružení byla bývalá členka zastupitelstva Lenka Cholínková, předsedou sdružení se posléze stal ambiciózní student architektury a člen posledního zastupitelstva Jan Lebl. Ačkoliv žije mimo obec, měl vždy k Pramenům blízký vztah, jelikož tu trávil hodně času jako malý kluk. V domě své rodiny dokonce vybudoval malé muzeum dokumentující historii obce.¹⁹⁵

Sdružení tvoří nejen občané Pramenů, ale i nadšenci z okolí, kteří se snaží opět městu vdechnout život. Mezi členy jsou i bývalí členové zastupitelstva či členové opoziční strany v obci, Jiří Přívratský, Jaroslav Brtník, Lenka Cholínková a Aleš Dittert.¹⁹⁶ Sdružení se snaží

---

¹⁹¹ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁹² *Místopisný průvodce*[online]. WANET s.r.o. [13. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/95/prameny/>

¹⁹³ Rozhovor, občan obce, 2017

¹⁹⁴ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

¹⁹⁵ SVOBODOVÁ, Eliška. S Janem Leblem o tajuplné obci Prameny a občanském aktivismu na vsi. In: *MATERIAL TIMES*[online]. Happy Materials, s.r.o., 2015. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/ptame-se/s-janem-leblem-o-tajuplne-obci-prameny-a-obcanskem-aktivismu-na-vsi.html>

¹⁹⁶ *Obnova obce Prameny*[online]. Jan Lebl. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <http://obnovaobceprameny.webnode.cz/kontakt/>

o obnovu obce alternativními způsoby získáváním financí pomocí grantů získaných od nadací a dobrovolnických prací.¹⁹⁷

Lidé se tedy se vlastními silami pustili například do obnovy lázeňského parku, sázení stromů, oprav památek i vyčištění a úprav vývěřů. Dosud se jim podařilo například zrekonstruovat sochu sv. Jana Nepomuckého, zkrášlit lázeňský park, tak aby lidé mohli posedět u místa, kde vyvěrají prameny apod. Revitalizaci lázeňského parku podpořila například nadace Via částkou 47.000,- Kč. Celkové náklady projektu byly 70.000,-Kč.¹⁹⁸

Atmosféra v obci je však stále napjatá, což dokazuje fakt, že kvůli snaze o čištění místního zanedbaného hřbitova bylo dokonce na pana Lebla podáno trestní oznámení přímo starostkou obce, která ho obvinila z toho, že vykopává hroby, hanobí ostatky a provádí nelegální archeologický výzkum. Podle Aleše Dittera je však důvodem to, že uskupení Svobodné Prameny, kde je spolu s panem Leblem členem dlouhodobě poukazuje na rizikové a nesprávné řízení obce.¹⁹⁹

Obrázek 14: Zrekonstruovaný park s prameny Gisela a Rudolf

Zdroj: Webové stránky Čestmíra Suchého²⁰⁰

¹⁹⁷ LEBL, Jan. Rudolfův a Giselin pramen Prameny – rekonstrukce [online]. Issuu Inc. 2013. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <https://issuu.com/osprameny/docs/rekonstrukce>

¹⁹⁸ LEBL, Jan. Rudolfův a Giselin pramen Prameny – rekonstrukce [online]. Issuu Inc. 2013. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <https://issuu.com/osprameny/docs/rekonstrukce>

¹⁹⁹ PV. STAN: Špinavá politická hra v Pramenech. In: *Parlamentní listy*[online]. OUR MEDIA a. s., 2015. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/STAN-Spinava-politicka-hra-v-Pramenech-396260>

²⁰⁰ SUCHÝ, Čestmír. Pohled na altán[fotografie]. Čestmír Suchý[online]. [15.10.2017] Dostupné z: <http://cestmirsuchy.cz/clanky/ostatni-pramenyrudolfgiselaobecprameny.html>

V rekonstruovaném bývalém lázeňském parku se nyní každoročně koná projekt „Otevírání minerálních pramenů“, kde se setkávají místní lidé i lidé z okolí. Na událost přijíždí každým rokem převor z tepelského kláštera, který prameny požehná. Konají se i další akce typu lampionového průvodu pro děti a tak dále.

V létě roku 2016 se zde premiérově konal i týdenní festival s názvem Oživme Prameny, který měl do obce přilákat návštěvníky i přinést obci pozornost. Festival se skládal z různých přednášek, promítání filmů, výstav, koncertů i workshopů. Základní myšlenka spočívala ve zkrášení veřejného prostoru a přilákání turistů, na čemž pracovala skupinka nadšených architektů, umělců a studentů v čele s Janem Leblem, kterému se podařilo je pro tuto akci nadchnout.²⁰¹

Během festivalu se podařilo obnovit některé památky v obci, například historickou křížovou cestu. Organizátor akce nevyklučuje pořádání dalších ročníků s podobnou tematikou, ale pravděpodobně již v trošku jiném formátu.²⁰² Projekt byl marketingově hojně propagován, a lidé z okolí po dlouhé době slyšeli, že se v Pramenech děje i něco pozitivního.²⁰³

9.3 Infrastruktura

Jedním z velkých problémů obce je nedostatečná infrastruktura, která byla i jedním z důvodů úpadku obce, když se v minulosti nepodařilo obci propojit s okolními městy pomocí železnice. Jediné spojení obce a ostatních měst je tedy zajišťováno pomocí silniční sítě. Prameny prochází silnice II. třídy číslo 201, která je propojuje s městy Teplá a Sokolovem. Po silnici III. třídy se lze pak dopravit i do Lázní Kynžvart, kde se nachází nejbližší železniční stanice, jenž umožňuje napojení na velká města České Republiky. Pokud ovšem občané nevlastní osobní automobil je pro ně doprava z/do obce značně komplikovaná. Jediná možnost přepravy hromadnou dopravou je autobusem, který obec spojuje s městem Mariánské Lázně. Tato linka však ve všedních dnech jezdí pouze 4 x denně, v neděli dokonce vůbec.²⁰⁴

---

²⁰¹ BENETKOVÁ, Marie. Týdenní festival má oživit nejzadluženější vesnici v republice. In: *iDNES.cz*[online]. MAFRA, a. s., 2016. [17. 10. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/architekti-ozivi-prameny-0yp-vary-zpravy.aspx?c=A160811_2265555_vary-zpravy_prz

²⁰² ČTK. Obec Prameny oživil festival, který pomohl k obnově památek. In: *Novinky.cz*[online]. Borgis, a. s., 2016. [17. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/412481-obec-prameny-ozivil-festival-ktery-pomohl-k-obnove-pamatek.html>

²⁰³ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

²⁰⁴ IDOS.cz [online]. MAFRA, a.s. [17. 10. 2017]. Dostupné z: <https://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

9.4 Hospodaření obce

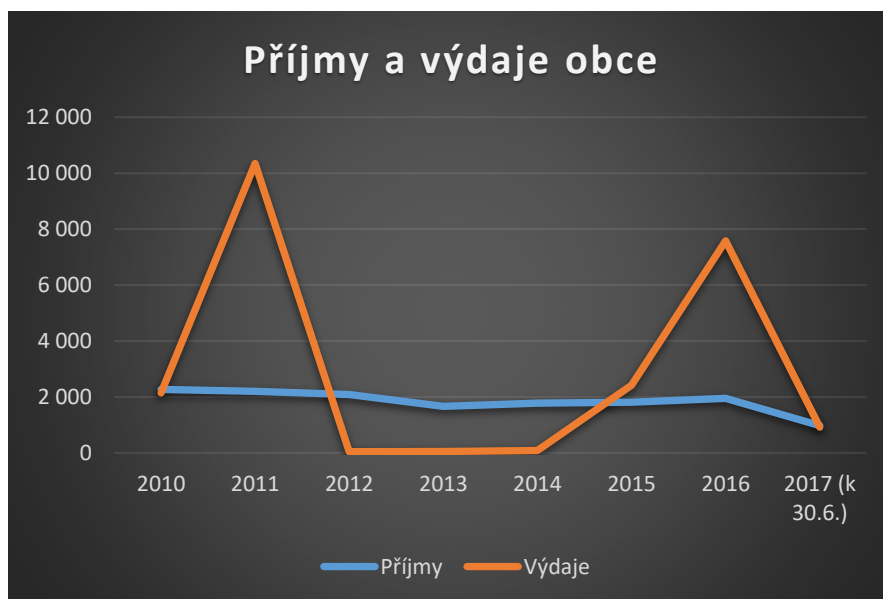
Vzhledem k dlouhodobě špatné finanční situaci obce není hospodaření jednoduché. Obec má stále zablokovaný účet exekutory a Ministerstvo financí poskytuje pouze prostředky na nejjzákladnější chod. Veškeré prostředky jsou tedy vynaloženy na činnost místní správy, svoz odpadu a částečně fungující veřejné osvětlení. Na potřebné opravy kanalizace, silnic a chodníků či rozvoj obce již však peníze nejsou.²⁰⁵

Tabulka 16: Celkové příjmy a výdaje v tis. Kč od roku 2010 po současnost

	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2017 (ke 30.6.)
Příjmy	2 268	2 196	2 083	1 667	1 772	1 811	1 949	975
Výdaje	2 149	10 345	41	50	87	2 414	7 583	914
Saldo	119	-8 149	2 043	1 617	1 685	-603	-5 634	61

Zdroj: Vlastní zpracování dle informačního portálu MFČR Monitor

Graf 4: Vývoj příjmů a výdajů obce od roku 2010

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je patrné, že příjmy se drží v poměrně konstantních hodnotách, naopak u výdajů jsou zřetelné velké výkyvy. Majoritní podíl příjmů obecního rozpočtu plyne z příjmů daňového charakteru. Ve všech sledovaných letech představují daňové příjmy 90 % a více z celkových příjmů obce. Dotace a příjmy nedaňového charakteru jsou tedy pro obec minimálními prostředky plynoucími do obecního rozpočtu. V roce 2016 obec obdržela

²⁰⁵ DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou na suchu, plán na jejich oddlužení nevyšel. In: *iDNES.cz*[online]. MAFRA, a. s., 2016. [17. 10. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/obec-prameny-ma-financni-potize-d3m-/vary-zpravy.aspx?c=A160215_2225600_vary-zpravy_ba

pouze dotaci na výkon státní správy ve výši 55 000,- Kč a dotaci na volby do zastupitelstva ve výši 22 000,-Kč.²⁰⁶

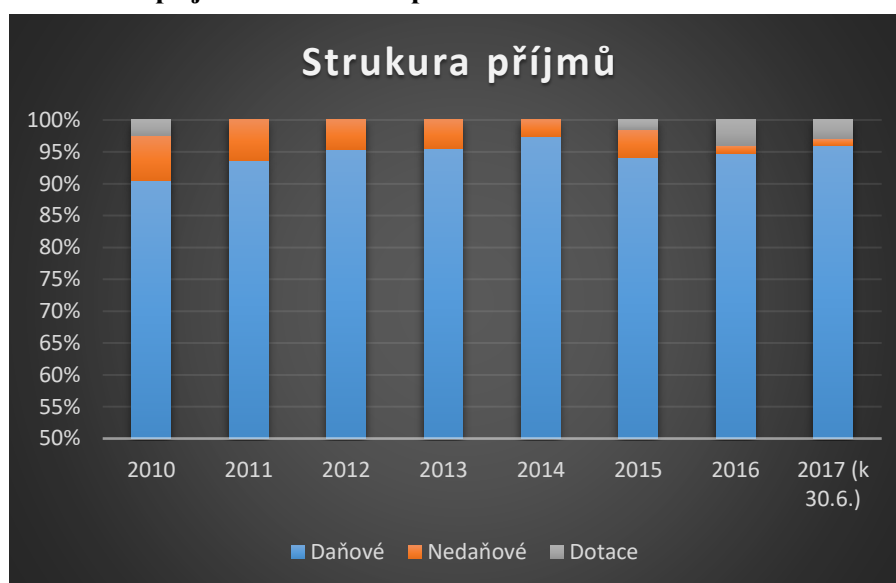
Průměrně se příjmy obce pohybují pod hranicí 2 mil. korun, s takovými příjmy je jasné, že i v případě všemožných omezení bude obec dluhy splácet desítky let. Největších příjmů dosáhla obec v prvním sledovaném roce, kdy přesáhly hranici 2 milionů a 200 tisíc korun. Hlavní zásluhou byl vysoký příjem z daně z přidané hodnoty, který tvořil necelý 1 mil. Kč.

Tabulka 17: Struktura příjmů obecního rozpočtu od roku 2010 v tis. Kč

	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2017 (ke 30.6.)
Daňové	2 051	2 058	1 986	1 592	1 725	1 706	1 847	935
Nedaňové	160	138	97	75	47	78	25	10
Dotace	57					27	77	29
Celkem	2 268	2 196	2 083	1 667	1 772	1 811	1 949	974
% daňových příjmů	90 %	94 %	95 %	96 %	97 %	94 %	95 %	96 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle informačního portálu MFČR Monitor

Graf 5: Struktura příjmů obecního rozpočtu od roku 2010

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě výdajů obce je majoritní část vynaložena na činnosti veřejné správy, zbylé částky spadají do kategorií služby pro obyvatelstvo, kde se jedná především o veřejné osvětlení. V prvních třech letech můžeme vidět i výdaje spadající do kategorie průmyslu a ostatních odvětví hospodářství. V tomto případě se jednalo o výdaje vodního hospodářství, konkrétně

²⁰⁶ Návrh závěrečného účtu obce za rok 2016. [5. 12. 2017]. Dostupné z: https://www.pramenyobec.cz/zpravy-docs/zaver_ucet_obce/zuopzr_2016.pdf

výdaje související se zajištěním pitné vody (vodárenská infrastruktura apod.). Od roku 2013 již na tyto položky z rozpočtu nebyly vyčleněny žádné prostředky.

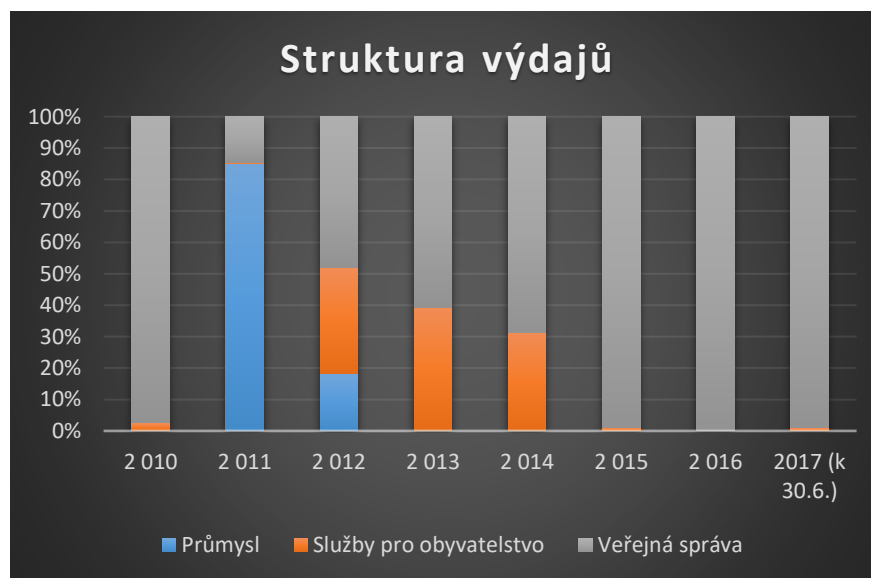
Výkyvy na straně výdajů jsou způsobeny postupným umořováním dluhu. Konkrétněji například v roce 2015 byla umořena část dluhu ke Státnímu pozemkovému fondu ve výši 2 354 979,17 Kč.²⁰⁷ O rok později došlo ke kompletnímu splacení tohoto závazku uhrazením částky ve výši 728 079,23 Kč, čímž byla splacena jistina a úroky a penále byly obci odpuštěny. V témže roce byla zaplacená část dluhu firmě Real Aspekt, jakožto jedinému soukromému věřiteli obce ve výši 6 788 305,58 Kč.²⁰⁸

Tabulka 18: Struktura výdajů obecního rozpočtu od roku 2010 v tis. Kč

	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2017 (k 30.6.)
Průmysl	3	8 811	7					
Služby	52	12	14	20	27	28	23	9
Veřejná správa	2 094	1 521	20	31	60	2 385	7 560	904
Celkem	2 149	10 344	41	51	87	2 413	7 583	913

Zdroj: Vlastní zpracování dle informačního portálu MFČR Monitor

Graf 6: Struktura výdajů obecního rozpočtu od roku 2010

Zdroj: Vlastní zpracování

²⁰⁷ Závěrečný účet obce za rok 2015. [5. 12. 2017]. Dostupné z: https://pramenyobec.cz/Images/zaverecny_ucet_2015/ZUOP_2015.doc

²⁰⁸ Návrh závěrečného účtu obce za rok 2016. [5. 12. 2017]. Dostupné z: https://www.pramenyobec.cz/zpravy-docs/zaver_ucet_obce/zuopzr_2016.pdf

9.4.1 Monitoring hospodaření obcí

Jelikož Prameny vykazují špatné finanční výsledky dlouhodobě, jsou Ministerstvem financí sledovány v podstatě nepřetržitě. Hodnoty ukazatelů SIMU za poslední 3 roky jsou vyobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 19: Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU)

Informativní ukazatele	2014	2015	2016
Počet obyvatel obce	118	120	117
Příjem celkem (po konsolidaci)	1 772	1 811	1 949
Úroky	0	0	0
Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	0	0	0
Dluhová služba celkem	0	0	0
Ukazatel dluhové služby (v %)	0	0	0
Aktiva celkem	32 253	31 653	26 000
Cizí zdroje	90 393	89 028	81 519
Stav na bankovních účtech celkem	7 464	6 876	1 208
Úvěry a komunální dluhopisy	0	0	0
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	1 279	1 279	1 279
Zadluženost celkem	1 279	1 279	1 279
Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	1,41 %	1,44 %	1,57 %
8-leté saldo	-2 122	-2 728	-8 959
Oběžná aktiva	8 670	8 070	2 436
Krátkodobé závazky	15 792	16 097	9 316
Monitorující ukazatele			
Podíl cizích zdrojů k celk. aktivům (v %) *	280,26 %	281,26 %	313,53 %
Celková likvidita *	0,55	0,5	0,26

Zdroj: Informační portál Monitor MFČR²⁰⁹

Alarmující jsou především hodnoty monitorujících ukazatelů, ukazatele likvidity a podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům. Hodnota ukazatele likvidity, tedy schopnosti hradit své závazky, by měla být stejně jako u podniků min. 1, u obce Prameny však není hodnota v posledním roce není ani poloviční. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům by neměl přesáhnout hranici 25 %, což obec Prameny přesahuje více než desetinásobně.

²⁰⁹ Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). In: *MONITOR*[online]. Ministerstvo financí ČR. [5. 12. 2017]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00572799?do=yearSelector-submit#simu>

9.5 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bohatá naleziště minerálních vod s léčivými účinky ▪ Krásná příroda (CHKO) ▪ Atraktivita okolí (poloha v blízkosti lázeňských měst Mariánské Lázně, Kynžvart a přírodní rezervace Kladské rašeliny) ▪ Historické úspěchy ▪ Příjemné a klidné prostředí pro bydlení ▪ Neznečištěné ŽP ▪ Pořádání společenských a kulturních akcí ▪ Relativně nízká úroveň nezaměstnanosti ▪ Občanské sdružení Obnova obce Prameny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Finanční situace (dlouhodobé zadlužení) ▪ Nedostatečná infrastruktura (napojení na okolní města pouze silnicí II. třídy) ▪ Špatná dopravní obslužnost ▪ Špatný stav technické infrastruktury (především kanalizace) ▪ Negativní migrační saldo a stárnutí obyvatelstva ▪ Nízká úroveň vzdělanosti ▪ Nestálost zastupitelstva ▪ Nesourodost názorů v obci (2 tábory) ▪ Nedostatečná občanská vybavenost ▪ Absence pracovních příležitostí ▪ Značná vyjížďka obyvatelstva za prací ▪ Nedostatečné pokrytí signálu některých mobilních operátorů ▪ Omezené možnosti volnočasových aktivit
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozvoj infrastruktury (železniční spojení) ▪ Vybudování stáčírny a lázní ▪ Podpora státu (vyšší daňové příjmy, podpora MSP) ▪ Využití potenciálu krajiny pro rozvoj cestovního ruchu ▪ Příliv nových obyvatel ▪ Vznik nových pracovních míst ▪ Příliv nových investic ▪ Změna legislativy (bankrot obcí) ▪ Rozvoj spolupráce s okolními obcemi ▪ Využití strukturálních fondů pro rozvoj obce (po odblokování účtu) ▪ Širší nabídka volnočasového vyžití v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emigrace zbývajících obyvatel (především mladší generace) ▪ Zhoršení stavu dopravní i technické infrastruktury ▪ Obec pod nadvládou Rusů ▪ Stagnace / zhoršení aktuální situace ▪ Nesestavení či opětovný rozpad zastupitelstva ▪ Neochota občanů podílet se na chodu a rozvoji obce ▪ Zánik podnikání v obci

10. Komparace s obdobně zadluženou obcí

V obdobně zoufalé situaci se nachází i další obce ČR. Mezi známé příklady patří například Bublava (pokus o stavbu aquaparku) či Turovice (nedostavěný domov pro seniory). Svého času bývala nejzadluženější obcí Rokytnice nad Jizerou, této obci se však podařilo z nepříznivé situace dostat, nicméně za velké podpory státu, který obci odpustil velkou část dluhu.

Stejně jako Prameny se Rokytnice zadlužila kvůli projektům, na základě chybných rozhodnutí tehdejšího zastupitelstva, jež správně nevyhodnotilo veškeré souvislosti projektu. *"Minulé vedení radnice si vzalo vysoké úvěry na stavbu čistírny odpadních vod, rekreačních bytů a na čtyřsedačkovou lanovku na Lysou horu. K tomu zastavilo veškerý majetek města včetně škol a budovy radnice. Nezačalo ale splácet ani úroky. Ty narůstaly a společně s penále dosáhly výše, kterou není město schopno nikdy zaplatit,"* poznamenal Šedý.²¹⁰

Rokytnice tehdy hospodařila s rozpočtem ve výši 12 mil. Kč, dluhy se ale vyšplhaly až na 400 milionů a stejně jako Prameny, nebyli schopní je splácet. Město prodalo téměř veškerý majetek, na umoření dluhu to však nestačilo a stát se nakonec rozhodl obci pomoci a poměrnou část dluhu jim odpustil.²¹¹ Rokytnice je však výjimečným případem. Následuje charakteristika zadlužení obce Bublava a její komparace s obcí Prameny, jejichž příběh má mnoho společného. Obě obce mají počet obyvatel nižší než 500 a dluhy, které na počátku přesahovaly desítky milionů korun. Bublava i Prameny přitom hospodaří s rozpočtem nižším než 10 milionů korun.

Obec Bublava se zadlužila kvůli projektu nedostavěného aquaparku z 90 let. Nad tím, jak někoho mohlo napadnout postavit aquapark v obci se 320 obyvateli, která nemá zdroje vody se podívoval později i prezident Zeman.²¹² Projekt byl však původně prezentován jako zavedení kanalizace, plynovodu a vodovodu. Na to také obec uzavřela smlouvu o dílu se společností Skanska (tehdy IPS) na 94,9 mil. Kč a v letech 1999, 2000 a 2001 obdržela obec od státu dotace, v celkové výši 57 milionů korun. Projekt se ale postupně změnil na megalomanskou výstavbu aquaparku s hotelem, kterou už ale stát nechtěl dále financovat a v roce 2002 byla stavba pozastavena.²¹³

U společnosti Skanska tím vznikl dluh ve výši 17 mil. Kč, když obec nezaplatila za odvedené práce. Následně bylo kontrolováno čerpání dotace a obec musela vrátit státu 17 mil. za neplnění podmínek. Postupně NKÚ odhalil i další chyby v čerpání dotací, a nakonec obec

---

²¹⁰ ČIA. Dluhy Rokytnice nad Jizerou převyšují hodnotu majetku města. In: *ekolist.cz*[online]. BEZK. 2001. [5.12. 2017]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/dluhy-rokytnice-nad-jizerou-prevysuji-hodnotu-majetku-mesta>

²¹¹ ČTVRTEČKOVÁ, Adéla, VOJÍŘ, Aleš. Stát začal obcím odpouštět dluhy. In: *Hospodářské noviny*[online].

Economia, a. s., 2004. [6. 12. 2017]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-14428130-stat-zacal-obcim-odpoustet-dluhy>

²¹² DROZDÍK, Jiří. Akvapark v obci bez vody? Úplná blbost, řekl prezident Zeman. In: *deník.cz*[online]. VLTAVA LABE MEDIA. 2015. [6. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/karlovarsky-kraj/akvapark-v-obci-bez-vody-uplna-blbost-rekl-prezident-zeman-20150414-tpyx.html>

²¹³ ZEMAN, Bohumil. Spor o akvapark začíná od nuly, Bublava a Skanska se zkusí dohodnout. In: *iDNES.cz*[online].

MAFRA, a. s., 2013. [6. 12. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/soud-vyzval-ve-sporu-o-akvapark-v-bublave-obe-strany-k-dohode-p5e-/domaci.aspx?c=A130917_134947_vary-zpravy_slv

zůstala státu dlužit celých 57 milionů korun. Hlavní problémy spočívaly v neplnění účelu dotace, nesrovnalostech v účetnictví a v nereálném termínu plánované dostavby.

Skanska poté podala na obec žalobu, na kterou ale obec reagovala protižalobou. Posléze se totiž ukázalo, že společnost některé práce fakturovala dvakrát a také smlouva s tehdejší společností IPS (dnes Skanska) je od začátků neplatná. Nebyla totiž řádně odhlasována zastupitelstvem.²¹⁴ Soudní tahanice trvá již 15 let, při posledním soudu vyhrála obec, která se snažila od společnosti vysoudit 57 mil., které do výstavby ze státních prostředků vložila. Skanska se však odvolala a spor nadále trvá. V případě, že by celý spor vyhrála obec, tak nedostavěné torzo zůstane ve vlastnictví společnosti Skanska a pozemek pod ním obci.²¹⁵ Nynější starost Jirsík okomentoval událost následovně: „Z celkových 57 milionů, které jsme měli vrátit, nám část stát odpustil a musíme splácet celkem 33 milionů. Ještě nám zbývá splatit 19 milionů.“²¹⁶

Tabulka 20: Komparace obce Prameny s obcí Bublava

	Prameny	Bublava
Počet obyvatel	109	393
Kraj / Okres	Karlovarský / Cheb	Karlovarský / Sokolov
Financování projektu	Půjčky od soukromých věřitelů	Státní dotace
Aktuální dluh	Cca 60 mil. Kč	Cca 17 mil. Kč
Majetek	Obstavený účet i majetek	Obstavený pouze movitý majetek

Zdroj: Vlastní zpracování

Obě obce se dostaly do obrovských potíží na základě chybných rozhodnutí tehdejšího vedení obce, s megalomanskými vizemi, kteří nedostatečně a nesprávně vyhodnotili veškeré faktory. V obou případech také o projektu v podstatě rozhodoval jediný člověk a zbytek zastupitelstva nemělo kompletní informace.²¹⁷ Současně se také jedná o nevydařené projekty z 90 let, kdy byla situace uvolněnější a nedostatečně kontrolována ze strany kraje a státu.

Ačkoliv velikost dluhu byla původně obdobná, Bublava je na tom podstatně lépe, nemá obstavený účet, pouze nemovitý majetek, a tak se služby v obci poskytované obyvatelům se příliš nezměnily. Na druhou stranu také nemá nárok na žádné dotace, a tak rozvoj obce je

²¹⁴ WEIKERT, Petr. Krach na vsi. In: *EURO*[online]. Mladá fronta, a. s., 2014. [9. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/archiv/krach-na-vsi-1082292>

²¹⁵ WEIKERT, Petr. Krach na vsi. In: *EURO*[online]. Mladá fronta, a. s., 2014. [9. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/archiv/krach-na-vsi-1082292>

²¹⁶ ČT24. Skanska musí Bublavě vrátit 57 milionů za nedostavěný aquapark. In: Česká televize [online]. Česká televize. 2014. [9. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1043582-skanska-musi-bublave-vratit-57-milionu-za-nedostaveny-aquapark>

²¹⁷ HORNEK, Jakub. *Politické dopady zadlužování malých obcí v ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. UK. Vedoucí práce PhDr. Petr Jüptner, PhD.

stejně jako v Pramenech zanedbáván. Klíčové je ale to, že Bublava má po celou dobu funkční zastupitelstvo, což ji značně usnadňuje chod obce a jednání o oddlužení. V obci se dokonce zvýšil zájem o volby a kandidaturu po selhání tehdejšího zastupitelstva, což v Pramenech bylo přesně naopak a nikdo nebyl ochotný problému čelit.²¹⁸

Tabulka 21: Komparace hospodaření obce Prameny a Bublava v roce 2016

Ukazatel	Obec Prameny	Obec Bublava
Finanční ukazatele		
Příjmy (konsolidované)	1 949 tis. Kč	6 361 tis. Kč
Výdaje (konsolidované)	7 583 tis. Kč	6 554 tis. Kč
Saldo příjmů a výdajů (konsolid.)	-5 634 tis. Kč	-193 tis. Kč
Dluhová služba		
Přijaté půjčené prostředky	0 tis. Kč	0 tis. Kč
Hrazené úroky	0 tis. Kč	0 tis. Kč
Uhrazené splátky jistin půjčených prostředků	0 tis. Kč	0 tis. Kč
Dluhová služba celkem	0 tis. Kč	0 tis. Kč
Majetek		
Majetek celkem	13 035 tis. Kč	120 715 tis. Kč
Dlouhodobý hmotný majetek	9 436 tis. Kč	114 118 tis. Kč
Pohledávky brutto	6 863 tis. Kč	145 tis. Kč
Krátkodobé pohledávky brutto	6 863 tis. Kč	145 tis. Kč
Krátkodobé pohledávky netto	986 tis. Kč	145 tis. Kč
Krátkodobý finanční majetek	1 264 tis. Kč	6 187 tis. Kč
Závazky		
Cizí zdroje celkem	81 519 tis. Kč	17 048 tis. Kč
Dlouhodobé závazky	72 203 tis. Kč	16 638 tis. Kč
Krátkodobé závazky	9 316 tis. Kč	410 tis. Kč
Hospodaření		
Náklady	353 tis. Kč	6 316 tis. Kč
Výnosy	1 936 tis. Kč	6 380 tis. Kč
Výsledek hospodaření	1 583 tis. Kč	64 tis. Kč

Zdroj: Informačního portál MFČR Monitor²¹⁹

Obec Bublava dosahuje znatelně vyšších příjmů, což ji umožňuje i rychlejší splácení svých dluhů. Oproti Pramenům má mnohem vyšší hodnotu majetku a její dlouhodobé závazky se pohybují už jen kolem 16 mil. Kč, zatímco obec Prameny stále zápasí s dluhy kolem 70 milionů (aktuálně by to mělo být již méně). U obce Prameny je také vidět, že vzhledem k situaci a dlouhodobým vedením obce správcem, byla nucena snížit náklady na minimum. Bublava má také na rozdíl od Pramenů, co nabídnout, v obci se nachází Ski areál, několik hotelů a penzionů, farma s koňmi či restaurace, což z ní dělá oblíbený turistický cíl.²²⁰

²¹⁸ HORNEK, Jakub. *Politické dopady zadlužování malých obcí v ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. UK. Vedoucí práce PhDr. Petr Jüptner, PhD.

²¹⁹ POROVNÁNÍ OBCÍ. In: *Monitor*[online]. Ministerstvo financí ČR. 2016. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/porovnanizobrazeni/00572799-00259268>

²²⁰ Obec Bublava. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.obcubublava.cz/historie.htm>

11. Možný vývoj a řešení situace v obci Prameny

Podle mnohých názorů je jediným správným řešením bankrot obce, který však současné zákony neumožňují. Tato změna zákona by však pomohla nejen obci Prameny, ale i mnoha jiným obcím na území České republiky nacházejícím se v obdobné situaci. O návrhu zákona o insolvenční obci se již roky hovoří, ale dosud s ním nikdo nepřišel. Tato možnost je tedy v současných podmínkách nereálná.

Další možností je dále vyjednávat se státem a docílit odblokování účtu. Po tolika letech již nikdo nepočítá s odpuštěním dluhů a starostka se snaží vyjednat alespoň jejich rozumné splácení, které by mohlo vést k postupnému odblokování účtů a zbylého majetku obce. „Starostka Pramenů Michala Málková teď musí předložit kompletní seznam pohledávek vůči obci. Na jeho základě může ministerstvo financí obci poskytnout dlouhodobou bezúročnou půjčku do 50 milionů korun, která by mohla situaci Pramenů pomoci vyřešit.“ Já jsem na krajském úřadě vyčlenila jednoho člověka právního vzdělání, který se bude této problematice na plný úvazek věnovat,“ doplnila Vildumetzová.²²¹ Pokud by stát poskytl Pramenům bezúročnou půjčku, mohla by obec částečně splatit svůj dluh k soukromému věřiteli, a především dluh ke zdravotní pojišťovně, čímž by dosáhla k odblokování obecného účtu. Dále by postupně půjčené peníze vracela státu. V případě opačném, kdy se nepodaří vyjednat bezúročná půjčka bude obec desítky let splácet dluh přímo firmě Real Aspekt.

Pokud by se nakonec přes veškeré překážky podařilo obec oddlužit, jedním z prvních kroků by byla i oprava kanalizace, která je v dezolátním stavu. Lidé by si také mohli pronajmout zahradu či koupit parcelu. Klíčem k dotažení těchto cílů je však složení funkčního zastupitelstva. Do té doby může sice starostka pokračovat v jednáních, ale její pravomoci jsou omezené a bez zastupitelstva nemůže nic rozhodovat.²²²

Existuje ale i další možnost, ke které se starostka přiklání, což je přistoupit na dohodu s panem Vajnerem, jednatelem společnosti Real Aspekt. V takovém případě by došlo k odpuštění dluhu, které obec u společnosti má, za což si ale společnost nárokuje pozemky, na kterých se bude moci stáčírnu postavit.²²³ Mimo jiné, pozemek s prameny Gisela a Rudolf

---

²²¹ ČTK. Zadlužené Prameny mají šanci na bezúročnou půjčku od státu. In: *denik.cz*[online]. VLTAVA LABE MEDIA a. s., 2017. [10. 12. 2017]. Dostupná z: https://www.denik.cz/z_domova/zadluzene-prameny-maji-sanci-na-bezurocnou-pujcku-od-statu-20170303.html

²²² Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

²²³ ČT24. Prameny téměř vyschly, zadlužené obci chce pomoci ruský investor. In: *Česká televize*[online]. Česká televize. 2015. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1531220-prameny-temer-vyschly-zadluzene-obci-chce-pomoci-rusky-investor>

již společnosti náleží. S jejich požadavky souvisí i změna územního plánu, se kterou ale nesouhlasí opoziční strana v obci a která způsobila rozpad posledního zastupitelstva.

Starostka se ale jednání s touto společností nebrání. „*Firma Real Aspekt nemá nereálné podmínky, které my bychom jako nejzadluženější obec, která má majetek 2 miliony a dluží jí, té firmě 60 milionů, se domluvit na nějakým kompromisním řešení. Oni poukazují na to, že společnost má ruského majitele, to je fakt, ale hlavně se tady jede mediálně na tuhle xenofobní stránku, protože je to hodně citivé.*“ komentuje starostka.²²⁴

Pravý důvod jejich demise prý ale spočívá v tom, že by si přáli sedět na místě starostky, jelikož mají vlastní plány na stáčírnu, kterou by tak chtěli s panem Vajnerem řešit sami. Dle starostky tedy mohou ze zastupitelstva odstupovat do nekonečna a vzhledem k rozdělení obce na dva tábory se tam vždy dostanou zástupci obou stran. Starostka nicméně doufá, že je to snad jednoho dne přestane bavit.²²⁵

Nejjednodušší by samozřejmě bylo, kdyby prameny získal stát. „*Dá se říct, že ta voda je národní bohatství České Republiky a takhle to jde, že to může dostat soukromý subjekt. To by stát měl nějak zajistit, aby tohle nebylo možné.*“²²⁶ Vzhledem k dosavadním postojům státu je ale tato možnost nepravděpodobná.

Stejně tak je nepravděpodobné sloučení s Mariánskými Lázněmi. Starosta Mariánských Lázní se komentoval možnost sloučení takto: „*Lázeňské město by mohlo zvážit, že by Prameny vzalo pod sebe, ale jen pokud obec stát oddluží*“. Podle starosty je současný systém dlouhodobě neudržitelný. „*Malé obce obvykle nemají peníze na rozvoj a naopak městům pak chybí počet obyvatel, aby dosáhla na lepší příjmy z daní*“.²²⁷ Zadluženou obec tedy pod sebe žádná fungující obec chtít nebude a v tomto případě by možná ani místní obyvatelé nesouhlasili. Celkově zde převažují konzervativní starousedlíci, kteří se změn bojí a současná situace jim vlastně tolik nevadí.²²⁸

Mezitím co se vedení obce snaží o oddlužení, existuje i pár alternativních možností, jak pracovat na dlouhodobém zanedbávání rozvoje obce. Stejně jako byl projekt „Oživme Prameny“ financován prostřednictvím crowdfundingového portálu Hithit, může tak být

---

²²⁴ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

²²⁵ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

²²⁶ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

²²⁷ ČT24. V Pramenech se do obecních voleb opět nikdo nepřihlásil. In: Česká televize[online]. Česká televize. 2011. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1269771-v-pramenech-se-do-obecnich-voleb-opet-nikdo-neprihlasil>

²²⁸ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

touto formou veřejné sbírky financována i řada jiných projektů například pořádné dětské hřiště, které zde chybí, když do penzionu zavítají turisté, tak, aby si děti měly kde pohrát a rodiče kde posedět. Starostka ale přiznává, že sama s crowdfundingem zkušenosti nemá a ani nepřemýšlela, že by se do toho sama pustila. Iniciativu tedy přenechává sdružení.²²⁹

Takový i jiný projekt by bylo možné zafinancovat například i prostřednictvím aplikace ČEZ-Pomáhej pohybem. Jedná se o nástroj, kterým jeho uživatelé mají možnost vlastním pohybem určovat projekty, jaké je může Nadace ČEZ finančně podpořit. Aplikace funguje na principu toho, že zaznamenává pohyb uživatele (chůze, běh, jízda na kole,) a na základě toho generuje body, které může pak uživatel věnovat některému z nabízených projektů, na který pak nadace ČEZ přispěje. Prostřednictvím tohoto mnohostranného projektu skupiny ČEZ se tedy pomáhá i zdraví jedinců, kteří se zapojí. Nadace se věnuje i podpoře regionů a prostřednictvím online žádosti lze žádat o různé granty. Obec jako taková kvůli zablokovanému účtu požádat nemůže, ale sdružení obce Prameny ano.

11.1 Prevence

Následky zadlužení této konkrétní obce by měly sloužit jako odstrašující příklad pro ostatní obce a jejich obyvatele. Lidé si mnohdy neuvědomují, do jaké situace se mohou velmi snadno dostat, v důsledku rozhodnutí osob, které si sami zvolili. Je tedy nezbytné nezapomínat na důležitost voleb, jejichž výsledek stejně tak jako na celostátní úrovni i na té místní ovlivňuje jejich budoucí život, a ne vždy pozitivním směrem. Místní obyvatelé by se tedy měli více zajímat o obecní dění, chodit k volbám a zajímat se i o lidi, které si zvolí do jejího čela.

Zájem o dění v obci spočívá například v účasti místních obyvatel na zasedání zastupitelstva, tak aby věděli, jaká je opravdu situace a nevycházeli pak z dezinformací. Lidé by si měli dát pozor i na to, zda danému člověku jde opravdu o blaho obce nebo pouze o osobní zájmy. Problémem je i to, že v malých obcích, kde se všichni znají, se volí na základě osobních vztahů, příbuzenských vazeb i místních klepů, a stejně tak jako v Pramenech se pak obec snadno rozdělí na dva tábory, kde ve finále vyhrává ten, kdo má větší rodinu. Dalším problémem je málo kandidátů a místní tedy nemají moc možností výběru a z kandidujících členů jsou pak zvoleni všichni či valná většina.

---

²²⁹ Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 2017

Zastupitelstvo obce by mělo být jednotné a v případě odlišných názorů najít kompromis, nikoliv hned odstupovat, což nic neřeší a jen zpomaluje proces oddlužení. Mimořádné volby se kvůli nízkému počtu členů v zastupitelstvu konají v malých obcích velmi často, v Pramenech se komunální volby konají téměř každé dva roky a už se v nich působil pomalu každý z obce.

Při přípravě velkých investičních projektů je také zapotřebí řádně zpracovaná studie proveditelnosti s vyhodnocením všech faktorů projektu. Pokud je projekt dobrý investora si vždy najde. V případě obce Prameny byly faktory nedostatečně a nesprávně posouzeny nebo se příliš naivně spoléhalo na to, že to nakonec půjde, i když se to zdá být problematické. Zastupitelé by neměli zapomínat ani na řádné smluvní ošetření s potencionálními investory, tak aby nakonec nezůstalo jako v Pramenech pouze u příslibů.

V neposlední řadě se občané nemohou spoléhat na to, že problémy za ně vyřeší někdo jiný a sami by se měli snažit participovat na řešení situace. Kdyby se v roce 2009 občané postavili situaci čelem, mohli dnes být Prameny fungující obcí. Místo toho jim nyní už mnoho nezbylo a některým se dokonce ani nepodařilo vydražit byty, kde žili a museli se odstěhovat. To je jeden z mnoha následků, které zadlužení a následná nečinnost občanů mělo.

Zamezit tak rozsáhlému problému jako nastal v této obci by měl zajistit i stát, a tak mu připadá část viny. Pochybení ze strany vedení obce je v tomto případě zcela zřejmé, stát ovšem předal pravomoci do jejich rukou, aniž by zajistil dostatečné a kontrolní i vzdělávací mechanismy. Pozornost by měla být věnována i zákonem stanovené hranici členů a možnostem jejich odstoupení. Stejně jako dříve měli občané pomoci a kandidovat do zastupitelstva, měl by i stát napomoci situaci trvající dlouhé roky vyřešit. Vina tedy neleží jen na jediném člověku, který to zapříčinil, ale selhaní je patrné na více stranách.

Od 90 let se nicméně už ledacos změnilo a stát se snaží alespoň částečně regulovat chod samospráv prostřednictvím nástrojů regulace obcí jako je již zmíněný systém ukazatelů SIMU. Tento systém je však kritizován ze stran vedení obcí pro svou neobjektivitu. S novým občanským zákoníkem přišla také změna, že starostové ručí za svá rozhodnutí celým svým majetkem, což do jisté míry potlačuje možnost dostat obec do takovýchto problémů. Na druhou stranu se do vedení může dostat člověk, který toho mnoho nemá a škody tak může napáchat mnohem větší, než za které ve skutečnosti ručí. Dále je povinnost zveřejňovat výsledky hospodaření, stejně tak jako je tomu obchodních společností podnikajících za účelem zisku.

Hlavní problém vidím však v nejednotném přístupu státu k řešení obecní zadluženosti. V České Republice stále chybí obecný mechanismus řešení úpadkové situace obcí. Dle mého názoru by stát neměl dovolit individuální přístup v této problematice k jednotlivým obcím. Pokud je jedné obci dluh odpuštěn principiálně by neměl požadovat po jiné obci ať se s dluhem vypořádá sama. Osobně bych se přikláněla i přístupu regulace zadluženosti jako mají v Německu či Irsku, kde je stanoven limit pro obecní půjčky, které jsou navíc vyhodnocovány a schvalovány nadřazeným orgánem, čímž je tedy zamezeno financování nepotřebných a nereálných projektů. Velké investiční projekty, které několikanásobně převyšují příjmy obce, jako tomu bylo v obci Prameny by tedy měly být přezkoumány příslušným orgánem.

Pokud se obec potýká se znatelnými problémy s hospodařením měl by stát vyčlenit odborníka s ekonomickým vzděláním, který umožní obcím pomoc, jak v takové situaci jednat. Zpochybňuji i úlohu správce, který je v případě nesložení zastupitelstva ze státu dosazen. Jelikož má správce jen velmi omezené kompetence, situaci nikterak neřeší a ve výsledku jen obec přijde o majetek, ale dluh kvůli sankcím a úrokům stále stoupá. Pokud by tehdy nepodařilo sestavit v Pramenech zastupitelstvo dnes by se potýkali s takovým dluhem, který by již někdo těžko vyřešil.

Obcím by i velmi prospěl systém školení zastupitelstva, tak aby všem bylo jasné, jaké pravomoci mají, jak řešit různé situace a jaké dopady jejich rozhodnutí bude mít. Starostka Málková vystudovala střední hotelovou školu a vedení obce tedy pro ni bylo něco naprosto nového. Politiku se tedy učila vlastně za chodu, aniž by věděla, jak v dané situaci postupovat a co nejefektivněji se s ní vypořádat. Systém vzdělávání by mohl značně zjednodušit a urychlit proces celého oddlužení, a především v dalších obcích předcházet tomu, aby se obec takto zadlužila kvůli nesprávnému vyhodnocení projektu. V malých obcích je časté, že většina obyvatel disponuje pouze základním či středoškolským vzděláním a o vedení a fungování obce a systému veřejné správy nemá dostatek informací. Plat starosty obvykle přesahuje průměrné mzdy místních občanů, a tak je často hlavní motivací, proč kandidovat bez ohledu na to, co daná práce obnáší a jaké k tomu mají dané osoby předpoklady.

Další možností, jak pomoci malým obcím v jejich rozvoji by mohla být i podpora ze strany státu či vedení obcí. Stejně tak jako se například v Itálii prodávali starostové opuštěné domy za symbolickou částku jednoho eura, tak aby nedošlo k úplnému vysídlení dané oblasti,

mohlo by se obdobným způsobem pomoci i malým obcím na našem území.²³⁰ Pokud by měli podnikatelé dostatečnou motivaci založit firmy v malých obcích, např. daňové zvýhodnění atp. přineslo by to nejen nová pracovní místa, rozvoj obce, ale i v důsledku i možný větší příjem do státního rozpočtu. (Firmy by kvůli vysokému daňovému zatížení nemusely prchat do tzv. daňových rájů).

Závěr

Cílem této práce byla analýza všeobecně známé obce Prameny, se zaměřením na zjištění příčin a následků její zadluženosti včetně možností, jak by se dalo situaci těžké předcházet. Na úvod je problematika územních samospráv popsána z hlediska postavení obcí v kontextu veřejné správy. Dále se jsem se již více zaměřila na obec jako takovou, její orgány i role a pravomoci jejích zástupců. Následuje kapitola, která je věnována obecním financím, především tedy obecnímu rozpočtu a majetku obce. Vzhledem k tomu, že zadluženost obcí často pramení ze společných problémů obcí je věnována pozornost i problematice malých obcí a zadluženosti územních samospráv včetně jejich regulace.

Praktická část se zabývá již konkrétním děním a vývojem ve vybrané obci Prameny a je podložena poznatky z části teoretické. Vlastní práce začíná charakteristikou vybrané obce včetně historického vývoje. Důraz je kladen především na dřívější úspěchy tehdejšího lázeňského městečka, na které se posléze snažili zastupitelé navázat, když v 90 letech přišli s návrhem na projekt, který měl obci přinést nevídané příjmy.

Projekt se však nevydařil a negativně se podepsal nejen na finanční stránce obce, ale i na ochotě místních občanů participovat na jejím vedení. Sedmá kapitola se tedy zabývá formováním orgánů místní správy, jelikož Prameny jsou vůbec první obcí, do jejichž voleb se opakovaně nikdo nepřihlásil, a roky tak byla vedena správcem. Z kapitoly je zřejmá důležitost komunálních voleb, z hlediska volební účasti i kandidatury místních občanů. Státem dosazený správce vzniklou situaci nikterak neřeší, naopak se situace s jeho nástupem spíše zhorší a naděje na záchranu obce klesá, zvláště pokud je již na majetek obce uvalena exekuce a nové vedení obce je v nedohlednu. K řešení obecní krize je tedy funkční zastupitelstvo nezbytné.

---

²³⁰ JOHNNYBRAVO. Itálie prodává historické domy za symbolické 1 euro, šanci na nový život u Etny máš i ty!. In: *Refresher*[online]. REFRESHER.cz. 2015. [16. 12. 2017]. Dostupné z: <https://refresher.cz/26251-Italie-prodava-historicke-domy-za-symbolicke-1-euro-sanci-na-novy-zivot-u-Etny-mas-i-ty>

V malých obcích lze pozorovat typicky nízký počet kandidátů do obecného zastupitelstva i výsledky voleb se odvíjející se od osobních sympatií a rodinných vazeb. Ani Prameny nejsou v tomto případě výjimkou. Těžká situace však rozdělila obec na dva tábory a nelze si nevšimnout napjatých vztahů a rozdílnosti názorů mezi oběma polovinami, které nyní bojují o vedení obce, o které ještě před lety nikdo nestál.

Celou kauza tehdy fungující obce začala nevydařeným projektem na stáčírnu minerálních vod, kterému je věnována zvláštní kapitola. Tehdejší starosta Václav Brenner se s vizí vrátit obci dřívější slávu a bohatství pustil do projektu stáčírny minerálních vod, který se postupně změnil v megalomanský projekt na obnovu lázeňství v Pramenech. Zastupitelstvo včele se starostou ale tenkrát působilo natolik jednotně, že nikdo dlouho nepochyboval o úspěšnosti projektu a starostovi bezmezně věřili občané i zastupitelé. Jejich důvěru si získal především svými výbornými přesvědčovacími schopnostmi. Obec tehdy fungovala v podstatě bez přítomnosti opozice, a tak mělo vedení naprosto volnou působnost, čemuž nahrávala i absence kontroly ze strany státu.

Po problémech s ochranáři a odstoupení všech investorů se nakonec zastupitelstvo rozpadlo a vleklé problémy vedly až k nástupu již zmíněného správce. V té době již obec dlužila desítky milionů státním institucím i soukromým osobám. V roce 2013 se do toho vložil ruský investor a začal pohledávky od soukromých věřitelů skupovat. Jeho záměrem je obci pomoci a samozřejmě mu jde i o vidinu potencionálního bohatství, které Prameny mají. Vývoj zadlužení i celé situace je popsán až k současnému stavu, kdy obec dluží kolem 60 milionů a jediným soukromým věřitelem zůstala už jen firma Real Aspekt s ruským investorem. Situace kolem ruského investora se ale nelíbí opoziční straně v obci a řeší to formou demise svých členů. Prameny jsou tedy aktuálně opětovně bez zastupitelstva.

Součástí práce je i analýza obce z hlediska socioekonomického. Zaměřila jsem se na demografickou, finanční i technickou stránku a na závěr kapitoly jsou hlavní faktory shrnuté pomocí SWOT analýzy. Z této kapitoly je důležitá především finanční stránka, kde jsou patrné dlouhodobě nízké příjmy do komunálního rozpočtu a potvrzení faktu, že stejně jako ostatní malé obce, jsou i Prameny závislé na daňových příjmech. Prameny mají navíc stále obstavený účet, jelikož ještě nepokryly všechny dluhy vůči státním institucím, takže veškeré příjmy jdou na pokrytí dluhů a dotace stát poskytuje pouze na zabezpečení základního chodu veřejné správy.

V další kapitole se věnuji komparaci s další velmi zadluženou obcí Bublava, která se rovněž nachází v Karlovarském kraji a do dluhů se dostala do také na základě chybně vyhodnocených faktorů tehdejších zastupitelů, resp. starosty, když se v 90 letech rozhodla v obci s 300 obyvateli postavit aquapark. Pochybení starostů v obou obcích je nezpochybnitelné, stejně tak jako role státního aparátu, který zde naprosto selhal.

Závěrem jsou nastíněny možnosti dalšího vývoje v obci včetně možností, které lidé mohou podniknout i za aktuálně stále nepříznivé situace, tedy za pomoci sdružení Obnova obce Prameny a crowdfundingových sbírek. Na závěr uvádím pár vlastních názorů na možnost eliminace vzniku takových problémů i v dalších obcích našeho území.

Seznam použité literatury

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

BERNARD, Josef. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-069-8.

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL. *Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International - Česká republika, c2008. ISBN 978-80-87123-06-5.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3061-5.

HALÁSKOVÁ, Martina. *Veřejná správa v České republice*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav fyziky, 2014. ISBN 978-80-7248-944-2.

HEGER, Vladimír. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada, 2012. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3779-9.

HUDEČKOVÁ, Helena, Michal LOŠŤÁK a Adéla ŠEVČÍKOVÁ. *Regionalistika, Regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: ČZU v Praze, PEF, 2010. ISBN 978-80-213-1413-9.

JELÍNKOVÁ, Jitka. *Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2017. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0508-3.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014* [online]. Praha: Svaz měst a obcí České republiky. 2014. ISBN 978-80-905421-2-9.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 8072016652.

KRBOVÁ, Jana. *Územní aspekty veřejných financí: studijní distanční opora*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0742-0.

MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-39-4.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních jednotek: po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H.Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.

PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. Manažer. ISBN 978-80-247-5256-3.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-049-1.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-5608-0.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-80-7478-002-8.

SVOBODOVÁ, Ivana. Prameny jistoty. In: *Respekt*, 2015, č.6, str.35-37. ISSN 0862-6545

STŘELEČEK, F., ZDENĚK, R. Vybrané problémy malých obcí. In: *Sborník abstraktů z mezinárodní vědecké konference: Venkov je náš svět, Countryside - our World, Český Krumlov*, 2006. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006. ISBN 80-213-1539-3.

Akademické práce

HORNEK, Jakub. *Politické dopady zadlužování malých obcí v ČR*. Praha, 2014. Diplomová práce. UK. Vedoucí práce PhDr. Petr Jüptner, PhD.

MICHALÍKOVÁ, Klára. *Formování orgánů místní samosprávy v obci Prameny*. Praha, 2015. Bakalářská práce. ČZU. Vedoucí práce Ing. Jan Čopík PhD.

Zákony

Prozatímní obecní zákon č. 170/1849 ř.z. ze dne 17.3.1849

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb, Ústava ČR

Zákon č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení)

Zákon 243/2000 Sb. O rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

Zákon č. 27/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví

Internetové zdroje

BENETKOVÁ, Marie. Týdenní festival má oživit nejzadluženější vesnici v republice. In: iDNES.cz[online]. MAFRA, a. s., 2016. [17. 10. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/architekti-ozivi-prameny-0yp-/vary-zpravy.aspx?c=A160811_2265555_vary-zpravy_prz

BEŽÁKOVÁ, Jana. Nad osudem nejzadluženější obce opět visí velký otazník. In: *Chebský deník* [online]. VLTAVA LABE MEDIA, a. s., 2017. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://chebsky.denik.cz/zpravy_region/nad-osudem-nejzadluzenejsi-obce-opet-visi-velky-otaznik-20170705.html

BŘEŇ, Jan. Komise rady obce. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press s.r.o., 2014. [10.5.2017]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/komise-rady-obce/>

ČERNÝ, Filip. Reportéři ČT [video]. Česká televize [online]. Česká televize. 2009. [25. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1142743803-reporteri-ct/209452801240046/obsah/95058-vesnice-prameny-chtela-luxus-ale-ma-bankro>

Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [13. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_539538#

Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [28. 8. 2017]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112017>

Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [11 .10. 2017]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015

Český statistický úřad [online]. ČSÚ. [11.10.2017]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/iii-pocet-obyvatel-a-domu-podle-kraju-okresu-obci-a-casti-obci-v-letech-1869-2011_2015

ČIA. Dluhy Rokytnice nad Jizerou převyšují hodnotu majetku města. In: ekolist.cz[online]. BEZK. 2001. [5.12. 2017]. Dostupné z: <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/dluhy-rokytnice-nad-jizerou-prevysuji-hodnotu-majetku-mesta>

ČTK. Obec Prameny oživil festival, který pomohl k obnově památek. In: [Novinky.cz](http://www.novinky.cz)[online]. Borgis, a. s., 2016. [17. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/cestovani/412481-obec-prameny-ozivil-festival-ktery-pomohl-k-obnove-pamatek.html>

ČTK. Zadlužené Prameny mají šanci na bezúročnou půjčku od státu. In: [denik.cz](http://www.denik.cz)[online]. VLTAVA LABE MEDIA a. s., 2017. [10. 12. 2017]. Dostupná z: https://www.denik.cz/z_domova/zadluzene-prameny-maji-sanci-na-bezurocnou-pujcku-od-statu-20170303.html

ČTVRTEČKOVÁ, Adéla, VOJÍŘ, Aleš. Stát začal obcím odpouštět dluhy. In: [Hospodářské noviny](http://www.economia.cz)[online]. Economia, a. s., 2004. [6. 12. 2017]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-14428130-stat-zacal-obcim-odpoustet-dluhy>

ČT24. Skanska musí Bublavě vrátit 57 milionů za nedostavěný aquapark. In: [Česká televize](http://www.ceskatelevize.cz) [online]. Česká televize. 2014. [9. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1043582-skanska-musi-bublave-vratit-57-milionu-za-nedostaveny-aquapark>

ČT24. Prameny téměř vyschly, zadlužené obci chce pomoci ruský investor. In: [Česká televize](http://www.ceskatelevize.cz)[online]. Česká televize. 2015. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1531220-prameny-temer-vyschly-zadluzene-obci-chce-pomoci-rusky-investor>

ČT24. V Pramenech se do obecních voleb opět nikdo nepřihlásil. In: Česká televize[online]. Česká televize. 2011. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1269771-v-pramenech-se-do-obecnich-voleb-opet-nikdo-neprihlasil>

ČT24. Zadluženou obec Prameny už nechce nikdo řídit. In: ct24 [online]. Česká televize. 2009. [24. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1380678-zadluzenou-obec-prameny-uz-nechce-nikdo-ridit>

DOLANSKÁ, Jitka, Nikdo nechtěl zadlužené Prameny vést. Teď se o to perou dvě strany. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2014. [12. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/do-voleb-jdou-v-zadluzenych-pramenech-dve-strany-f6e-/vary-zpravy.aspx?c=A140917_2100122_vary-zpravy_ba

DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou na suchu, plán na jejich oddlužení nevyšel. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2016. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/obec-prameny-ma-financni-potize-d3m-/vary-zpravy.aspx?c=A160215_2225600_vary-zpravy_ba

DOLANSKÁ, Jitka. Prameny se opět nadechují k životu. Stát jim odpustil velkou část dluhu. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2017. [24. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/stat-odpustil-pramenum-velkou-cast-dluhu-f1y-/vary-zpravy.aspx?c=A170518_2326600_vary-zpravy_ba

DOLANSKÁ, Jitka. Prameny jsou zas bez vedení, zastupitelům vadí smlouva s ruským investorem. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2017. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/v-zadluzenych-pramenech-se-opet-rozpadlo-zastupitelstvo-pms-/vary-zpravy.aspx?c=A170623_154057_vary-zpravy_ba

DOLANSKÁ, Jitka. Věřitele mohou pozvat na Hrad, přislíbil Zeman pomoc zadluženým Pramenům. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2015. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/zeman-slibil-pomoc-pramenum-dph-/vary-zpravy.aspx?c=A150413_141021_vary-zpravy_ba

DOLANSKÁ, Jitka. Vrty, které dostaly Prameny do dluhů, zřejmě skončí zakryté zemí. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2015. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/stavba-stacirny-mineralnich-vod-v-pramenech-fzu-/vary-zpravy.aspx?c=A150112_2130316_vary-zpravy_ba

DROZDÍK, Jiří. Akvapark v obci bez vody? Úplná blbost, řekl prezident Zeman. In: deník.cz[online]. VLTAVA LABE MEDIA. 2015. [6. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/karlovarsky-kraj/akvapark-v-obci-bez-vody-uplna-blbost-rekl-prezident-zeman-20150414-tpyx.html>

GaREP. Identifikace kompetencí zatěžujících výkon veřejné správy se zvláštním přihlednutím k malým obcím, In: *Ministerstvo vnitra ČR [online]*. Ministerstvo vnitra ČR, 2007. [27.6.2017] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/identifikace-kompetenci-zatezujicich-vykon-verejne-spravy-se-zvlastnim-prihlednutim-k-malym-obcim-zaverecna-zprava.aspx>

HAMPLOVÁ, Jana. Kdo platí a kontroluje práci správce obce. In: *Moderní obec [online]*. Profi Press s.r.o., 2007. [10.5.2017]. Dostupné z: <http://moderniobec.cz/kdo-plati-a-kontroluje-praci-spravce-obce/>

HOLEC, Petr. Pramen zkázy Měla se tady čepovat léčivá minerálka. Místo toho se sama obec léčí z dluhů. In: Euro.cz [online]. Mladá Fronta a.s. [13.10.2017]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/archiv/pramen-zkazy-mela-se-tady-cepovat-leciva-mineralka-misto-toho-se-sama-obec-leci-z-dluhu-1082291>

HOUDEK, Michal. Devadesátimilionový dluh zvládneme, věří lidé zachraňující Prameny. In: iDNES.cz [online]. MAFRA, a. s., 2012. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/verim-ze-dluhy-zvladneme-hlasi-lide-kteri-chteji-spasit-prameny-pwm-/vary-zpravy.aspx?c=A120410_113141_vary-zpravy_sou

HOUDEK, Michal. Obci bude šéfovat vnitro, poprvé v historii ČR se nenašel starosta. In: iDNES.cz [online]. MAFRA a. s., 2009. [24. 8. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/obci-bude-sefovat-vnitro-poprve-v-historii-cr-se-nenasel-starosta-p97-/domaci.aspx?c=A091012_135353_domaci_lpo

IDOS.cz [online]. MAFRA, a.s. [17. 10. 2017]. Dostupné z: <https://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

Informační portál Karlovarského kraje [online]. Karlovarský kraj. [13.7.2017]. Dostupné z: <http://www.kr-karlovarsky.cz/obcan/obec.htm?id=88>

JOHNNYBRAVO. Itálie prodává historické domy za symbolické 1 euro, šanci na nový život u Etny máš i ty!. In: Refresher[online]. REFRESHER.cz. 2015. [16. 12. 2017]. Dostupné z: <https://refresher.cz/26251-Italie-prodava-historicke-domy-za-symbolicke-1-euro-sanci-na-novy-zivot-u-Etny-mas-i-ty>

KALENSKÝ, Jakub, SVOZÍLEK, Martin. Vesnice bez signálu a bez starosty. Kvůli dluhům nikdo nekandiduje. In: Hospodářské noviny [online]. Economia, a. s., 2010. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <https://byznys.ihned.cz/c1-47014290-vesnice-bez-signalu-a-bez-starosty-kvuli-dluhum-nikdo-nekandiduje>

KAMENÍČKOVÁ, Věra. Bankrot obcí a zahraniční zkušenosti. In: *Deník veřejné správy* [online]. TRIADA, spol. s. r. o., 2012. [2.7.2017]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6566427>

KOTRBA, Rudolf. Regulace zadluženosti obcí a krajů. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press s.r.o., 2004. [2.7.2017] Dostupné z: <http://moderniobec.cz/regulace-zadluzenosti-obci-a-kraju/>

KRULIŠ, Jan. Prameny (Sangerberg) - Z historie města. In: *Zaniklé obce a objekty*[online]. Pavel Beran. 2007. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=1442791>

LEBL, Jan. Rudolfův a Giselin pramen Prameny – rekonstrukce [online]. Issuu Inc. 2013. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <https://issuu.com/osprameny/docs/rekonstrukce>

Léčebný dřevěný pavilon za lázněmi v roce 1906. In: *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/lazne-v-sangerbergu/>

LIDOVKY.CZ, ČTK. Nemáme za co svítit: Obec Prameny prosí stát o 33 milionů. In: *LIDOVKY.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2012. [25. 9. 2017]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/nejzadluzenejsi-obec-v-cr-prameny-prosi-stat-o-pomoc-33-milionu-pbr-/zpravy-domov.aspx?c=A121127_193913_ln_domov_jkz

Ministerstvo financí ČR [online]. Ministerstvo financí ČR. [2.7.2017]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Informace-zadost-106_Pr-001_2014-10-08_Info-106-99-MF-66220-2014-21-1224IK.pdf.

Místopisný průvodce [online]. WANET s.r.o. [14. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/95/prameny/>

Místopisný průvodce [online]. WANET s.r.o. [13. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/95/prameny/historie/>

NAVARA, Luděk. 1. český protektorát: Obec Prameny už nebude řídit starosta, ale státní úředník. . In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2009. [24. 8. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/1-cesky-protektorat-obec-prameny-uz-nebude-ridit-starosta-ale-statni-urednik-1sd-/zpr_archiv.aspx?c=A091124_100921_kavarna_bos

Návrh závěrečného účtu obce za rok 2016. [5. 12. 2017]. Dostupné z: https://www.pramenyobec.cz/zpravy-docs/zaver_ucet_obce/zuopzr_2016.pdf

Náměstí v Pramenech v roce 1928. In: *Slavkovský les* [online]. Slavkovský les. 2009. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny>

Nejzadluženější obec v ČR Prameny musela v dražbě prodat i budovu obecního úřadu. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA a. s., 2017. [19. 7. 2017]. Dostupné z: https://vary.idnes.cz/obcanske-sdruzeni-se-pustilo-do-obnovy-pramenu-na-chebsku-p37-/vary-zpravy.aspx?c=A130423_1920415_vary-zpravy_pl

Obec Bublava. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://www.obecbublava.cz/historie.htm>

Obnova obce Prameny [online]. Jan Lebl. [19. 7. 2017]. Dostupné z: <http://obnovaobceprameny.webnode.cz/obec-prameny-sangerberg/>

Obnova obce Prameny [online]. Jan Lebl. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <http://obnovaobceprameny.webnode.cz/kontakt/>

Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci. In: *Český statistický úřad*[online]. ČSÚ. 2011. [11. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30710&pvo=OTOB112&u=v157_VUZEMI_43_539538

ODBOR 12 (sekce 06). Zadluženost územních rozpočtů v roce 2015. In: *Ministerstvo financí* [online]. Ministerstvo financí ČR,. 2016. [2. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2015/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-26255>

ODDĚLENÍ 1202 (odbor 12), Monitoring hospodaření obcí – SIMU rok 2011. In: *Ministerstvo financí ČR* [online]. Ministerstvo financí ČR. 2010. [2.7.2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2010/monitoring-hospodareni-obci-simu-2011-13782>

Oživme prameny [online]. Jan Lebl. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.ozivmeprameny.cz/obec-prameny/>

PAS, ČTK. Zadlužené Prameny dostanou opět správce. Jsou bez starosty. In: *Parlamentní listy* [online]. OUR MEDIA, a. s., 2010. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/kraje/karlovarsky/Zadluzene-Prameny-dostanou-opet-spravce-Jsou-bez-starosty-182559>

Penize.cz [online]. Peníze.cz [26. 9. 2017]. Dostupné z: <http://rejstrik.penize.cz/26388278-real-aspekt-s-r-o>

PETEROVÁ, Helena. In: *Deník veřejné správy*[online]. TRIADA, spol. s. r. o., 2012. [10.6.2017]. dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6544273>

PLECHATÁ, Jana. Zeman kritizoval kraj za to, že nepomohl zadluženým Pramenům. In: *iDNES.cz* [online]. MAFRA, a. s., 2016. [25. 9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/prezident-zeman-prameny-navsteva-karlovarskeho-kraje-d6-pamatky-px5-/vary-zpravy.aspx?c=A160308_2230888_vary-zpravy_ba

Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31.12.2016. In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. 2016. [13. 10. 2017]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=_VUZEMI_43_539538#

POROVNÁNÍ OBCÍ. In: *Monitor* [online]. Ministerstvo financí ČR. 2016. [10. 12. 2017]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/porovnani/zobrazeni/00572799-00259268>

PRZECZEK, Petr. Zadlužené Prameny zažily lázeňskou slávu i několik strmých pádů. In: *iDNES.cz*[online]. MAFRA a. s., 2017. [15. 7. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/historie-mesto-prameny-lazne-dj6-/vary-zpravy.aspx?c=A170112_2298235_vary-zpravy_ba

PV. STAN: Špinavá politická hra v Pramenech. In: *Parlamentní listy* [online]. OUR MEDIA a. s., 2015. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/STAN-Spinava-politicka-hra-v-Pramenech-396260>

REALITY CHEB [online]. ČESKÝ INTERNET s. r. o, [11. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.reality-cheb.cz/rodinne-domy/mestske-domy/?id=BEN2350049183>

Regionální informační servis [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [13. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=539538>

ROTHANZL, Lukáš, BRŮNA, Miroslav. Správce obec neoddluží. In: *Ministerstvo Vnitra ČR* [online]. Ministerstvo Vnitra ČR, 2010. [10.5.2017]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/spravce-obce-obec-neoddluzi-437655.aspx>

Schéma rozpočtového určení daní 2017. In: *Finanční správa* [online]. Finanční správa, 2016. [20. 5. 2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane/danovy-system-cr/rozpocetove-urceni-dani>

Slavkovský les [online]. Seznam.cz. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://slavkovskyles.sweb.cz/pages/prameny.html>

Slavkovský les [online]. Slavkovský les. [15. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.slavkovsky-les.cz/obce-slavkovskeho-lesa/prameny/>

Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2004–2015 (v mld. Kč). In: *Ministerstvo financí* [online]. Ministerstvo financí ČR. 2016. [2. 7. 2017]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2015/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-26255>

Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). In: *MONITOR* [online]. Ministerstvo financí ČR. [5. 12. 2017]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00572799?do=yearSelector-submit#simu>

SFO, ČTK. V Pramenech vyrazili lidé k volbám, zastupitelstvo tu přesto nevznikne. In: *iDNES .cz* [online]. MAFRA, a. s., 2011. [12.9. 2017]. Dostupné z: http://vary.idnes.cz/v-pramenech-se-uskutecnily-volby-zastupitelstvo-tu-presto-nevznikne-1z0/vary-zpravy.aspx?c=A111210_111420_vary-zpravy_sfo

SMATANA, Ľubomír. Nejadluženější českou obec Prameny hodlá zbavit dluhů kurážná dívka. In: *iROZHLAS* [online]. Český rozhlas. 2012. [12. 9 2017]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/regiony/nejzadluzenejsi-ceskou-obec-prameny-hodla-zbavit-dluhu-kurazna-divka_201204070719_jvilis

SVOBODOVÁ, Eliška. S Janem Leblem o tajuplné obci Prameny a občanském aktivismu na vsi. In: *MATERIAL TIMES* [online]. Happy Materials, s.r.o., 2015. [15. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.materialtimes.com/ptame-se/s-janem-leblem-o-tajuplne-obci-prameny-a-obcanskem-aktivismu-na-vsi.html>

Stav obyvatel k 31.12. In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. [28.8.2017] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u= VUZEMI_43_539538#

SUCHÝ, Ľestmír. Pohled na altán[fotografie]. Ľestmír Suchý[online]. [15.10.2017] Dostupné z: <http://cestmirsuchy.cz/clanky/ostatni-pramenyrudolfgiselaobecprameny.html>

ŠTROSOVÁ, Ilona. Odpovědnost starosty jako statutárního orgánu. In: *Moderní obec* [online]. Profi Press, s. r. o. [2.7.2017] Dostupné z: <http://moderniobec.cz/odpovednost-starosty-jako-statutarniho-organu>

VLTAVA LABE MEDIA a. s., 2017. [10. 12. 2017]. Dostupná z: https://www.denik.cz/z_domova/zadluzene-prameny-maji-sanci-na-bezurocnou-pujcku-od-statu-20170303.html

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <http://volby.cz/pls/kv1990/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=7&xnumnuts=3402>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1994/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=7&xnumnuts=3402>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1994/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=3402&xobec=539538&xstrana=0>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv111111?xjazyk=CZ&xid=13&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xobecnaz=prameny&xstrana=901&xstat=0&xvyber=0>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv111111?xjazyk=CZ&xid=13&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xobecnaz=prameny&xstrana=902&xstat=0&xvyber=0>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=13&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [14. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv1998/kv51?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=7&xnumnuts=4101>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv1998/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2002/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [24. 8. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv21111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=11&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [12. 9. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2010/kv111111?xjazyk=CZ&xid=12&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xobecnaz=prameny&xstrana=901&xstat=0&xvyber=0>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [13. 9. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2014/kv211111?xjazyk=CZ&xid=1&xv=23&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstrana=0&xodkaz=1>

Volby.cz [online]. Český statistický úřad. [13. 9. 2017]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2014/kv111111?xjazyk=CZ&xid=6&xdz=1&xnumnuts=4101&xobec=539538&xstat=0&xvyber=0>

Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2016). In: *Český statistický úřad* [online]. ČSÚ. 2017. [13. 10. 2017]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

WEGNEROVÁ, Kateřina. Prameny. Obci s největšími dluhy v zemi nechce nikdo vládnout. In: *E15.cz* [online]. CN Invest, a.s. a dodavatelé obsahu, 2012. [24.8.2017]. Dostupné z: <http://magazin.e15.cz/regiony/prameny-obci-s-nejvetsimi-dluhy-v-zemi-nechce-nikdo-vladnout-835974>

WEIKERT, Petr. Krach na vsi. In: *EURO* [online]. Mladá fronta, a. s., 2014. [9. 12. 2017]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/archiv/krach-na-vsi-1082292>

Závěrečný účet obce za rok 2015. [5. 12. 2017]. Dostupné z: https://pramenyobec.cz/Images/zaverecny_ucet_2015/ZUOP_2015.doc

ZEMAN, Bohumil. Spor o akvapark začíná od nuly, Bublava a Skanska se zkusí dohodnout. In: *iDNES.cz*[online]. MAFRA, a. s., 2013. [6. 12. 2017]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/soud-vyzval-ve-sporu-o-akvapark-v-bublave-obe-strany-k-dohode-p5e-/domaci.aspx?c=A130917_134947_vary-zpravy_slv

Rozhovory

Rozhovor, Michala Málková, starostka obce Prameny, 11.10.2017

Rozhovor, občan obce, 11.10. 2017

Seznam obrázků

Obrázek 1: Příjmy obecního rozpočtu	17
Obrázek 2: Schéma rozpočtového určení daní od 1.1.2017	19
Obrázek 3: Výdaje obecního rozpočtu.....	21
Obrázek 4: Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR v letech 2004–2015 (v mld. Kč)	26
Obrázek 5: Obec Prameny	32
Obrázek 6: Léčebný pavilon v roce 1906	35
Obrázek 7: Náměstí v roce 1928 (uprostřed radnice, napravo kostel).....	36
Obrázek 8: Dnešní podoba Pramenů (historická budova radnice vpravo, okály vlevo).....	37
Obrázek 9: Jeden z nevyužívaných vrtů na území obce	48
Obrázek 10: Minerální Prameny Gisela a Rudolf.....	54
Obrázek 11: Bývalá radnice s restaurací.....	57
Obrázek 12: Historická budova radnice.....	57
Obrázek 13: Les v Pramenech	60
Obrázek 14: Zrekonstruovaný park s prameny Gisela a Rudolf.....	62

Seznam tabulek

Tabulka 1: Minimální a maximální počet členů obecního zastupitelstva.....	8
Tabulka 2: Komunální volby v obci Prameny v roce 1994	38
Tabulka 3: Komunální volby v obci Prameny v roce 1998	39
Tabulka 4: Komunální volby v obci Prameny v roce 2002	39
Tabulka 5: Komunální volby v obci Prameny v roce 2006	40
Tabulka 6: Kandidátní listina Sdružení nezávislých kandidátů.....	41
Tabulka 7: Kandidátní listina SNK „Prameny bez dluhů“	41
Tabulka 8: Mimořádné volby v obci Prameny v roce 2009	42
Tabulka 9: Kandidátní listina SNK „Naše Prameny“	44
Tabulka 10: Komunální volby v obci Prameny roce 2014	46
Tabulka 11: Mimořádné volby v obci Prameny v roce 2015	47

Tabulka 12: Stav obyvatel k 31.12.	55
Tabulka 13: Vývoj počtu obyvatel a domů v letech 1880 – 2011 dle SLBD	56
Tabulka 14: Pohyb obyvatel v obci Prameny v letech 2011-2016	58
Tabulka 15: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti k 31.12.2016.....	59
Tabulka 16: Celkové příjmy a výdaje v tis. Kč od roku 2010 po současnost.....	64
Tabulka 17: Struktura příjmů obecního rozpočtu od roku 2010 v tis. Kč	65
Tabulka 18: Struktura výdajů obecního rozpočtu od roku 2010 v tis. Kč	66
Tabulka 19: Soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU).....	67
Tabulka 20: Komparace obce Prameny s obcí Bublava	70
Tabulka 21: Komparace hospodaření obce Prameny a Bublava v roce 2016	71

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel a domů v obci Prameny od roku 1869	56
Graf 2: Strom života	58
Graf 3: Druhu pozemků v obci	60
Graf 4: Vývoj příjmů a výdajů obce od roku 2010	64
Graf 5: Struktura příjmů obecního rozpočtu od roku 2010	65
Graf 6: Struktura výdajů obecního rozpočtu od roku 2010	66

Přílohy

Rozhovor s Michalou Málkovou

Tazatel: Katka Střelková

Jméno respondenta: Michala Málková

Funkce: Starostka obce Prameny

Místo: Provizorní kancelář obecního úřadu v Pramenech

Datum: 11.10.2017

KS: Rozhovor bych zahájila obecně projektem stáčírny, máte k němu tedy nějaké dochované dokumenty? (pozn. návaznost na emailovou komunikaci)

MM: Ne, nemáme, nemáme nic.

KS: Nejsou již dostupné?

MM: Ten projekt nebyl obecní, ale byl toho investora a mám pocit, že obec za něj nezaplatila, takže my ten projekt samotné stáčírny nemáme.

KS: Co je podle Vás hlavní příčinou neúspěchu projektu?

MM: Tak stáčírna byla plánovaná tady v obci a v té době to vlastně neprošlo, říká se kvůli ochranářům, protože my jsme v hlavním ochranném pásmu. Tak to byl asi hlavní důvod nebo tak se to říká... Jestli pak odstoupil i ten investor?! Víte co, jsou to věci z 90 let, já jsem tu od roku 2012, takže člověk ví, co se tak říká, ale já jsem ten úřad dostala v takovém stavu, kdy zápisy byly psané rukou na poloprůhledném papíře, zastupitelstva v té době nijak moc nikdo nekontroloval, jestli jsou nebo nejsou nebo jestli se tam ti zastupitelé sejdou společně a něco si řeknou. My jsme v podstatě věděli, že je zasedání zastupitelstva a že se nějakí lidé scházeli na radnici, ale že by se to nějak vyvěšovalo to ne. Ta kontrola nebyla taková jako je teď. Konkrétně tedy, hlavní důvod, co se tak uvádí, je kvůli ochranářům, těm úzkým cestám, že by sem nemohli jezdit, do centra obce.

KS: Ale on to prý pan starosta věděl již od začátku, že s tím bude problém a stejně se pustil do všech těch investic, proč?

MM: On si myslel, že má s ochranáři dobré vztahy a že to jednoho dne povolí.

KS: Takže to tedy svým způsobem zkoušel? Na základě toho, že už se začalo a má firmu, která to postaví i stavební povolení?

MM: Ano, to si myslím já, i když to je spíše dotaz na něj.

KS: Takže o tom reálně věděl, že to dovolené není, nicméně se stejně na projektu trvat a dotáhnout ho do konce?

MM: Ano, dá se to tak říci.

KS: Víte jaká byla dohoda s investorem?

MM: Nevím, on mluvil o několika investorech, ale nikdy ho nikdo neviděl, toho konkrétního člověka v obci.

KS: A lidé tomu i tak věřili?

MM: No věřili, my jsme malá obec, tady máte pár rodin a on si hlasy lidí kupoval tím, že tady někomu pomohl se dřevem, poskytl nenávratnou finanční výpomoc a lidé si řekli ten je hodný ten náš pan starosta, a na to tihle lidé slyší. Pan starosta měl dobrou komunikační vlastnost, že dokázal přesvědčovat lidi - „Já už to mám domluvené, všechno klapě, všechno je v pořádku“. Tak proč by nám to pan starosta říkal, ještě nám dá půjčku, sežene dřevo, tak já ho budu volit zase.

KS: Takže i když se stal ten problém lidé ho volili znovu, protože mu věřili?

MM: Ano, ale my jsme v podstatě strašně dlouho nevěděli, že máme 30 milionů dluh. Tam já si zase myslím, že selhal krajský úřad a kontrola a že to měli lidem říci dřív jako - vy jste se tady „zbláznili“, vy tady stále volíte toto vedení a on vám neřekne, že máte 30 milionů dluh? Na obci, která má rozpočet 1,5 milionů?! To bylo jasné že už to půjde jen z kopce a stejně se v tom roce 2009 ještě zvolil.

KS: Myslíte, že kdyby tenkrát tedy zvolili nikoho jiného, tak by to mohlo skončit jinak?

MM: Já osobně si myslím, že ano, i ten kraj to věděl, že je to sice 30 milionů, ale že se s tím dá ještě něco dělat. Nebylo to tak hrozné. Jistina byla menší, 30 milionů už bylo i s úroky a oni by i věřitelé v té době byli rádi, i teď to tak je, že dostanou alespoň něco.

KS: Ale co se týče dluhu u Pozemkového fondu, v jednom z článků se uvádí, že jste byty v rámci privatizace museli odkoupit? Opravdu jste museli nebo se tak starosta rozhodl, že je odkoupí a bude pronajímat občanům?

MM: No takto ano, já si myslím, že spíše, jak říkáte Vy, ta druhá možnost...

KS: V současné době je tedy dluh jak vysoký?

MM: V současné době máme dluh 62 milionů dluh.

KS: Přičemž Vám tedy byl odpuštěn dluh u Pozemkového úřadu, resp. úroky, ano?

MM: Ano, 21 milionů, jistinu jsme za tu dobu splatili a zbylých 21 milionů nám bylo odpuštěno.

KS: A dluh k Mariánským Lázním?

MM: Mariánské Lázně nám také již odpustili.

KS: Jaké dluhy tedy ještě zbývají? Na počátku to bylo 30 milionů, něco z toho bylo za vrty, které se nezaplatili v celé výši a dále?

MM: Bylo to za vrty a dále půjčky od soukromých věřitelů, dluhy na zdravotním pojištění, sociálním pojištění, u finančního úřadu. Do dnešní chvíle ty spojitosti je těžké si dát všechny dohromady, ale když se to podíváte, tak již v roce 1993, 1994 začínaly dluhy. V té době již tady měl 3 zaměstnance a neplatil za ně sociální a zdravotní pojištění. Takhle malá obec prostě nepotřebuje 3 zaměstnance. Mít starostu, místostarostu a k tomu 3 sekretářky a účetní firmu zvlášť, ale tady to takto bylo a nikomu to nepřišlo divné.

KS: A na začátku obec nějaké prostředky měla? Například na ty vrty nebo na to si půjčovala od bank?

MM: Půjčovali si jak od bank, tak od soukromých osob.

KS: Neměli tedy k dispozici např. 15 milionů na účte a za to udělali vrty?

MM: Ne, určitě ne, těch vrtů bylo snad 17 a ještě se k tomu dělali nějaké zkušební a každý vrt vyšel na milion.

KS: Proč se tedy těch vrtů dělalo tolik, když na to neměli dostatek peněz?

MM: Ano, samozřejmě všichni se nad tím teď pozastavujeme. Pan starosta byl.. (nedokončeno). Jako samozřejmě bylo zastupitelstvo, ale všichni ti zastupitelé věřili jemu,

on měl vše pod palcem. Co já mluvím třeba i s úředníkem z krajského úřadu, co Brenna znal a u těchto věcí byl, mu to i říkali – tady něco nehraje ukažte nám ty smlouvy, my se na to podíváme, poradíme Vám. A on ne, vy byste mi to rozmluvili a ono by to padlo a investoři by se zalekli atd. A on si tedy jel hodně sám na sebe, a proto se tady i říká udělal to on.

KS: A on za to v podstatě nenese ani žádnou zodpovědnost?

MM: Nenese no a bylo i spoustu věcí na prošetření policií a vše bylo odloženo. Předtím tady byla i správkyně z ministerstva vnitra a ti dávali veškeré sporné věci na prošetření a nic.

KS: A pan starosta se poté rozhodl raději odstěhovat?

MM: To bylo také zvláštní. Já si myslím kord na takto malé obci, že by tu ten starosta měl v obci bydlet, být v kontaktu s lidmi, aby mu řekli – nám tady teče kanál, tady nejde lampa a být prostě v neustálém kontaktu. Já třeba mám úřední den ve středu, ale prostě jsem tady a lidi jsou na to zvyklí, zavolají mi, přijdou, otevřu, ale on bydlel úplně jinde.

KS: On tady nežil?

MM: Ne, on tady nežil, jen sem občas přijel, řekl něco těm svým třem sekretářkám a on sám si řešil ten svůj záměr, že tady bude stáčírna.

(Odmilka)

MM: Ale zase, já jsem s ním byla několikrát v kontaktu, protože jsem chtěla některé věci dovysvětlit, co mi ty souvislosti nedávaly smysl a když ho posloucháte, já mu nechci nasazovat úplně „psí hlavu“. Ona doba byla jiná, takže to bylo všechno „divoký západ“ prostě. Je evidentní, že on je megaloman, i teď to třeba také tak vidí. Ale ta doba byla jiná a je pravda že tu vodu tu máme, tak to prostě viděl jinak a nevyšlo to. Měl tady taky své poradce z řad tady místních, který taky se ve finále ukazuje, že si na tom chtěli něco „škrábnout“ a on jim věřil prostě. Je to takové složité, nechci na něj házet veškerou vinu.

KS: Věřili tomu tenkrát asi všichni že?

MM: On tomu asi věřil, já nevím, jestli on něco zpronevěřil, vůbec na to nevypadá, že by si nějak pomohl, ale prostě bylo to špatně.

KS: Proč tedy tenkrát nechtěl nikdo kandidovat potom co se to stalo? To by obci velmi pomohlo, kdyby někdo mohl vyjednávat s věřiteli.

MM: Určitě by to pomohlo. Ale obec má 100 stále hlášených obyvatel, ale je nás tu cca 60, nepočítám děti, takže my se všichni známe a třeba zrovna tady máme takové dva inženýry a když všichni říkali – no to takhle nemůžeme nechat, tady budeme mít správce to budeme za blbce, tak oni ne nechod'te do toho, nechod'te do voleb, tam nedopadne dobře, oni vás zavřou, nechte to takto být, ať se on nás stát postará, oni nás oddluží a bude klid. A pak ve finále tady vyndáte takhle papír a zjistíte, že tady ten inženýr, co vám říkal radši se do toho „nehrabte“, tak ten je podepsaný pod spoustou věcí, dostal plné moci od starosty a je podepsán právě pod věcmi, který tu obec ve finále zadlužily. Takže my tady všichni – když to říkal pan inženýr, tak nekandidujme. Ale pak když tady byl ten Kohout, tak to už jsme řekli to ne, tak to zkusíme. No a nějakým způsobem fungujeme a najednou ten inženýr, co nám říkal ať nekandidujeme, kandiduje proti nám. Od 2009 nám říkal ať nekandidujeme, tak jsme ho neposlechli, udělali kandidátku a on teď kandiduje proti, v opozici.

KS: Takže tady jsou teď dva velké tábory proti sobě...

MM: Ano, je to tak.

KS: Proti Vám se pak postavila i Lenka Cholínková s panem Jeřábkem, to bylo z důvodu, že jste se neshodli na vedení obce nebo co bylo příčinou? Protože oba kandidovali původně s Vámi...

MM: Ano, to bylo to počáteční zastupitelstvo, já bych řekla, že tam byly problémy spíše osobní v komunikaci, tam se pak rozdělovaly naše názory, jak tu obec vést. Paní Cholínková měla nápady typu, že obecní úřad si uděláme jurtu, nedalo se jí vysvětlit, že si nemůžeme udělat jiný účet, kam by chodily peníze od kraje a nešlo to skloubit všechny ty názory. Ona tím, že je starší cítila, že k ní nemám dostatečný respekt a neměla jsem, přiznávám. Teď už kandiduje proti mně vyloženě ze zášti. Ona samotná teď zase odstoupila, když byla jako náhradník. My zase v lednu čekáme nové volby... Přičemž před všemi řekne, že v zastupitelstvu už byla a kandidovat nebude a za týden nám řekne, že kandidovat bude, takže tam už je to takový naschvál. Lidé z protistrany teď byly v tom našem zastupitelstvu byli a nepřišli s ničím. Jediné, co jsem od nich obdržela za ty dva roky byla rezignace jinak nepřišli vůbec s ničím. To je opozice o ničem u nás. Já si myslím, že opozice je dobrá, že i vybičuje člověka, aby se snažil víc, ale my tady máme jen opozici na základě drbů, na základě – tohle je špatně, tohle je špatně, ale když se zeptáte proč, tak řeknou to nevím. Nikdo nic z nich neudělá jen říkají, že je to špatně a když se jich zeptáte: Tak jak to máme dělat? Řekněte nám, co nám doporučujete? Nic, nikdy, za celé dva roky.

KS: Myslíte si, že se podaří složit nové zastupitelstvo?

MM: Ano, určitě, ta samá věc bude znova. Ted musíme mít stále 5-ti členné zastupitelstvo, takže se tam dostane někdo z mojí kandidátky, někdo z jejich kandidátky a z jejich kandidátky někdo odstoupí, takže zase klesne počet pod minimum. Oni to budou dělat pořád, jen tak z principu.

KS: Když teď nemáte zastupitelstvo, máte nějaké pravomoci?

MM: Omezené.

KS: Takže jednání se státem je teď možné či nikoliv?

MM: Normálně spolupracujeme, jednáme, ale neodsouhlasujeme závěrečný účet, změnu územního planu atp. jinak já i moji kolegové fungujeme normálně, pro nás se nic moc nezměnilo, protože věříme, že ty naše jednání mají smysl a nemůžeme to ukončit, protože věříme, že jednoho dne se... (nedokončeno), to vlastně nejde, aby se tam nikdo nedostal, tam se od nich vždy dostane někdo do toho zastupitelstva, ale třeba je to přestane už bavit a budeme pak normálně moci pokračovat.

KS: Co se týče slibované pomoci od státu, na čem to nakonec vždy „vyhoří“?

MM: No my jsme měli 15 věřitelů, k tomu 10 exekutorů a je to prostě složité. Poprvé to padlo, když v roce 2012-2013 jsme všechny ty věřitele obešli, oni přislíbili, že po nás budou chtít jen jistinu, to jsme řekli na ministerstvu financí a už se připravovali dohody na zaklade těch příslibů a mělo to dělat 30 milionu, s tím že by je pak ministerstvo financí vyplatilo, ale padla vláda. Nic se strašnou dobu nedělo, takže se dalo říct, že jsme měli zavřené dveře no a mezitím přišel současný největší věřitel který zadal ty dluhy od soukromých subjektů skupovat.

KS: Takže pan Vajner v tom figuroval již dávno předtím?

MM: Od roku 2013. A jak se Prameny začali hodně medializovat, tak přišel tento člověk a začal od soukromých věřitelů, kterým obec dlužila kupovat ty dluhy.

KS: Současně se mu podařilo koupit i nějaké pozemky v obci, je to tak?

MM: Ano, koupil pozemky v obci.

KS: Jedná se o pozemky, na kterých jsou vrty?

MM: Jsou tam dva vývěry, Gisela a Rudolf, je to směr na Kladskou po levé straně.

KS: Vrtvy mají omezenou životnost, kolik z nich zůstalo funkčních víte?

MM: Tak oni už se některé prodaly, myslím že 3 se prodaly, některé jsou jenom zkušební a obci zbylo já nevím, jestli 5 a 2 byly zasypány.

KS: Takže 5 funkčních?

MM: Nikdo neví, jestli jsou funkční, jsou to díry v zemi, který jak říkáte vy mají nějakou životnost, a to vlastně nikdo neví.

KS: A obecně majetek obce? Zbylo po rozprodání obce ještě něco?

MM: Obec má dvě nemovitosti a majetek tak v hodnotě 2 miliony.

KS: V čem Vy vidíte naději do budoucna? Dojednat to s firmou Real Aspekt nebo čekat, jestli Vás stát pomůže a oddluží vás a jednat dál?

MM: Já si myslím, že ono lze udělat součinnost, jak s firmou Real Aspekt, tak se státem. Ale já se nebráním jednání s touto společností, prostě ne. Nevidím na tom nic špatného. Tady se teď bavíme o vybudování nějaký stáčírny, která by nebyla sice na území obce, ale...

KS: Takže stáčírna by byla někde mimo obec, čímž by se vyřešil problém s dopravou, a teoreticky by tedy ten projekt by fungoval a voda by tedy byla vedena potrubím od těch vrtů?

MM: Ano.

KS: A z pozice zadlužené obce máte nějakou možnost získat granty nebo cokoliv?

MM: Ne, to vlastně té mojí opozici nedochází a ta firma Real Aspekt nemá nereálné podmínky, které my bychom jako nejzadluženější obec, která má majetek 2 miliony a dluží jí, té firmě 60 milionů tak se domluvit na nějakým kompromisním řešení. Oni poukazují na to, že společnost má ruského majitele, to je fakt, ale hlavně se tady jede mediálně na tuhle xenofobní stránku, protože je to hodně čtivé – Rusáci chtějí skoupit Prameny a takhle. Je to člověk, který tady žije 20 let, manželku má Češku a přijde mi, že je víc možná vlastenec než kdejaký Čech, prostě to tady má rád, bydlí tedy ve Varech, normálně říkám manželka Češka a co se týče té jejich společnosti, také jsou ty jejich návrhy celkem prostě reálné a pro obec která má u nich 60 milionu dluh, jsou prostě bych řekl se dá říct celkem v pořádku.

KS: Když Vám ale odpustí ty dluhy, vezmou si za to pozemky, vezmou si za to vodu, tak vy už vlastně nebudete mít vůbec nic...

MM: My nic už nemáme ani teď.

KS: Tak máte furt ty vrty, v čemž je potenciaálně hodnota, když by se teoreticky našel někdo, kdo by do toho chtěl investovat jiný nebo kdybyste se dohodli na jiných podmínkách?

MM: Myslíte, že by takový někdo byl? Vždycky by v tom tato společnost musela figurovat, protože my jí dlužíme 60 milionů. Víte co, nejlepší by bylo, aby si to nechal stát samozřejmě, je to prostě – já nevím, dá se říci, že ta voda je národní bohatství ČR a takhle to jde, že to může dostat soukromý subjekt, ale co já s tím mám dělat? To by měl prostě nějak zajistit stát, aby tohle nebylo možné a postarat se o to ten stát.

KS: A jinak tedy možnost financování nějakých aktivit v obci kromě crowdfundingu vlastně nic?

MM: My máme zablokovaný furt ten obecní účet, na který nemůžou jít žádné dotace, oni Vám ani žádné nedají, když máte dluhy.

KS: A z hlediska občanské vybavenosti je tady v obci něco? Např. hospoda nebo tak?

MM: Máme tady penzion, který je půl roku v roce otevřen a jinak tady není nic. Ale ono, kdyby tady byl nějaký krámk nebo tak, tak by se to asi ani neuchytilo. My jsme tady měli, ale všichni ty lidi jezdí do Mariánek – za prací, pro děti do školky, do škol. Školku tady nemá cenu zřizovat, tady jsou 4 děti. A všichni jsou zvyklí si nakoupit zásoby, jako na horách to bereme. Prostě jedeme do Mariánek, nakoupíme si, na to jsme zvyklí. Když Vám chybí něco, zavoláte sousedovi, myslím, že by se tady ten krámk neuživil. Byly tady pokusy, ale vždy to selhalo. To není nic, co by nás tak tížilo, nás tady tíží lampy – katastrofální stav, nejsou chodníky – katastrofální stav, není nic pro ty, co jsou tu na penzionu třeba – aby si ty jejich děti šly pohrát, nějaké sezení, dětské hřiště a hlavně, nemáme kanalizaci. Máme v katastrofálním stavu kanalizaci, takže tohle jsou prostě... nemáme peníze na sekání těch bolševníků, co tady jsou ani obecních ploch. Tady, co je posekaný dělají lidi v rámci dobrovolných brigád. Co máme akce, pořádáme teda 7 akcí do roka. Teď jsme měli naposled 660 let od první písemný zmínky o obci, a tak právě jsem to spočetla kolik těch akcí do roka je a všechno je to jenom od toho roku 2012 co jsem tedy starostka a všechno je to jenom o ty komunitě kolem mě, co se takhle sejde a udělá pro lidi tyhle akce. Lidé se na tom podílejí úplně zadarmo, je to sponzorované od sponzorů tady z okolí nebo právě od těchto lidí a dělají

to jenom proto, aby se tu všichni sešli. Na tu vesnici to prostě patří, aby se ty lidé scházeli a dělali takové akce, mohli popít, aniž by museli jet někam do města, takže to je zase fajn.

KS: A co akce Oživme Prameny, co se konala v létě? Mělo to úspěch?

MM: Akce Oživme Prameny byla hodně mediálně propagovaná dopředu, takže to je také fajn, že Prameny jsou také vidět v jiném světle, než že jsme zadlužení, ale že tady se poste něco děje. To vlastně dělalo občanské sdružení Obnova obce Prameny, co tady máme v obci. Říkám jako mediální kampaň kolem toho dopředu výborná plus nám se třeba líbilo to, že fakt Prameny ožili v tom, že sem najeli ti mladí studenti a tady se pohybovali po obci a bylo to takové jiné. Tady když se něco děje, je to fajn. Pak ty samotný výstupy, no máme křížovou cestu, byly nějaké koncerty, ale řekla bych, že samotná ta účast těch lidí nebyla moc velká. To i když se zeptáte toho Honzy Lebla, nebylo to, že by přijelo hodně, hodně lidí.

KS: Takže řádově kolik lidí?

MM: Ono, jak to bylo těch 7 dní, tak já to nedokážu posoudit, protože já jsem na všech těch akcích taky nebyla. Byla jsem asi na 4 a ty večerní koncerty, byli spis akce pro studenty.

KS: Přineslo to zvýšený zájem o Vaši obec myslíte?

MM: V jakém smyslu myslíte?

KS: Jestli si někdo všiml, že se taková akce koná a přijel sem zajímal se obec a o to, co se tu děje?

MM: Hodně novináři, bylo to hodně propagované na Facebooku, také to bylo sponzorováno Hithitem, myslím, že to bylo i v několika médiích. Já si myslím, že ta propagace tomu byla větší než samotná ta akce potom, ale určitě, když se cokoliv se děje na území obce a je zmiňovaná jinak, než zadlužená, ale že tady ty lidé něco dělají je to určitě pozitivní.

KS: A v souvislosti právě s portálem Hithit neuvažovali jste že například zmíněné dětské hřiště vybudovat na základě takovéto formy veřejné sbírky, když není možnost získat dotace atd.?

MM: Já se přiznám, že já s tím zkušenost moc velkou nemám, nepřemýšlela jsem o tom. Počítala jsem spíše, že tohle jsou ty věci na to sdružení, proto já jsem třeba měla malou výtku, proč těch 70 tisíc co se vybralo na to, že ano máme křížovou cestu, byly tady koncerty, studenti za to měli co jíst, určitě dobré, ale třeba kdyby se těch 70 tisíc dalo na něco jiného...

KS: Takto to ale nelze, lidé přispívají na konkrétní podobu projektu

MM: Nemyslím to takto, spíše udělat projekt například na to, že Prameny potřebují dětské hřiště a studenti by pomohli posekat trávu, navrhli by projekt, to by bylo určitě super.

KS: To si myslím ale, že je reálná možnost nebo určitě jedna z mála možností, jak se tady můžete někam posunout.

MM: Zkusit to můžeme, ale nejsem si jistá, zda-li by to mělo takový ohlas jako třeba tohle a nevím, jestli já na to mám dost sil, a byla bych schopná to realizovat. Na to si úplně netroufám. Máme toho hodně, děláme taky nějaké akce pro místní, nějaké brigády, uklízíme tady, něco v rámci svých možností, ale tohle bych přenechala sdružení. Určitě kdyby chtěli ode mě pomoci, určitě se zapojím, ale nejsem si jistá, jestli bych to zvládla od začátku do konce být ten iniciátor.

KS: Kromě firmy Real Aspekt objevil se za tu dobu někdo, kdo by měl o obec zájem?

MM: Občas sem někdo přijde, ale potom co jim řeknu, jak se věci mají, kolik jsou ty dluhy už se neozvou.

KS: Co možnost sloučení s Mariánskými Lázněmi, což by připadalo v úvahu pouze po oddlužení, ale jednali jste o tom s krajem, s Mariánskými Lázněmi?

MM: Jak říkáte Vy, myslím, že v současné době by Mariánské Lázně sloučení nechtěli vzít na hrb obec co má 60 milionů dluh a přiznám se, že nevím ani jestli jsou místní zastánci toho, aby Prameny spadali pod Mariánské Lázně.

KS: A čeho se tedy bojí místní, když jsou proti tomu, aby to získal ruský investor? Co je největším problémem? Je to čistě z hlediska xenofobie a strachu, že to převezme někdo s ruským původem?

MM: Ona je to furt bych řekla menšina těch lidí plus jejich rodin – můj příbuzný co kandiduje má tento názor a já za ním půjdu ať se děje cokoliv. Já dokážu konkrétně, protože ty lidi znám a znám i ty místní poměry, říci, na konkrétního člověka, co za tím stojí, ale nemůžu to říct veřejně. Když odstoupil pan Koryta, který tu byl půl roku nahlášen, tak ten nechtěl tady stáčírna. Ten říkal, že stáčírna bude tady na kopci za okály, že kvůli tomu odstoupil, ale nikdo se nebavil o tom, že by tam měla být. Takže jestli v rámci nějakých dezinformací on si tohle myslel a pak odstoupil, tak to je těžké potom. Já tady mám lidi, kteří sice nepřijdou na zastupitelstvo, ale přijdou tady jako vy si za mnou popovídat – Tak co je

nového? Já jsem tu od ledna nebyl, ukaž mi zápis ze zastupitelstva, co se tam zas dělo? Koukne se na zápis, přečte si to, koukne na ty dokumenty a řekne jo aha, my už máme jen jednoho exekutora, my už jich nemáme 10, to jsem nevěděl. Ale pak jsou tady lidi, co neustále „brblaj“, ale ty nevidíte na zastupitelstvu nebo je vidíte 2krát do roka. Na nic se nezeptají, zápisy nevidí, ani ti samotný zastupitelé nezajímají ty zápisy. Nebo když byly nějaké konfrontace a já jsem tohle začala říkat, tak oni se sebrali a odešli, prostě zastupitelé odešli uprostřed jednání a teď jim ti voliči říkali, ale my si chceme poslechnout váš názor a ne, odešli. Já si myslím, že ať tu bude sedět kdokoliv, tak půjde stejnou cestou jako já, moc na výběr není. Teď když někdo chce poukázat na to, že dělám něco špatně, tak to je na úrovni drbů, nesmyslů, dezinformací lidí, kteří nechodí na ty schůze zastupitelstva tak jim řekne „Hele slyšel jsem ty máš pět psů a ona zdraží poplatek ze 100,-Kč na 300,- Kč“ A ta stará babička tam, cože, tak ona takhle?! Tak to já už ji volit nebudu.. A takhle to tady funguje..

KS: Dokázala byste říct, zda-li by se dalo celé této situaci nějak předcházet?

MM: Určitě měli být větší kontroly, my jako občané jsme se měli více zajímat, což já si myslím, že tím, že se tu utvořily tyto dva nenávistné tábory, tak se teď lidé o to, co se na zastupitelstvu děje zajímají mnohem více, i když pořád málo. Na ty zasedání chodí, a protože ten problém byl, ale spíše jsou to lidé, co já znám a co vědí, jak se ta věc vyvíjí, ale stejně se přijdou zeptat konkrétně, ale ta strana opozice moc nechodí a podle mě mají v hlavně hrozný zmatek, a i mi přijde, že se stydí zeptat. Člověk jak v tom není denně, tak ani mu některé souvislosti nedochází a oni se pak nezeptají žijí pak v nějakých bludech, co jim napovídá člověk, co mu jde jen o osobní zájmy, co má namalovanou svojí stáčírnu, chtěl ji někomu prodat, ten řekl, že ji nechce a teď jde proti němu - to je rusák toho ne. Tady to tak je – Já plány od té stáčírny nemám, ale má je tady někdo, kdo je proti mně v opozici, má je u sebe a chtěl by je prodat a nabídl je té firmě za nehoráznou sumu s nehoráznými nulami, oni řekli, že ne, že to nejde, že tolik peněz nemají a mají jinou představu a od té doby jsou špatní.

(odmlka)

MM: My jsme s tím i chtěli před volbami vyjít, oni jsou k tomu i písemný nabídky a takhle – pane Vajner musíte s námi spolupracovat nebo my Vám to budeme pokládat do nekonečna. Tady se nejedná o to, že by bylo něco špatně, ale moje opozice chce sedět tady a korigovat si to sama.

Celé situace se dalo předejít tak, že kraj víc kontroloval tu obec, ale myslím, že teď už je to jiné. Ty kontroly jsou, vše se musí zveřejňovat. V současné době si ty starostové už nic takového nedovolí.

KS: Tak hlavně už se za to ručí svým majetkem a už to není takové jako v 90 letech...

MM: A i ty lidi samotný na ty obci by se měli zajímat, o to, co se děje. Děláme např. územní plán všichni přijďte bude se projednávat základní dokument obce, nevíte zeptejte se a přijde celkem málo lidí, i když se jich to dotýká. Takže lidé by se měli aspoň když už ne o tu celostátní politiku, tak alespoň o to, co se děje konkrétně v tom jejich městě, obci.

KS: Jak na to zadlužení prvotně lidé v obci reagovali?

MM: Já bych řekla, že ty lidé jsou tu takoví celkem odevzdání, oni se bojí všeho nového, jsou to starousedlíci, jako nechci to paušalizovat, že všichni, ale když vidíte, že jim tento stav vlastně vyhovuje a že jim předložíte, že jsme měli dluh 130 milionů, ale máme jenom 60, pojďme, co budeme dělat dál a oni řeknou „já to pokládám“. My jsme 15 let nedosáhli na žádnou dotaci, já nevím, jestli je jim to jedno nebo už si zvykli.

KS: Takže jim vlastně současný stav tolik nevádí, kromě toho, že nemají kanalizaci...

MM: Ano, tady se spíše řeší „žabomyší války“ typu já jsem hrozná a byla jsem drzá na tohoto zastupitele místo toho, abychom konečně odblokovali účet a pojďme společně žádat o dotace, ať tu máme pořádné lampy, chodníky. My jsme tu pozadu 15 let a nikoho to nijak nevzrušuje. Jediné, co jsem měla od opozice, když jsem byla ve funkci dva roky, že čekali, že budou hotové chodníky... 130 milionů na krku a byla jsem ráda, že jsem toho nějak zabředla a paní mi řekne, že nejsou hotové chodníky. Vedle na obci, která funguje, čerpají dotace, dělali chodníky loni...

KS: Myslíte, že bankrot obce by byl řešením?

MM: Tím se také ohání opozice, ale už od roku 2009. Kdyby radši tehdy vzniklo zastupitelstvo, tak věřím jsme teď v pohodě. Ale od 2009 do dneška a nic se neděje, snad ani ten návrh zákona není připraven a ani se o tom nemluví. Já si myslím, že je to dost nereálné a já si nedokážu představit, že bych tady seděla a řekla si koupit to a to, nějak to dopadne a když to nedopadne, tak nás stát oddluží. Když to vezmete úplně jednoduše. Já si myslím, že nad starosty by nějaký bič měl být, spravujete cizí majetek.

KS: Tak hlavně když odpustí Vám, tak každá další obec může udělat to samé.

MM: To bych řekla, že je také ta hlavní věc toho Ministerstva financí, že to bude chtít poté každý, to je prostě precedens. My nejsme jediná zadlužená obec. Třeba náš záměr s tím investorem třeba Ministerstvo financí ne neguje, oni to berou tak, že by nás dávali jako příklad – Prameny si našli investora a snaží se s tím sami něco dělat, tak aby to ostatní obce zkusili také, než jim dávali peníze. My ani nepočítáme s tím, že by nám to ministerstvo odpustilo, bylo by to fajn, ale asi se to nestane. I kdyby se to stalo, tak já bych s tou společností asi spolupracovala dál se přiznám, ty jejich návrhy mi nepřijdou nereálné.

KS: Lidé měli ale problém s tím, že stáčírna měla údajně být uprostřed obce?

MM: Ale to je nesmysl, nic takového se neprojednávalo a nic takového se odsouhlasovat nemělo, a to by nikdo nedovolil, aby tamhle byla stáčírna. Co jsme měli v prvním územním plánu, tak měla být mezi Mnichovem a Prameny, pole, louky, nic, takže to si myslím, že by nikomu nevadila, nehledě na to, že v Mnichově je stáčírna naproti hřbitovu, ale nikdo o tom v podstatě neví, protože není ani vidět.

KS: A dalo by se to teoreticky napojit?

MM: Oni to nedovolí, tady na tom území ne, povolí to na tamtom. Já jsem měla včera zrovna shodou okolností možnost vidět ty návrhy a mně ta firma přijde solidní už jen v tom, že se snaží, aby to vypadalo i kolem v pořádku a že dnes už jsou ty technologie takové, že to nebude hnusná obrovského krabice, ale bavíme se o malé stáčírně, co bude mít 10 zaměstnanců, takže nic megalomanského. Mně by ani nevadila, kdyby tady na té cestě byla, ale to ochránáři nedovolí, jsou tam valy, kolem lesy, takže to nejde. Já bych proti tomu neměla nic ani v obci, kdyby to bylo na normálním místě, v centru by to nikdy nikdo nedovolil, ani já ne. To bych odešla, kdyby po mně někdo chtěl, ať dám návrh, že bude tady za okály, to prostě ne.

KS: Tak z mé strany je to vše, moc děkuji.

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této diplomové práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

Jméno a příjmení: Katka Střelková

V Praze dne: 05. 01. 2017

Podpis:

Jméno	Oddělení/ Pracoviště	Datum	Podpis